

Suvestinė redakcija nuo 2023-04-01 iki 2023-06-30

Įstatymas paskelbtas: Žin. 1994, Nr. [55-1049](#), i. k. 0941010ISTA0001-533

Nauja redakcija nuo 2023-04-01:

Nr. [XIV-1268](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-15, i. k. 2022-15614

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMAS

1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533
Vilnius

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo tikslas

Šio įstatymo tikslas – skatinti ir plėtoti vietos savivaldą kaip demokratinės valstybės raidos pagrindą.

2 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato savivaldybių institucijų sudarymo ir veiklos tvarką įgyvendinant Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir Europos vietos savivaldos chartijos nuostatas, apibrėžia vietos savivaldos principus, savivaldybių institucijas ir jų kompetenciją, funkcijas, savivaldybės mero, savivaldybės tarybos nario statusą, savivaldybių ūkinės ir finansinės veiklos pagrindus.

2. Šio įstatymo nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktu, nurodytu šio įstatymo priede.

3 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija** – Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir įstatymų nustatyta kompetencija, kurios savivaldybės meras negali perimti, kištis į ją, jos įgyvendinti. Savivaldybės taryba negali atsisakyti savo išimtinės kompetencijos ar perduoti jos savivaldybės merui.

2. **Išplėstinė seniūnaičių sueiga** – seniūnaičių ir seniūnijos aptarnaujamoje teritorijoje veikiančių bendruomeninių organizacijų deleguotų atstovų susirinkimas, kuriame sprendžiami šio įstatymo nustatyti klausimai.

3. **Meras** – savivaldybės vykdomoji institucija (savivaldybės vadovas), turinti savivaldybės valdžios ir viešojo administravimo įgaliojimus, atsakinga už įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų ir savivaldybės tarybos sprendimų tiesioginį įgyvendinimą.

4. **Mišri savivaldybės tarybos narių grupė** – savivaldybės tarybos nariai, nesusivieniję į savivaldybės tarybos narių frakciją ar savivaldybės tarybos narių grupę.

5. **Paprastoji savivaldybės tarybos kompetencija** – įstatymų nustatyta kompetencija, kurią savivaldybės taryba įgyvendina pati arba gali perduoti savivaldybės merui savo nustatyta tvarka.

6. **Savivaldybė** – Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo nustatytas valstybės teritorijos administracinis vienetas, kurio bendruomenė turi Lietuvos Respublikos Konstitucijos laiduotą savivaldos teisę, įgyvendinamą per to valstybės teritorijos administracinio vieneto nuolatinių gyventojų Lietuvos Respublikos rinkimų kodekso nustatyta tvarka išrinktus savivaldybės tarybą ir savivaldybės merą. Savivaldybė yra viešasis juridinis asmuo.

7. **Savivaldybės administravimo subjektai** – savivaldybės institucijos ir įstaigos, kiti subjektai, turintys teisės aktų suteiktus įgaliojimus, atliekantys jiems pavestas viešojo administravimo funkcijas ir atsakingi už šių funkcijų įgyvendinimą.

8. **Savivaldybės bendruomenė** – savivaldybės nuolatiniai gyventojai, bendrais viešaisiais poreikiais, interesais ir savivaldos teisiniais santykiais susieti su savivaldybės administravimo subjektais.

9. **Savivaldybės centralizuota vidaus audito tarnyba** – savivaldybės administracijos direktoriui pavaldus, savivaldybės merui atskaitingas savivaldybės administracijos struktūrinis padalinys, įsteigtas savivaldybės administracijos, savivaldybės administravimo subjektų ar kitų savivaldybės viešųjų juridinių asmenų vidaus auditui atlikti.

10. **Savivaldybės institucijos** – už savivaldos teisės įgyvendinimą savivaldybės bendruomenės interesais atsakingos institucijos:

- 1) savivaldybės atstovaujamoji institucija – savivaldybės taryba;
- 2) savivaldybės vykdomoji institucija – savivaldybės meras.

11. **Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba** – savivaldybės biudžetinė įstaiga, prižiūrinti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai.

12. **Savivaldybės taryba** – savivaldybės atstovaujamoji institucija, kuri turi savivaldybės valdžios ir viešojo administravimo įgaliojimus ir kurią sudaro tarybos nariai – savivaldybės bendruomenės atstovai.

13. **Savivaldybės tarybos dauguma** – savivaldybės tarybos narių frakcija (-os) ir (ar) savivaldybės tarybos narių grupė (-ės), ir (ar) į jokią frakciją ar grupę nesusivieniję savivaldybės tarybos nariai, savivaldybės tarybos posėdyje viešu pareiškimu, įteiktu posėdžio pirmininkui,

pateikusi (-ios) savo veiklos programą ir sudaryta (-os) iš daugiau kaip pusės visų savivaldybės tarybos narių.

14. **Savivaldybės tarybos mažuma** – savivaldybės tarybos daugumai nepriklausančios savivaldybės tarybos narių frakcija (-os) ir (ar) savivaldybės tarybos narių grupė (-ės), ir (ar) į jokią frakciją ar grupę nesusivieniję savivaldybės tarybos nariai.

15. **Savivaldybės tarybos narių frakcija** – savivaldybės tarybos nariai, savivaldybės tarybos posėdyje viešu pareiškimu, įteiktu posėdžio pirmininkui, deklaruojant, kad veiklą savivaldybės taryboje tęsia susivieniję į frakciją. Savivaldybės taryboje, kurią sudaro 41 ir daugiau narių, frakciją sudaro ne mažiau kaip 5 savivaldybės tarybos nariai; savivaldybės taryboje, kurią sudaro 27–31 narys, frakciją sudaro ne mažiau kaip 4 savivaldybės tarybos nariai; kitose savivaldybių tarybose – ne mažiau kaip 3 savivaldybės tarybos nariai.

16. **Savivaldybės tarybos narių grupė** – ne mažiau kaip 2 susivieniję savivaldybės tarybos nariai, nepriklausantys savivaldybės tarybos narių frakcijai, savivaldybės tarybos posėdyje viešu pareiškimu, įteiktu posėdžio pirmininkui, deklaruojant, kad veiklą savivaldybės taryboje tęsia grupėje.

17. **Savivaldybės tarybos opozicija** – savivaldybės tarybos mažumai priklausančių ir savivaldybės tarybos posėdyje viešu pareiškimu, įteiktu posėdžio pirmininkui, opozicinėmis pasiskelbusių savivaldybės tarybos narių frakcijų, savivaldybės tarybos narių grupių, į jokią frakciją ar grupę nesusivienijusių savivaldybės tarybos narių visuma, pateikusi savo veiklos kryptis.

18. **Savivaldybės tarybos opozicijos lyderis** – ne mažiau kaip pusės savivaldybės tarybos narių, priklausančių savivaldybės tarybos opozicijai, savivaldybės tarybos posėdyje viešu pareiškimu, įteiktu posėdžio pirmininkui, deklaruojant savivaldybės tarybos opozicijai atstovaujantis tarybos narys. Jis atlieka šiuo įstatymu ir savivaldybės tarybos reglamentu jam pavestas funkcijas, turi šiame įstatyme ir reglamente nustatytas teises.

19. **Savivaldybės valdoma įmonė** – savivaldybės įmonė, veikianti pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymą, taip pat akcinė bendrovė ir uždaroji akcinė bendrovė, kurių vienai ar kelioms savivaldybėms nuosavybės teise priklausančios akcijos suteikia daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime.

20. **Seniūnaičių sueiga** – seniūnaičių susirinkimas, kuriame sprendžiami šio įstatymo nustatyti klausimai.

21. **Seniūnaitis** – gyvenamosios vietovės ar jos dalies bendruomenės išrinktas atstovas, turintis šio įstatymo nustatytas teises ir pareigas.

22. **Vietos savivalda** – savivaldybės bendruomenės savitvarka ir savaveiksmiškumas pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir įstatymų apibrėžtą kompetenciją.

4 straipsnis. Vietos savivaldos principai

Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra:

- 1) atstovaujamosios demokratijos;
- 2) savivaldybių savarankiškumo ir veiklos laisvės pagal Konstitucijoje ir įstatymuose apibrėžtą kompetenciją;
- 3) savivaldybės mero (toliau – meras) atskaitingumo savivaldybės tarybai;
- 4) atsakomybės savivaldybės bendruomenei. Savivaldybės tarybos nariai, meras už savo veiklą atsako ir atsiskaito savivaldybės bendruomenei;
- 5) teisėtumo. Savivaldybės institucijų ir įstaigų veikla grindžiama Konstitucija, įstatymais ir kitais teisės aktais;
- 6) savivaldybių ir valstybės interesų derinimo;
- 7) savivaldybės bendruomenės ir atskirų savivaldybės gyventojų interesų derinimo. Savivaldybės institucijų priimti sprendimai savivaldybės bendruomenės interesais neturi pažeisti įstatymų garantuotų atskirų gyventojų teisių;
- 8) savivaldybės gyventojų dalyvavimo tvarkant savivaldybės reikalus. Savivaldybės informuoja vietos gyventojus apie savo veiklą, sprendimų projektus, priimtus sprendimus ir sudaro sąlygas vietos gyventojams tiesiogiai dalyvauti planuojant ir įgyvendinant savivaldybės sprendimus;
- 9) veiklos viešumo ir skaidrumo. Informacija apie savivaldybės institucijų ir įstaigų veiklą, sprendimų projektus ir priimtus sprendimus yra vieša. Savivaldybė savo interneto svetainėje teikia ir nuolat atnaujina šio įstatymo numatytą informaciją, taip pat informaciją apie savivaldybės valdomas įmones, jų vadovus, valdybų narius, pateikia šių įmonių įstatus, ne mažiau kaip 5 paskutinių finansinių metų metinių finansinių ataskaitų rinkinius, metinius pranešimus ir (ar) veiklos ataskaitas bei kitą aktualią informaciją, taip pat informaciją apie savivaldybės administracijos gaunamą paramą (paramos teikėją (-us), paramos sumas, paramos tikslą, paramos laikotarpį ir pan.), savivaldybės skiriamas lėšas nevyriausybinėms organizacijoms ir viešųjų įstaigų projektams finansuoti bei projektų finansavimo ir atrankos kriterijus, kvietimus organizacijoms teikti paraiškas paramai gauti ir kitą informaciją, susijusią su savivaldybės veikla;
- 10) plėtros ir veiklos planingumo. Savivaldybės savo veiklą vykdo pagal tarpusavyje suderintus skirtingos trukmės teritorijų, strateginio ir finansinio planavimo dokumentus, į kurių rengimą, svarstymą ir įgyvendinimo priežiūrą (stebėseną, ataskaitų svarstymą) įtraukiami ir savivaldybės gyventojai;

11) reagavimo į savivaldybės gyventojų nuomonę. Savivaldybės institucijos ir įstaigos įstatymų nustatyta tvarka pagal kompetenciją privalo įvertinti ir motyvuotai atsakyti savivaldybės gyventojams ar jų atstovams į jų pateiktus pasiūlymus;

12) žmogaus teisių ir laisvių užtikrinimo ir gerbimo. Savivaldybės institucijų ar valstybės tarnautojų priimami sprendimai turi nepažeisti žmogaus orumo, jo teisių ir laisvių, lygių galimybių;

13) subsidiarumo. Savivaldybės viešojo administravimo subjektų sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami tuo lygmeniu, kuriuo jie yra efektyviausi.

II SKYRIUS

SAVIVALDYBIŲ FUNKCIJOS

5 straipsnis. Savivaldybių funkcijos

1. Savivaldybių funkcijos pagal sprendimų priėmimo laisvę skirstomos į:

1) savarankiškašias. Šias funkcijas savivaldybės atlieka pagal Konstitucijos ir įstatymų suteiktą kompetenciją, įsipareigojimus savivaldybės bendruomenei ir šios interesais. Savivaldybės, įgyvendindamos šias funkcijas, turi Konstitucijos ir įstatymų nustatyta sprendimų iniciatyvos, jų priėmimo ir įgyvendinimo laisvę ir yra atsakingos už savarankiškųjų funkcijų atlikimą. Įgyvendinant šias funkcijas, savivaldybių veiklą saisto įstatymų nustatyti reikalavimai ir tvarka, kuri, kai tai numatyta įstatymuose, nustatoma ir kituose teisės aktuose;

2) valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms). Tai valstybės funkcijos, pagal įstatymus perduotos savivaldybėms atsižvelgiant į gyventojų interesus. Savivaldybės, įgyvendindamos šias funkcijas, turi įstatymų nustatyta sprendimų priėmimo laisvę. Savivaldybių veiklą įgyvendinant šias funkcijas riboja valstybės institucijų ir (ar) pareigūnų sprendimai. Atskirais atvejais valstybinės funkcijos gali būti perduotos savivaldybėms įgyvendinti sutarčių pagrindu. Savivaldybė tokią sutartį gali sudaryti tik tuo atveju, kai savivaldybės taryba tam pritaria. Šios funkcijos paprastai yra trumpalaikės ar sezoninės.

2. Savivaldybių funkcijos pagal veiklos pobūdį skirstomos į vietos valdžios, viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo. Vietos valdžios funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka savivaldybės taryba ir meras, įgyvendindami įstatymuose nustatytus įgaliojimus. Viešojo administravimo įgaliojimai suteikiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu. Viešąsias paslaugas teikia savivaldybių įsteigti paslaugų teikėjai arba pagal sudarytas sutartis kiti viešai pasirenkami fiziniai ar juridiniai asmenys.

3. Bendriems tikslams pasiekti savivaldybė gali sudaryti jungtinės veiklos sutartis arba bendrų viešųjų pirkimų sutartis su valstybės institucijomis, regionų plėtros tarybomis ir (ar) kitomis savivaldybėmis.

4. Savivaldybė gali perduoti įgyvendinti administracinių ir viešųjų paslaugų funkcijas kitai savivaldybei abipusiu savivaldybių tarybų sutarimu sutarčių pagrindu. Savivaldybė taip pat gali savivaldybės tarybos sprendimu perduoti regiono plėtros tarybai konkrečius viešųjų paslaugų teikimo administravimo įgaliojimus, kurių įgyvendinimo tvarka detalizuojama savivaldybės ir regiono plėtros tarybos sutartyje. Už savivaldybės funkcijų, perduotų kitai savivaldybei ar regiono plėtros tarybai, įgyvendinimą yra atsakinga funkcijas perduodanti savivaldybė.

6 straipsnis. Savarankiškosios savivaldybių funkcijos

Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos)) savivaldybių funkcijos:

- 1) savivaldybės biudžeto sudarymas ir tvirtinimas;
- 2) vietinių rinkliavų nustatymas;
- 3) savivaldybei nuosavybės teise priklausančios žemės ir kito turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo;
- 4) biudžetinių įstaigų steigimas ir išlaikymas, viešųjų įstaigų, savivaldybės įmonių ir kitų savivaldybės juridinių asmenų, regionų plėtros tarybų steigimas;
- 5) savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymosi pagal privalomojo švietimo programas užtikrinimas;
- 6) švietimo pagalbos teikimo mokiniui, mokytojui, šeimai, mokyklai, vaiko minimaliosios priežiūros priemonių vykdymo organizavimas ir koordinavimas;
- 7) bendrojo ugdymo mokyklų mokinių, gyvenančių kaimo gyvenamosiose vietovėse, neatlygintinio pavėžėjimo į mokyklas ir į namus organizavimas;
- 8) ikimokyklinio ugdymo, vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo organizavimas, vaikų ir jaunimo užimtumo organizavimas;
- 9) medžioklės plotų vienetų sudarymas ir jų ribų keitimas;
- 10) maitinimo paslaugų organizavimas teisės aktų nustatyta tvarka švietimo įstaigose, įgyvendinančiose mokymą pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas;
- 11) savivaldybėms įstatymuose priskirtų geodezijos ir kartografijos darbų, išskyrus savivaldybės erdvinių duomenų rinkinio tvarkymą, organizavimas ir vykdymas;

12) socialinių paslaugų teikimo užtikrinimas planuojant ir organizuojant socialines paslaugas, kontroliuojant bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kokybę, taip pat socialinių paslaugų įstaigų steigimas ir išlaikymas;

13) gyventojų bendrosios kultūros ugdymas ir etnokultūros puoselėjimas (dalyvavimas kultūros plėtros projektuose, muziejų, teatrų, kultūros centrų ir kitų kultūros įstaigų steigimas, reorganizavimas, pertvarkymas, likvidavimas ir jų veiklos priežiūra, savivaldybių viešųjų bibliotekų steigimas, reorganizavimas, pertvarkymas ir jų veiklos priežiūra);

14) sąlygų savivaldybės teritorijoje gyvenančių neįgaliųjų socialinei integracijai į savivaldybės bendruomenę sudarymas;

15) paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti teikimas Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo nustatyta tvarka;

16) dalyvavimas sprendžiant gyventojų užimtumo, kvalifikacijos įgijimo ir perkvalifikavimo klausimus, viešųjų ir sezoninių darbų organizavimas;

17) pirminė asmens ir visuomenės sveikatos priežiūra (įstaigų steigimas, reorganizavimas, likvidavimas, biudžetinių įstaigų išlaikymas), išskyrus visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose ugdomų mokinių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, visuomenės sveikatos stiprinimą ir visuomenės sveikatos stebėseną;

18) savivaldybių sveikatinimo priemonių planavimas ir įgyvendinimas; parama savivaldybės gyventojų sveikatos priežiūrai;

19) teritorijų planavimas, savivaldybės bendrojo plano ar savivaldybės dalių bendrųjų planų ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimas;

20) specialiųjų architektūros reikalavimų nustatymas ir statybą leidžiančių dokumentų išdavimas įstatymų nustatyta tvarka;

21) statinių naudojimo priežiūra įstatymų nustatyta tvarka;

22) savivaldybės strateginio planavimo dokumentų ir juos įgyvendinančių planavimo dokumentų rengimas ir įgyvendinimas;

23) dalyvavimas rengiant ir įgyvendinant regionų plėtros planus;

24) informacinės visuomenės plėtros įgyvendinimas;

25) savivaldybės saugomų teritorijų steigimas, apsauga ir tvarkymas;

26) kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros vertybių ir savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų tvarkymas ir apsauga, savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir tvarkymas, būklės stebėseną, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo organizavimas ir (ar) vykdymas, želdinių ir želdynų, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra,

nuosavybės formą, inventorizavimas ir apskaita, atskirųjų želdynų žemės sklypų formavimo, šių sklypų kadastro duomenų nustatymo ir jų įrašymo į Nekilnojamojo turto kadastrą organizavimas;

27) adresų suteikimas žemės sklypams, kuriuose pagal jų naudojimo paskirtį (būdą) ar teritorijų planavimo dokumentus leidžiama pastatų statyba, pastatams, butams ir kitoms patalpoms, pavadinimų gatvėms, savivaldybės teritorijoje esantiems pastatams, statiniams ir kitiems objektams suteikimas, suteiktų adresų ir pavadinimų keitimas ar panaikinimas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka;

28) aplinkos kokybės gerinimas ir apsauga, aplinkos monitoringas;

29) kūno kultūros ir sporto plėtojimas, gyventojų poilsio organizavimas;

30) šilumos ir geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimas;

31) komunalinių atliekų tvarkymo sistemų diegimas, antrinių žaliavų surinkimo ir perdirbimo organizavimas, sąvartynų įrengimas ir eksploatavimas;

32) savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas;

33) keleivių vežimo vietiniais maršrutais organizavimas, lengvatinio keleivių vežimo kompensacijų skaičiavimas ir mokėjimas;

34) dalyvavimas, bendradarbiavimas užtikrinant viešąją tvarką, kuriant ir įgyvendinant nusikaltimų prevencijos priemones;

35) savivaldybėms priskirtas triukšmo prevencijos ir triukšmo valstybinio valdymo įgyvendinimas;

36) sanitarijos ir higienos taisyklių tvirtinimas ir jų laikymosi kontrolės organizavimas, švaros ir tvarkos viešosiose vietose užtikrinimas;

37) prekybos ir kitų paslaugų teikimo tvarkos savivaldybių ar jų valdomų įmonių administruojamose turgavietėse ir viešosiose vietose nustatymas;

38) sąlygų verslo ir turizmo plėtrai sudarymas ir šios veiklos skatinimas;

39) leidimų (licencijų) išdavimas įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka;

40) alkoholio ir tabako reklamos draudimo ir ribojimo laikymosi ant išorinės reklamos priemonių kontrolė;

41) ritualinių paslaugų teikimo užtikrinimas ir kapinių priežiūros organizavimas;

42) butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir mero paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų atlikimu, priežiūra ir kontrolė pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles;

43) socialinės pašalpos ir kompensacijų, nustatytų Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme, teikimas;

44) dalyvavimas vykdant vaiko teisių apsaugą, prevencinės pagalbos vaikui ir šeimai organizavimo, socialinių, švietimo, sveikatos priežiūros įstaigų bei kitų įstaigų teikiamų paslaugų koordinavimo užtikrinimas;

45) Šeimos kortelės programos įgyvendinimo priemonių organizavimas ir koordinavimas savivaldybės teritorijoje;

46) kitos valstybės institucijoms nepriskirtos funkcijos.

7 straipsnis. Valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijos

Valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijos yra:

- 1) civilinės būklės aktų registravimas;
- 2) įstatymų priskirtų registrų tvarkymas ir duomenų teikimas valstybės registrams;
- 3) civilinė sauga;
- 4) priešgaisrinė sauga;
- 5) dalyvavimas valdant valstybinius parkus;
- 6) priešmokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir profesinio orientavimo organizavimas, savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymosi pagal privalomojo švietimo programas užtikrinimas, mokyklų (klasių), vykdančių bendrojo ugdymo programas ir skirtų mokiniams, turintiems išskirtinių gabumų ar specialiųjų poreikių, išlaikymas;
- 7) mokinių nemokamo maitinimo savivaldybės įsteigtose mokyklose ir savivaldybės teritorijoje įsteigtose nevalstybinėse mokyklose administravimas ir nepasiturinčių šeimų mokinių, deklaravusių gyvenamąją vietą arba gyvenančių tos savivaldybės teritorijoje, aprūpinimo mokinio reikmenimis administravimas;
- 8) socialinių išmokų ir kompensacijų, išskyrus socialinę pašalpą ir kompensacijas, nustatytas Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme, skaičiavimas ir mokėjimas;
- 9) savivaldybei priskirtos valstybinės žemės ir kito valstybės turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo patikėjimo teise;
- 10) piliečių prašymų atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą nagrinėjimas ir sprendimų dėl nuosavybės teisių atkūrimo priėmimas įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka;
- 11) valstybės garantijų nuomininkams, išsikeliantiems iš savininkams grąžintų gyvenamųjų namų ar jų dalių ir butų, vykdymas;
- 12) valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo kontrolė;
- 13) savivaldybėms pagal teisės aktus priskirtų archyvinių dokumentų tvarkymas;

- 14) dalyvavimas rengiant ir vykdant mobilizaciją, demobilizaciją, priimančiosios šalies paramą;
- 15) statistinių duomenų teikimas;
- 16) dalyvavimas rengiant ir įgyvendinant darbo rinkos politikos priemones ir gyventojų užimtumo programas;
- 17) dalyvavimas organizuojant įstatymų numatytus rinkimus ir referendumus;
- 18) dalyvavimas atliekant gyventojų ir būstų, taip pat kitus visuotinius surašymus;
- 19) jaunimo politikos įgyvendinimas;
- 20) žemės ūkio produkcijos kvotų administravimas;
- 21) žemės ūkio valdų ir ūkininkų ūkių registravimas;
- 22) žemės ūkio naudmenų ir pasėlių deklaravimo darbų administravimas;
- 23) stichinių meteorologinių reiškinių, gyvūnų užkrečiamųjų ligų likvidavimo ir priežiūros programų įgyvendinimas, medžiojamųjų gyvūnų ir griežtai saugomų rūšių laukinių gyvūnų žemės ūkiui padarytos žalos ir nuostolių nustatymas;
- 24) valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos ir hidrotechnikos statinių valdymas ir naudojimas patikėjimo teise;
- 25) traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų bei jų priekabų registravimas ir techninė priežiūra;
- 26) kaimo plėtros priemonių įgyvendinimo administravimas;
- 27) valstybės garantuojamos pirminės teisinės pagalbos teikimas;
- 28) gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų ir gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitos duomenų tvarkymas;
- 29) socialinės globos teikimo asmenims su sunkia negalia užtikrinimas;
- 30) informacijos apie savivaldybės institucijų ir savivaldybės valdomų įmonių, atitinkančių Vyriausybės nustatytus kriterijus, finansinius santykius ir apie įmones, privalančias tvarkyti atskiras sąskaitas, kaupimas, saugojimas ir teikimas Europos Komisijai Vyriausybės nustatyta tvarka;
- 31) antrinės sveikatos priežiūros organizavimas įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka;
- 32) visuomenės sveikatos priežiūra savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose ugdomų mokinių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, visuomenės sveikatos stiprinimas, visuomenės sveikatos stebėseną;
- 33) neveiksnių asmenų būklės peržiūrėjimo užtikrinimas;
- 34) savivaldybės erdvinių duomenų rinkinio tvarkymas;

35) koordinuotai teikiamų paslaugų vaikams nuo gimimo iki 18 metų (turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių – iki mokslo metų, kuriais jiems sukanka 21 metai, pabaigos, o tiems, kurie dėl ligos mokėsi su pertraukomis ir pateikė tokių pertraukų priežastį pagrindžiančius dokumentus, – iki mokslo metų, kuriais jiems sukanka 23 metai, pabaigos) ir vaiko atstovams pagal įstatymą koordinavimas;

36) kitos pagal įstatymus perduotos funkcijos.

III SKYRIUS

SAVIVALDYBĖS TARYBOS NARIAI

8 straipsnis. Savivaldybės tarybos nario statusas

1. Kiekvienas savivaldybės tarybos narys atstovauja visai savivaldybės bendruomenei. Visi savivaldybės tarybos nariai yra lygūs.

2. Savivaldybės tarybos narių įgaliojimų laikas pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kurią naujai išrinkta savivaldybės taryba susirenka į pirmąjį posėdį. Nuo šio posėdžio pradžios baigiasi anksčiau išrinktų savivaldybės tarybos narių įgaliojimų laikas.

3. Savivaldybės tarybos narys visas valstybės politiko ir savivaldybės bendruomenės atstovo teises įgyja tik po to, kai prisiekia šio įstatymo nustatyta tvarka.

4. Nustatomas toks išrinkto savivaldybės tarybos nario priesaikos tekstas:

„Aš, (vardas, pavardė), prisiekiu gerbti ir vykdyti Konstituciją ir įstatymus, sąžiningai ir garbingai atlikti savo pareigas ir susilaikyti nuo veiksmų, pažeidžiančių savivaldybės gyventojų teises ir viešuosius interesus. Tepadedu man Dievas!“.

5. Prisiekti leidžiama ir be paskutinio sakinio.

6. Savivaldybės tarybos nario priesaikos priėmimo tvarka:

1) išrinkto savivaldybės tarybos nario priesaiką priima savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas arba jo įgaliotas savivaldybės rinkimų komisijos narys;

2) išrinktas savivaldybės tarybos narys prisiekia stovėdamas priešais priesaiką priimančią asmenį – padėjęs ranką ant Konstitucijos, perskaito priesaikos tekstą;

3) prisiekęs savivaldybės tarybos narys pasirašo vardinį priesaikos lapą;

4) nustatytas priesaikos tekstas netaisomas ir nekeičiamas. Šios nuostatos nesilaikymas, taip pat atsisakymas pasirašyti vardinį priesaikos lapą arba pasirašymas su išlyga reiškia, kad savivaldybės tarybos narys neprisiekė;

5) vardiniai priesaikos lapai perduodami priesaiką priėmusiam asmeniui, šis juos patikrina ir paskelbia savivaldybės tarybos narių, įgijusių visas tarybos nario teises ir pareigas, vardus ir pavardes;

6) išrinktas savivaldybės tarybos narys turi prisiekti tame posėdyje, kuriame jis dalyvauja pirmą kartą po savivaldybės tarybos rinkimų. Kai savivaldybės tarybos narys prisiekia ne pirmajame savivaldybės tarybos posėdyje, priesaiką priima Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos narys pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko pavedimą.

7. Išrinktas savivaldybės tarybos narys, šio įstatymo nustatyta tvarka neprisiekęs arba prisiekęs su išlyga, Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu netenka savivaldybės tarybos nario mandato. Šis Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

8. Prisiekusiam savivaldybės tarybos nariui priesaiką priėmęs asmuo įteikia savivaldybės tarybos nario pažymėjimą.

9. Draudžiama savivaldybės tarybos narį persekioti už jo balsavimą ar pareikštą nuomonę savivaldybės tarybos, jos komitetų, komisijų ar savivaldybės kolegijos posėdžiuose. Už asmens įžeidimą ar šmeižtą, už asmens garbę ir orumą žeminančios ir tikrovės neatitinkančios informacijos paskleidimą savivaldybės tarybos narys atsako įstatymų nustatyta tvarka.

9 straipsnis. Savivaldybės tarybos nario teisės

Savivaldybės tarybos narys turi teisę:

1) šio įstatymo nustatyta tvarka rinkti ir būti išrinktas į pareigas savivaldybės tarybos struktūriniuose padaliniuose;

2) savivaldybės tarybos reglamento (toliau – reglamentas) nustatyta tvarka siūlyti savivaldybės tarybai svarstyti klausimus, rengti savivaldybės tarybos sprendimų projektus, iš mero, vicemero, savivaldybės administracijos ar kitų savivaldybės įstaigų, savivaldybės valdomų įmonių gauti visą tarybos nario veiklai reikalingą su savivaldybės taryboje nagrinėjamais ar rengiamais nagrinėti klausimais susijusią informaciją, dalyvauti diskusijose svarstomais klausimais, raštu ir žodžiu pateikti pastabas dėl savivaldybės tarybos sprendimų projektų, dėl savivaldybės tarybos darbo tvarkos ir kitais klausimais, savivaldybės tarybos posėdžio metu užduoti klausimų pranešėjams, kalbėti dėl vedimo tvarkos, kreiptis su paklausimais į savivaldybės institucijų, savivaldybės administracijos, kitų savivaldybės įstaigų, įmonių ir organizacijų, taip pat valstybės institucijų, kurios veikia savivaldybės teritorijoje, vadovus ir valstybės tarnautojus;

3) dalyvauti ir kalbėti komitetų ir komisijų posėdžiuose, kuriuose svarstomi jo pateikti arba su jo elgesiu susiję klausimai;

- 4) jungtis į savivaldybės tarybos narių frakcijas ir grupes reglamento nustatyta tvarka;
- 5) gauti iš savivaldybės administracijos darbo vietą posėdžiui, technines priemones ir pagalbą savivaldybės tarybos nario įgaliojimams vykdyti;
- 6) savo įgaliojimų laikotarpiu turėti visuomeninių padėjėjų, kurie tarybos nario prašymu teikia jam konsultacijas, pasiūlymus, išvadas ir kitą informaciją. Savivaldybės tarybos nario visuomeniniu padėjėju gali būti pilnametis asmuo, kuris nėra tos savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas ar darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį. Savivaldybės tarybos nario visuomeniniu padėjėju negali būti asmuo, įstatymų nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl sunkaus ar labai sunkaus nusikaltimo padarymo ir turintis neišnykusį ar nepanaikintą teistumą, taip pat įstatymų nustatyta tvarka uždraustos organizacijos narys. Savivaldybės tarybos nario visuomeninių padėjėjų skaičius negali viršyti savivaldybėje įsteigtų seniūnijų skaičiaus, o kai seniūnijos neįsteigtos, – negali viršyti trijų. Siekiant užtikrinti viešumą ir skaidrumą, informacija apie asmenį, savivaldybės tarybos nario paskirtą jo visuomeniniu padėjėju (asmens vardas, pavardė, paskyrimo data), nedelsiant paskelbiama savivaldybės interneto svetainėje ir joje skelbiama tol, kol asmuo eina savivaldybės tarybos nario visuomeninio padėjėjo pareigas.

10 straipsnis. Savivaldybės tarybos nario pareigos

Savivaldybės tarybos narys privalo:

- 1) dalyvauti savivaldybės tarybos posėdžiuose;
- 2) būti vieno (išskyrus Kontrolės komitetą) komiteto nariu;
- 3) dalyvauti komiteto ir komisijos, kurio narys jis yra, posėdžiuose;
- 4) reglamento nustatyta tvarka informuoti merą ir (ar) savivaldybės tarybos narius arba kitus asmenis, kurie kartu dalyvauja rengiant, svarstant ar priimant sprendimą, apie esamą interesų konfliktą, pareikšti apie nusišalinimą ir, jeigu pareikštas nusišalinimas buvo priimtas, jokia forma nedalyvauti toliau rengiant, svarstant ar priimant sprendimą;
- 5) priimti savivaldybės nuolatinius gyventojus ir ne rečiau kaip vieną kartą per metus atsiskaityti savivaldybės nuolatiniams gyventojams reglamento nustatyta tvarka.

11 straipsnis. Savivaldybės tarybos nario nepriekaištinga reputacija

1. Savivaldybės tarybos narys, pretenduojantis tapti savivaldybės tarybos sudaromų komitetų ar komisijų pirmininku, nelaikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis per pastaruosius 3 metus buvo pripažintas šiurkščiai pažeidusiu Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymą, taip pat jeigu jis:

- 1) įstatymų nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl tyčinio nusikaltimo padarymo ir turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą arba nepasibaigusį laidavimo terminą;

2) įstatymų nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl nusikaltimo valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams ar dėl korupcinio pobūdžio nusikaltimo, kaip jis apibrėžiamas Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme, padarymo ir turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą arba nepasibaigusį laidavimo terminą;

3) įstatymų nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl nusikaltimo, kuriuo padaryta turtinė žala valstybei, ir turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą arba nepasibaigusį laidavimo terminą;

4) įstatymų nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl baudžiamojo nusižengimo valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams ar korupcinio pobūdžio baudžiamojo nusižengimo, kaip jis apibrėžiamas Korupcijos prevencijos įstatyme, padarymo ir nuo apkaltinamojo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos nepraėjo 3 metai arba yra nepasibaigęs laidavimo terminas;

5) atleistas iš valstybės tarnautojo pareigų už Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme nurodytus šiurkščius pažeidimus arba Valstybės tarnybos įstatymo numatytu atveju pripažintas padaręs šiurkštų tarnybinį nusižengimą, už kurį turėtų būti skirta tarnybinė nuobauda – atleidimas iš pareigų, ir nuo atleidimo iš pareigų dienos arba nuo pripažinimo padarius šiurkštų tarnybinį nusižengimą dienos nepraėjo 3 metai;

6) atleistas iš darbo, pareigų ar praradęs teisę verstis atitinkama veikla už kituose įstatymuose keliamo nepriekaištingos reputacijos reikalavimo neatitiktį ar elgesio (etikos) normų pažeidimą ir nuo atleidimo iš darbo, pareigų ar teisės verstis atitinkama veikla praradimo dienos nepraėjo 3 metai;

7) atleistas arba pašalintas iš skiriamų arba renkamų pareigų dėl priesaikos ar pasižadėjimo sulaužymo, pareigūno vardo pažeminimo ir nuo atleidimo arba pašalinimo iš pareigų dienos nepraėjo 3 metai;

8) yra ar buvo įstatymų nustatyta tvarka uždraustos organizacijos narys, jeigu nuo narystės pabaigos nepraėjo 3 metai.

2. Siekiant užtikrinti viešumą ir skaidrumą ir kad savivaldybės tarybos komitetų ir komisijų pirmininkais būtų skiriami tik nepriekaištingos reputacijos, kaip ji apibrėžiama šiame įstatyme, savivaldybės tarybos nariai, tarybos narys, pretenduojantis tapti savivaldybės tarybos sudaromo komiteto ar komisijos pirmininku, privalo užpildyti vidaus reikalų ministro patvirtintos formos deklaraciją, joje pateikdamas duomenis dėl jo atitikties nepriekaištingos reputacijos reikalavimams. Ši deklaracija pateikiama merui ir reglamento nustatyta tvarka skelbiama viešai savivaldybės interneto svetainėje tol, kol savivaldybės tarybos narys eina pareigas, kurioms keliami nepriekaištingos reputacijos reikalavimai.

12 straipsnis. Savivaldybės tarybos nario veiklos apmokėjimas

1. Savivaldybės tarybos nariams už darbo laiką atliekant savivaldybės tarybos nario pareigas yra atlyginama (apmokama). Šis atlyginimas apskaičiuojamas pagal Lietuvos statistikos departamento skelbiamą paskutinio Lietuvos ūkio vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (toliau – VMDU) dydį. Savivaldybės tarybos sprendimu tarybos narių atlyginimas apskaičiuojamas ne mažesniu negu 0,5 VMDU dydžiu ir ne didesniu negu 1 VMDU dydžiu; savivaldybės tarybos opozicijos lyderio ir nuolatinį savivaldybės tarybos komitetų ir komisijų pirmininkų – 0,2 VMDU didesnio dydžio; nuolatinį savivaldybės tarybos komitetų ir komisijų pirmininkų pavaduotojų – 0,1 VMDU didesnio dydžio. Savivaldybės tarybos nariams atlyginimas apskaičiuojamas atsižvelgiant į jų faktiškai dirbtą laiką, atliekant tarybos nario pareigas pagal visas šio įstatymo 16 straipsnyje nustatytas savivaldybės tarybos veiklos formas. Savivaldybės tarybos narių faktiškai dirbto laiko trukmės apskaičiavimo tvarka nustatoma reglamente. Tarybos narys turi teisę atsisakyti šio atlyginimo, reglamento nustatyta tvarka pateikdamas prašymą dėl savivaldybės tarybos nario pareigų atlikimo neatlygintinai (tai yra visuomeniniais pagrindais). Tokį prašymą pateikusiam savivaldybės tarybos nariui šioje dalyje nurodytas atlyginimas neskaičiuojamas ir nemokamas, taip pat neskaičiuojami ir nemokami teisės aktų nustatyti privalomi mokėti mokesčiai, valstybinio socialinio draudimo ir privalomojo sveikatos draudimo įmokos.

2. Savivaldybės tarybos nariui, su jo, kaip tarybos nario, veikla susijusioms kanceliarinėms, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto, biuro patalpų nuomos, viešosios informacijos rengėjų teikiamų paslaugų, tarybos nario ataskaitų gamybos ir platinimo ir kitoms reglamente numatytais išlaidoms apmokėti, kiek jų nesuteikia ar tiesiogiai neapmoka savivaldybės administracija, kas mėnesį gali būti skiriama išmoka, už kurią atsiskaitoma ne rečiau kaip vieną kartą per 3 mėnesius. Šios išmokos dydis, atsiskaitymo tvarka ir tinkamomis pripažintinų išlaidų baigtinis sąrašas nustatomi reglamente.

3. Savivaldybės tarybos nariui, kuris reglamento nustatyta tvarka atstovauja savivaldybei už savivaldybės ribų, savivaldybės administracija Vyriausybės nustatyta tvarka apmoka komandiruočių išlaidas.

4. Savivaldybės tarybos, komitetų, komisijų posėdžių laiku, taip pat kitais reglamento nustatytais atvejais savivaldybės tarybos narys atleidžiamas nuo tiesioginio darbo ar pareigų bet kurioje institucijoje, įstaigoje, įmonėje ar organizacijoje, išsaugant jam darbo vietą.

13 straipsnis. Savivaldybės tarybos nario ar mero įgaliojimų netekimas savivaldybės tarybos sprendimu

1. Savivaldybės tarybos nario ar mero įgaliojimų netekimo savivaldybės tarybos sprendimu procedūrą savivaldybės taryba taiko savivaldybės tarybos nariams ar merui dėl

Konstitucijai ir (ar) įstatymams prieštaraujančių jų veiksmų, padarytų einant savivaldybės tarybos nario ar mero pareigas, siekdama išspręsti šių asmenų atsakomybės klausimą.

2. Teikti savivaldybės tarybai pradėti savivaldybės tarybos nario ar mero įgaliojimų netekimo procedūrą turi teisę ne mažesnė kaip 1/3 savivaldybės tarybos narių grupė.

3. Teikimas pradėti savivaldybės tarybos nario ar mero įgaliojimų netekimo procedūrą galimas, kai yra bent vienas iš šių pagrindų:

- 1) jis sulaužė priesaiką;
- 2) jis nevykdo jam šiame ar kituose įstatymuose nustatytų įgaliojimų.

4. Teikimas pradėti savivaldybės tarybos nario ar mero įgaliojimų netekimo procedūrą turi būti argumentuotai išdėstytas raštu ir pasirašytas visų ne mažiau kaip 1/3 savivaldybės tarybos narių grupę sudarančių asmenų. Teikimas turi būti pateiktas savivaldybės tarybai ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo bent vieno iš šio straipsnio 3 dalyje nustatytų pagrindų paaiškėjimo dienos.

5. Teikime pradėti savivaldybės tarybos nario ar mero įgaliojimų netekimo procedūrą turi būti nurodomas konkretus asmuo, siūlymai pradėti procedūrą bent vienu iš šio straipsnio 3 dalyje nustatytų pagrindų, šiuos siūlymus pagrindžiantys argumentai, įrodymai ir jų šaltiniai.

6. Savivaldybės taryba, gavusi teikimą pradėti savivaldybės tarybos nario ar mero įgaliojimų netekimo procedūrą, kitame savivaldybės tarybos posėdyje, bet ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teikimo gavimo dienos, priima sprendimą sudaryti komisiją pateiktiems faktams ištirti ir nustato terminą, iki kada komisija turi pateikti išvadą. Komisija sudaroma iš visų savivaldybės tarybos narių frakcijų, grupių ir į jokią frakciją ar grupę nesusivienijusių savivaldybės tarybos narių atstovų laikantis proporcingumo principo.

7. Savivaldybės taryba, apsvarsčiusi komisijos pateiktą išvadą, priima vieną iš sprendimų:

1) kreiptis į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą su prašymu pateikti išvadą, ar savivaldybės tarybos narys ar meras sulaužė priesaiką ir (ar) nevykdė (prašyme nurodytų) jam šiame ir kituose įstatymuose nustatytų įgaliojimų;

2) taikyti savivaldybės tarybos nario ar mero įgaliojimų netekimo procedūrą nėra pagrindo.

8. Savivaldybės taryba, nusprendusi kreiptis į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą, prašymą šiam teismui pateikia ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo bent vieno iš šio straipsnio 3 dalyje nustatytų pagrindų paaiškėjimo dienos ir paskiria savivaldybės tarybos narį (-ius), kuris (-ie) atstovaus savivaldybės tarybai Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme nagrinėjant šį prašymą.

9. Jeigu Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas pateikia išvadą, kad savivaldybės tarybos narys ar meras nesulaužė priesaikos ir (ar) tinkamai vykdė jam šiame ir kituose įstatymuose nustatytus įgaliojimus, savivaldybės tarybos nario ar mero įgaliojimų netekimo procedūra nutraukiama.

10. Jeigu Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas pateikia išvadą, kad savivaldybės tarybos narys ar meras sulaužė priesaiką ir (ar) nevykdė jam šiame ir kituose įstatymuose nustatytų įgaliojimų, savivaldybės taryba 3/5 visų savivaldybės tarybos narių balsų dauguma priima sprendimą, kad savivaldybės tarybos narys ar meras neteko savo įgaliojimų. Jeigu balsuojant šiame straipsnyje nustatyta tvarka sprendimas, kad savivaldybės tarybos narys ar meras neteko savo įgaliojimų, nepriimamas, laikoma, kad savivaldybės taryba nepritarė savivaldybės tarybos nario ar mero įgaliojimų netekimui. Savivaldybės tarybos narys ar meras gali toliau vykdyti savo įgaliojimus.

IV SKYRIUS

SAVIVALDYBĖS TARYBA

14 straipsnis. Savivaldybės tarybos įgaliojimų pradžia

1. Savivaldybės tarybos įgaliojimai prasideda, kai į pirmąjį posėdį susirenka išrinkti savivaldybės tarybos nariai, ir baigiasi, kai į pirmąjį posėdį susirenka naujai kadencijai išrinkti savivaldybės tarybos nariai.

2. Jeigu savivaldybės tarybos rinkimų rezultatai pripažįstami negaliojančiais, ankstesnės kadencijos savivaldybės tarybos įgaliojimai tęsiasi iki savivaldybės tarybos, kuri bus išrinkta per pakartotinius savivaldybės tarybos rinkimus, pirmojo posėdžio arba iki tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įvedimo Lietuvos Respublikos tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymo nustatyta tvarka.

15 straipsnis. Savivaldybės tarybos kompetencija

1. Savivaldybės tarybos kompetencija yra išimtinė ir paprastoji.

2. Išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija:

1) reglamento tvirtinimas. Reglamente, be kitų klausimų, turi būti numatytos pagrindinės bendravimo su gyventojais formos ir būdai, užtikrinantys vietos savivaldos principų ir teisės įgyvendinimą savivaldybės bendruomenės interesais;

2) sprendimo dėl savivaldybės tarybos nario, mero įgaliojimų netekimo šio įstatymo 13 straipsnyje nustatytais pagrindais ir tvarka priėmimas, mero pareigas laikinai einančio savivaldybės tarybos nario darbo užmokesčio nustatymas;

3) savivaldybės kolegijos sudarymas;

4) savivaldybės tarybos komitetų, komisijų, kitų savivaldybės darbui organizuoti reikalingų darinių ir įstatymuose numatytų kitų komisijų sudarymas, jų nuostatų tvirtinimas;

5) savivaldybės tarybos komitetų ir komisijų pirmininkų ir pirmininkų pavaduotojų skyrimas (išskyrus šiame įstatyme nustatytas išimtis);

6) Kontrolės komiteto veiklos programos tvirtinimas;

7) sprendimų dėl savivaldybės kontrolieriaus priėmimo į pareigas ir atleidimo iš jų priėmimas, savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos steigimas, didžiausio valstybės tarnautojų pareigybių ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičiaus šioje tarnyboje nustatymas, savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos metinių ataskaitų rinkinio svarstymas ir sprendimo dėl jo priėmimas, įstatymų numatyto savivaldybės kontrolieriaus darbo užmokesčio nustatymas, savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatų tvirtinimas;

8) ne mažiau kaip 1/2 visų savivaldybės tarybos narių balsų dauguma nepasitikėjimo vicemeru ar savivaldybės administracijos direktoriumi pareiškimas. Teikimą dėl nepasitikėjimo turi pasirašyti ne mažiau kaip 1/3 visų savivaldybės tarybos narių;

9) savivaldybės biudžetinių įstaigų struktūros, nuostatų ir darbo užmokesčio fondo tvirtinimas, didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičiaus savivaldybės biudžetinėse įstaigose nustatymas mero teikimu;

10) sprendimų dėl mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių skaičiaus nustatymo;

11) sprendimų dėl seniūnijų steigimo, panaikinimo ir jų skaičiaus nustatymo, dėl pavadinimų seniūnijoms suteikimo ir jų keitimo, dėl teritorijų priskyrimo seniūnijoms, dėl seniūnijų aptarnaujamų teritorijų ribų nustatymo ir keitimo priėmimas;

12) savivaldybės biudžeto ir savivaldybės metinių ataskaitų rinkinio tvirtinimas, pritekusių savivaldybės biudžeto tikslinimas;

13) sprendimų dėl papildomų ir biudžeto planą viršijančių savivaldybės biudžeto pajamų ir kitų piniginių lėšų paskirstymo, tikslinės paskirties ir specializuotų fondų sudarymo ir naudojimo priėmimas, reglamento nustatyta tvarka įvertinus išplėstinės seniūnaičių sueigos sprendimus;

14) sprendimų teikti mokesčių, rinkliavų ir kitas įstatymų nustatytas lengvatas savivaldybės biudžeto lėšomis, sprendimų dėl sumokėtų mokesčių, rinkliavų (ar jų dalies) kompensavimo tvarkos nustatymo ir šių kompensacijų teikimo savivaldybės biudžeto lėšomis

priėmimas, subsidijų ir kompensacijų skyrimo naujas darbo vietas steigiančioms visų teisinių formų įmonėms tvarkos nustatymas atitinkamai keičiant savivaldybės biudžetą tais atvejais, kai lėšų tam nebuvo numatyta;

15) pasiūlymų valstybės institucijoms dėl savivaldybės teritorijoje esančių šių institucijų padalinių veiklos gerinimo teikimas, prireikus šių padalinių vadovų išklausymas reglamento nustatyta tvarka;

16) sprendimų dėl biudžetinių ir viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra savivaldybė, savivaldybės valdomų įmonių steigimo, reorganizavimo, pertvarkymo, atskyrimo, likvidavimo ir dėl dalyvavimo steigiant viešuosius ir privačius juridinius asmenis priėmimas, taip pat juridinių asmenų, kurių dalyvė yra savivaldybė, priežiūra;

17) sprendimų dėl tam tikros veiklos nepriklausomo audito atlikimo savivaldybės įstaigose ar savivaldybės valdomose įmonėse priėmimas;

18) savivaldybės vardu sudaromų sutarčių pasirašymo tvarkos aprašo tvirtinimas; šiame apraše turi būti nustatyta, kokios sutartys negali būti sudaromos be išankstinio savivaldybės tarybos pritarimo;

19) sprendimų dėl disponavimo savivaldybei nuosavybės teise priklausančiu turtu priėmimas, šio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos taisyklių nustatymas, išskyrus atvejus, kai tvarka yra nustatyta įstatymuose ar jų pagrindu priimtuose kituose teisės aktuose;

20) sprendimų dėl savivaldybei priskirtos valstybinės žemės ir kito valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo patikėjimo teise priėmimas;

21) sprendimų dėl savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo), kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis ir garantijų teikimo už savivaldybės valdomų įmonių prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis priėmimas, laikantis Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme numatytų ir Lietuvos Respublikos tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų limitų ir gavus savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos išvadą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1763](#), 2022-12-23, paskelbta TAR 2022-12-30, i. k. 2022-27578

22) įstatymų nustatyta tvarka gavus savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos išvadą, sprendimų dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų įgyvendinimo tikslingumo priėmimas; gavus savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos išvadą, pritarimas galutinėms viešojo ir privataus sektorių partnerystės sutarties sąlygoms, jeigu jos skiriasi nuo sprendime dėl viešojo

ir privataus sektorių partnerystės projektų įgyvendinimo tikslingumo nurodytų partnerystės projekto sąlygų;

23) sprendimų dėl savivaldybės būsto ir socialinio būsto fondo sudarymo (statybos, pirkimo ir kitų) tvarkos, būsto suteikimo tvarkos ir nuomos mokesčio dydžio priėmimas, kitų sprendimų, numatytų Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatyme, priėmimas;

24) savivaldybės bendrojo plano ar savivaldybės dalių bendrųjų planų tvirtinimas įstatymų nustatyta tvarka;

25) savivaldybės saugomų teritorijų steigimas Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo nustatyta tvarka, savivaldybės saugomų vietinės reikšmės gamtos ir kultūros paveldo objektų skelbimas;

26) sprendimų dėl siūlymų keisti savivaldybės teritorijos ribas, suteikti savivaldybei pavadinimą ir jį keisti, sudaryti gyvenamąsias vietas, nustatyti ir keisti jų pavadinimus, teritorijų ribas teikimas Vyriausybei, taip pat gatvių, aikščių, pastatų, statinių ir kitų savivaldybei nuosavybės teise priklausančių objektų pavadinimų suteikimas ir jų keitimas pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus kriterijus;

27) savivaldybės triukšmo prevencijos ir mažinimo priemonių nustatymas savivaldybės strateginio planavimo dokumentuose, triukšmo savivaldybės teritorijoje rodiklių, aglomeracijų strateginių triukšmo žemėlapių, aglomeracijose esančių pagrindinių kelių ruožų, pagrindinių geležinkelio kelių ruožų ir stambių oro uostų strateginių triukšmo žemėlapių ir aglomeracijų triukšmo prevencijos veiksmų planų, kurie įgyvendinami savivaldybės strateginio planavimo dokumentais, bei gyvenamųjų vietovių teritorijų, kuriose būtina įgyvendinti triukšmo prevencijos ir mažinimo priemones (triukšmo prevencijos zonų), ir triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklių tvirtinimas, tyliųjų aglomeracijos zonų, tyliųjų gamtos zonų ir tyliųjų viešųjų zonų nustatymas. Mero funkcijų triukšmo valdymo srityje įgyvendinimo priežiūra;

28) taisyklių, už kurių pažeidimą atsiranda administracinė atsakomybė, ir kitų taisyklių tvirtinimas;

29) kainų ir tarifų už savivaldybės valdomų įmonių, biudžetinių ir viešųjų įstaigų (kurių savininkė yra savivaldybė) teikiamas atlygintinas viešąsias paslaugas ir keleivių vežimą vietiniais maršrutais nustatymas, centralizuotai tiekiamos šilumos, šalto ir karšto vandens kainų nustatymas (tvirtinimas) įstatymų nustatyta tvarka, vietinių rinkliavų, įmokų ir mokesčių tarifų nustatymas įstatymų nustatyta tvarka;

30) sprendimų dėl kompensacijų tam tikroms vartotojų grupėms mokėjimo priėmimas, papildomos socialinės paramos, socialinių pašalpų ir kompensacijų skyrimo iš savivaldybės biudžeto tvarkos nustatymas, priedo fiziniam asmeniui (globėjui (rūpintojui) už vaiko globą (rūpybą) dydžio ir mokėjimo iš savivaldybės biudžeto tvarkos nustatymas;

- 31) biudžetinės įstaigos vardu gautos paramos skirstymo taisyklių nustatymas;
- 32) savivaldybės strateginių plėtros ir veiklos planų, savivaldybės atskirų ūkio šakų (sektorių) plėtros programų tvirtinimas, ataskaitų dėl jų įgyvendinimo išklausymas ir sprendimų dėl jų priėmimas;
- 33) strateginio planavimo savivaldybėje organizavimo tvarkos aprašo tvirtinimas;
- 34) sprendimų dėl jungimosi į savivaldybių sąjungas, dėl bendradarbiavimo su užsienio šalių savivaldybėmis ar prisijungimo prie tarptautinių savivaldos organizacijų priėmimas;
- 35) savivaldybės tarybos narių delegavimas į regiono plėtros tarybos kolegiją, įstatymų nustatytas komisijas ir įgaliojimų jiems suteikimas reglamento nustatyta tvarka;
- 36) vietos gyventojų apklausos tvarkos aprašo tvirtinimas;
- 37) siūlymų nustatyta tvarka tvirtinti savivaldybės gyvenamųjų vietovių herbus teikimas, kitų savivaldybės simbolių ir jų naudojimo tvarkos aprašo tvirtinimas, teisė nustatyta tvarka už nuopelnus suteikti savivaldybės (jos centro ar kitos gyvenamosios vietovės) garbės piliečio vardą.

3. Paprastoji savivaldybės tarybos kompetencija:

- 1) savivaldybės biudžetinių įstaigų metinių ataskaitų rinkinių tvirtinimas;
- 2) viešųjų įstaigų (kurių savininkė yra savivaldybė) kolegialių organų sudarymas, kai tai numatyta viešosios įstaigos įstatuose;
- 3) viešųjų įstaigų (kurių savininkė yra savivaldybė) metinių ataskaitų rinkinių tvirtinimas;
- 4) viešųjų įstaigų (kurių savininkė yra savivaldybė) vidaus kontrolės tvarkos nustatymas;
- 5) savivaldybės valdomų įmonių metinių finansinių ataskaitų rinkinių, metinių pranešimų ir (ar) veiklos ataskaitų tvirtinimas;
- 6) sprendimų dėl valstybės socialinių ir ekonominių programų tikslinių lėšų, kitų valstybės fondų lėšų ir materialiojo turto paskirstymo biudžetinėms įstaigoms priėmimas;
- 7) savivaldybės ir vietovės lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentų tvirtinimas, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus;
- 8) sprendimų dėl žemės sklypų pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo priėmimas.

4. Jeigu teisės aktuose yra nustatyta papildomų įgaliojimų savivaldybei, sprendimų dėl tokių įgaliojimų vykdymo priėmimo iniciatyva, neperžengiant nustatytų įgaliojimų, priklauso savivaldybės tarybai.

5. Savivaldybės taryba reglamento nustatyta tvarka prižiūri merą ir kitus subjektus, tiesiogiai įgyvendinančius valstybines (perduotas savivaldybėms) funkcijas.

6. Išimtinai savivaldybės tarybos kompetencijai priskirtų įgaliojimų savivaldybės taryba negali perduoti jokiai kitai savivaldybės institucijai ar įstaigai.

7. Konkrečius įgaliojimus, nustatytus šio straipsnio 3 dalyje, savivaldybės taryba reglamento nustatyta tvarka gali pavesti vykdyti merui. Jeigu meras dėl viešųjų ir privačių interesų konflikto negali įvykdyti šio straipsnio 3 dalyje nustatytų ir savivaldybės tarybos jam perduotų įgaliojimų, šiuos įgaliojimus vykdo savivaldybės taryba.

16 straipsnis. Savivaldybės tarybos veiklos formos

1. Savivaldybės taryba savo įgaliojimus įgyvendina kolegialiai savivaldybės tarybos posėdžiuose. Savivaldybės taryba svarstomais klausimais priima sprendimus ir kontroliuoja, kaip jie įgyvendinami.

2. Savivaldybės tarybos veikla tarp savivaldybės tarybos posėdžių tęsiama savivaldybės tarybos komitetuose, komisijose, savivaldybės tarybos narių frakcijose, grupėse ir mišrioje grupėje, taip pat tarybos nariams priimant savivaldybės nuolatinius gyventojus reglamento nustatyta tvarka.

3. Savivaldybės tarybos darbo tvarka nustatoma šiame įstatyme ir reglamente.

17 straipsnis. Savivaldybės tarybos posėdžiai

1. Savivaldybės tarybos posėdis yra teisėtas, jeigu jame dalyvauja daugiau kaip pusė išrinktų savivaldybės tarybos narių.

2. Pirmąjį išrinktos naujos savivaldybės tarybos posėdį šaukia savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas ne anksčiau kaip ankstesnės kadencijos savivaldybės tarybos įgaliojimų paskutinę dieną ir ne vėliau kaip praėjus 7 kalendorinėms dienoms nuo ankstesnės kadencijos savivaldybės tarybos įgaliojimų paskutinės dienos, kuri nustatoma vadovaujantis Konstitucijos 119 straipsniu, o jeigu savivaldybės tarybos rinkimai vyko įsteigtoje naujoje savivaldybėje arba savivaldybėje, kurios teritorijoje buvo įvestas tiesioginis valdymas ar buvo surengti pakartotiniai rinkimai Lietuvos Respublikos rinkimų kodekso 14 straipsnyje numatytu atveju, – ne vėliau kaip per 2 savaites po galutinių rinkimų rezultatų paskelbimo dienos. Šiam posėdžiui pirmininkauja savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas arba jo įgaliotas savivaldybės rinkimų komisijos narys. Apie pirmojo posėdžio sušaukimo laiką ir vietą savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas ne vėliau kaip prieš 14 kalendorinių dienų paskelbia savivaldybės interneto svetainėje.

3. Jeigu savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas išrinktos naujos savivaldybės tarybos pirmojo posėdžio nesušaunkia iki šio straipsnio 2 dalyje nustatyto termino pabaigos, suėjus nustatytam terminui, savivaldybės tarybos posėdį ne vėliau kaip per 5 kalendorines dienas šaukia Vyriausioji rinkimų komisija. Šiuo atveju posėdžiui pirmininkauja Vyriausiosios rinkimų komisijos paskirtas Vyriausiosios rinkimų komisijos narys.

4. Pirmajam ir kitiems išrinktos naujos savivaldybės tarybos posėdžiams, iki prisiekia išrinkti tarybos nariai ir meras, pirmininkauja šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyti asmenys. Prisiekus tarybos nariams ir merui, toliau posėdžiui pirmininkauja meras.

5. Pirmajame išrinktos naujos savivaldybės tarybos posėdyje:

- 1) prisiekia tarybos nariai;
- 2) prisiekia meras;
- 3) gali būti priimami kiti sprendimai, užtikrinantys savivaldybės institucijų ir savivaldybės tarybos sudaromų komitetų, komisijų veiklą.

6. Jeigu pirmajame savivaldybės tarybos posėdyje meras neprisiečia, savivaldybės taryba priima sprendimą dėl kito posėdžio datos.

7. Pirmajame išrinktos naujos savivaldybės tarybos posėdyje posėdžio pirmininkui gali būti įteikiami vieši pareiškimai dėl savivaldybės tarybos narių vienijimosi į savivaldybės tarybos narių frakcijas ir (ar) grupes, dėl savivaldybės tarybos daugumos ir savivaldybės tarybos opozicijos sudarymo.

8. Per 2 mėnesius nuo pirmojo išrinktos naujos savivaldybės tarybos posėdžio sušaukimo dienos turi būti sudaryti savivaldybės tarybos komitetai ir paskirti šių komitetų pirmininkai, sudarytos šiame įstatyme nustatytos komisijos ir paskirti šių komisijų pirmininkai.

9. Kitus savivaldybės tarybos posėdžius prareikus, ne rečiau kaip kas 3 mėnesiai, šaukia meras, o kai jis negali eiti pareigų arba jo nėra, – laikinai savivaldybės tarybos paskirtas tarybos narys. Savivaldybės tarybos posėdžiams pirmininkauja meras, o kai jis negali eiti pareigų arba jo nėra, – laikinai savivaldybės tarybos paskirtas tarybos narys. Meras, o kai jis negali eiti pareigų arba jo nėra, – laikinai savivaldybės tarybos paskirtas tarybos narys privalo sušaukti savivaldybės tarybos posėdį, jeigu to raštu reikalauja ne mažiau kaip 1/3 savivaldybės tarybos narių, ne vėliau kaip per 2 savaites nuo tarybos narių reikalavimo gavimo. Jeigu per nustatytą laiką meras ar laikinai savivaldybės tarybos paskirtas tarybos narys savivaldybės tarybos posėdžio nesusaukia, jį gali šaukti ne mažiau kaip 1/3 tarybos narių.

10. Savivaldybės tarybos posėdyje svarstytinus klausimus kartu su sprendimų projektais savivaldybės tarybos posėdžių sekretoriui (-iams) reglamento nustatyta tvarka pateikia meras, komitetai, komisijos, tarybos nariai, frakcijos, grupės, į jokią frakciją ar grupę nesusivieniję savivaldybės tarybos nariai, savivaldybės kolegija, opozicijos lyderis, savivaldybės kontrolierius. Su sprendimų projektais pateikiamas aiškinamasis raštas, kuriame nurodomi sprendimo projekto tikslai, uždaviniai, siūlomos teisinio reguliavimo nuostatos, laukiami rezultatai, lėšų poreikis ir šaltiniai, kiti sprendimui priimti reikalingi pagrindimai, skaičiavimai ar paaiškinimai, ir sprendimo projekto lyginamasis variantas, jeigu teikiamas sprendimo pakeitimo projektas.

11. Savivaldybės tarybos posėdžiuose svarstomi tik tie klausimai, dėl kurių reglamento nustatyta tvarka yra pateikti pagal suteiktus įgaliojimus komitete apsvarstyti sprendimų projektai. Sprendimų projektų svarstymas komitete nėra privalomas šio straipsnio 25 dalyje numatytu atveju. Pateikti sprendimų projektai yra registruojami reglamento nustatyta tvarka ir ne vėliau kaip artimiausią darbo dieną po registracijos paskelbiami savivaldybės interneto svetainėje.

12. Savivaldybės tarybos posėdžio darbotvarkės projektą sudaro meras. Jeigu sprendimo projektas yra užregistruotas ne vėliau kaip likus 4 darbo dienoms iki savivaldybės tarybos posėdžio, tokius svarstytinus klausimus kartu su įregistruotais sprendimų projektais meras privalo įtraukti į posėdžio darbotvarkės projektą. Savivaldybės tarybos posėdžio darbotvarkės projektas ne vėliau kaip likus 3 darbo dienoms iki savivaldybės tarybos posėdžio paskelbiamas savivaldybės interneto svetainėje.

13. Savivaldybės tarybos posėdžio metu tvirtinant posėdžio darbotvarkę parengtas savivaldybės tarybos posėdžio darbotvarkės projektas gali būti papildytas ar pakeistas savivaldybės tarybos sprendimu komiteto, komisijos, frakcijos, grupės, mišrios grupės, savivaldybės kolegijos, opozicijos lyderio ar 1/3 dalyvaujančių posėdyje tarybos narių siūlymu, jeigu dėl siūlomų papildomai įtraukti klausimų sprendimų projektai yra įregistruoti ne vėliau kaip likus 24 valandoms iki posėdžio pradžios. Ši nuostata netaikoma siūlymams, susijusiems su norminio pobūdžio sprendimų projektų pateikimu, siūlymams, susijusiems su vicemero (-ų), Kontrolės komiteto ar šiame įstatyme nustatytų komisijų pirmininkų kandidatūrų pateikimu, taip pat siūlymams, susijusiems su nepasitikėjimo vicemeru, savivaldybės administracijos direktoriumi, Kontrolės komiteto ir šiame įstatyme nustatytos komisijos pirmininku pareiškimu. Ekstremaliųjų įvykių, atitinkančių Vyriausybės patvirtintus kriterijus, atvejais meras teikia savivaldybės tarybai svarstyti klausimą ir siūlo priimti sprendimą skubos tvarka.

14. Apie savivaldybės tarybos posėdžio laiką, svarstyti parengtus ir reglamento nustatyta tvarka įregistruotus klausimus kartu su sprendimų projektais meras, o kai jis negali eiti pareigų arba jo nėra, – laikinai savivaldybės tarybos paskirtas tarybos narys ne vėliau kaip likus 3 darbo dienoms iki posėdžio pradžios reglamento nustatyta tvarka praneša visiems tarybos nariams, gyventojams, seniūnui ir seniūnaičiui, kai svarstomi klausimai yra susiję su jų atstovaujama gyvenamosios vietovės bendruomene, taip pat seniūnui ir vietos gyventojų apklausos iniciatyvinės grupės atstovui (-ams), kai svarstomi vietos gyventojų apklausos rezultatai ar klausimai dėl vietos gyventojų apklausai pateikto (-ų) klausimo (-ų).

15. Savivaldybės tarybos sprendimai priimami posėdyje dalyvaujančių tarybos narių balsų dauguma. Jeigu balsai pasiskirsto po lygiai (laikoma, kad balsai pasiskirstė po lygiai tada, kai balsų už gauta tiek pat, kiek prieš ir susilaikiusių kartu sudėjus), balsuojama dar kartą. Jeigu balsavus dar kartą balsai pasiskirsto po lygiai, balsavimas tęsiamas reglamento nustatyta tvarka.

Dėl savivaldybės tarybos posėdžiuose svarstomų klausimų balsuojama atvirai, išskyrus atvejus, kai sprendžiamas savivaldybės tarybos nario, mero įgaliojimų netekimo nesuėjus terminui ar nepasitikėjimo vicemeru, savivaldybės administracijos direktoriumi klausimas. Slaptas balsavimas reglamento nustatyta tvarka galimas ir tais atvejais, kai skiriami Kontrolės komiteto pirmininkas, Kontrolės komiteto pirmininko pavaduotojas, Etikos komisijos pirmininkas, Antikorupcijos komisijos pirmininkas, sprendžiamas nepasitikėjimo Kontrolės komiteto pirmininku, Kontrolės komiteto pirmininko pavaduotoju, Etikos komisijos pirmininku, Antikorupcijos komisijos pirmininku klausimas. Duomenys apie kiekvieno tarybos nario balsavimą, išskyrus atvejus, kai balsuojama slapta, yra vieši. Kiekvieno tarybos nario balsavimo rezultatai turi būti saugomi informacinėse laikmenose ir skelbiami savivaldybės interneto svetainėje.

16. Savivaldybės tarybos narys prieš pradėdamas savivaldybės tarybos posėdyje svarstyti klausimą, kuris jam sukelia interesų konfliktą, privalo informuoti savivaldybės tarybą apie esamą interesų konfliktą, pareikšti apie nusišalinimą ir, jeigu savivaldybės taryba nusišalinimą priima, jokia forma nedalyvauti toliau svarstant šį klausimą. Savivaldybės taryba gali motyvuotu sprendimu, vadovaudamasi Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos patvirtintais kriterijais, pareikšto nusišalinimo nepriimti ir įpareigoti tarybos narį dalyvauti toliau svarstant šį klausimą. Savivaldybės taryba dėl sprendimo dėl tarybos nario pareikšto nusišalinimo nepriėmimo balsuoja prieš pradėdama svarstyti klausimą, kuris tarybos nariui sukelia interesų konfliktą. Duomenys apie sprendimą nepriimti pareikšto nusišalinimo kartu su svarstyto klausimo balsavimo rezultatais skelbiami savivaldybės interneto svetainėje ir per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos elektroninėmis priemonėmis pateikiami Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai jos nustatyta tvarka.

17. Jeigu reglamente nustatoma tarybos narių užduodamų klausimų ir pasisakymų trukmė, ji negali būti trumpesnė kaip: pranešėjui svarstomam klausimui ir (ar) įregistruoto sprendimo projektui pateikti – 3 minutės; tarybos nariui pateikti klausimą pranešėjui – 2 minutės; pranešėjui atsakyti į klausimą – 2 minutės; tarybos nariui pasisakyti dėl projekto – 3 minutės. Opozicijos lyderis turi pirmumo teisę užduoti klausimų ir pasisakyti tarybos posėdyje svarstomais klausimais.

18. Savivaldybės tarybos posėdžiai yra atviri. Posėdžio pirmininkas turi teisę leisti posėdyje kalbėti kviestiesiems asmenims. Jeigu savivaldybės tarybos posėdyje svarstomas klausimas yra susijęs su kitais posėdyje dalyvaujančiais asmenimis, jiems leidžiama užduoti klausimų pranešėjams ir kalbėti reglamento nustatyta tvarka. Savivaldybės tarybos nustatyta tvarka tarybos posėdžiai tiesiogiai transliuojami savivaldybės interneto svetainėje.

19. Jeigu dėl nepaprastosios padėties, ekstremaliosios situacijos ar karantino savivaldybės tarybos posėdžiai negali vykti savivaldybės tarybos nariams posėdyje dalyvaujant fiziškai, savivaldybės tarybos posėdžiai gali vykti nuotoliniu būdu realiuoju laiku elektroninių ryšių priemonėmis (toliau – nuotolinis būdas). Nuotoliniu būdu vykstančiame savivaldybės tarybos posėdyje svarstyti sprendimų projektai rengiami ir posėdis vyksta laikantis visų šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų ir užtikrinant šiame įstatyme nustatytas tarybos nario teises. Nuotoliniu būdu priimant savivaldybės tarybos sprendimus, turi būti užtikrinamas tarybos nario tapatybės ir jo balsavimo rezultatų nustatymas. Nuotoliniu būdu vykstančiame savivaldybės tarybos posėdyje svarstant klausimą, dėl kurio šis įstatymas nustato slaptą balsavimą, klausimo svarstymas vyksta nuotoliniu būdu, o sprendimo priėmimui klausimo svarstyme daroma pertrauka, kurios metu fiziškai vykdomas slaptas balsavimas. Įvykus slaptam balsavimui, klausimo svarstymas tęsiamas nuotoliniu būdu priimant sprendimą pagal slaptos balsavimo rezultatus.

20. Kai posėdyje svarstomas klausimas, kuriame yra valstybės, tarnybos, komercinę paslaptį sudarančios informacijos, ar su asmens duomenimis ir (ar) privačiu gyvenimu susijęs klausimas, savivaldybės taryba juos nagrinėja uždarame posėdyje.

21. Savivaldybės tarybos posėdžiai protokoluojami. Posėdžių protokolus ir savivaldybės tarybos sprendimus privalo pasirašyti tam posėdžiui pirmininkavęs meras, jeigu nepasinaudoja šio įstatymo 28 straipsnyje nustatyta teise, arba savivaldybės tarybos paskirtas tarybos narys. Savivaldybės tarybos posėdžių protokolus turi pasirašyti ir savivaldybės tarybos posėdžių sekretorius, o jeigu jo nėra, – mero paskirtas valstybės tarnautojas arba savivaldybės administracijos darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį. Posėdžio protokolas savivaldybės interneto svetainėje paskelbiamas ne vėliau kaip per 7 darbo dienas po savivaldybės tarybos posėdžio.

22. Savivaldybės tarybos posėdžių metu daromas garso ir vaizdo įrašas. Savivaldybės tarybos posėdžių garso ir vaizdo įrašai, siekiant veiklos viešumo ir skaidrumo, yra vieši ir Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka saugomi informacinėse laikmenose ir skelbiami savivaldybės interneto svetainėje. Savivaldybės tarybos posėdžių garso ir vaizdo įrašai neskelbiami viešai, kai tai gali atskleisti valstybės, tarnybos ar komercinę paslaptį, pažeisti fizinių asmenų teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą ir teisę į asmens duomenų apsaugą.

23. Ne rečiau kaip kartą per pusę metų vieno iš savivaldybės tarybos posėdžių pabaigoje yra organizuojama savivaldybės tarybos mažumos valanda. Jos metu savivaldybės tarybos mažumos atstovai turi teisę užduoti klausimų merui, vicemerui (-ams), administracijos direktoriui, komitetų pirmininkams, komisijų pirmininkams ir gauti į juos atsakymus. Jeigu

posėdžio dieną nurodyti asmenys eina pareigas, jie savivaldybės tarybos mažumos valandoje privalo dalyvauti ir atsakyti į jiems užduotus klausimus. Savivaldybės tarybos mažumos valanda trunka ne trumpiau kaip vieną valandą. Pirmiausia teisę užduoti iki dviejų klausimų turi opozicijos lyderis, po to – kiti savivaldybės tarybos mažumos atstovai. Savivaldybės tarybos mažumos atstovams uždavus visus klausimus, jeigu savivaldybės taryba nenusprendžia kitaip, sudaroma galimybė savivaldybės tarybos daugumos atstovams užduoti klausimų.

24. Kartą per pusę metų į vieną savivaldybės tarybos posėdžio darbotvarkę įtraukti klausimus turi teisę savivaldybės tarybos mažuma. Į darbotvarkę privalomai įtraukiami ir svarstomi visi savivaldybės tarybos mažumos siūlomi klausimai, atitinkantys šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus. Jeigu savivaldybės tarybos posėdis baigiasi anksčiau, negu apsvarstomi visi savivaldybės tarybos mažumos pateikti sprendimų projektai, neapsvarstyti savivaldybės tarybos mažumos projektai turi būti įtraukiami į kito artimiausio savivaldybės tarybos posėdžio darbotvarkę.

25. Nepaprastosios padėties, ekstremaliosios situacijos ar karantino metu, kai būtina neatidėliotinai spręsti savivaldybės funkcijoms užtikrinti būtinus klausimus, o sprendimo nepriėmimas ar delsimas nedelsiant jį priimti lemtų neigiamus padarinius savivaldybės bendruomenei ar atskiriems jos nariams, mero sprendimu savivaldybės tarybos posėdžio darbotvarkės projektas gali būti sudaromas ir paskelbiamas savivaldybės interneto svetainėje trumpesniais, negu nustatyta šio straipsnio 12 dalyje, terminais, o apie savivaldybės tarybos posėdžio laiką ir svarstyti parengtus ir reglamento nustatyta tvarka įregistruotus klausimus kartu su sprendimų projektais visais šiais atvejais gali būti pranešama per trumpesnę, negu šio straipsnio 14 dalyje nustatyta, terminą, bet ne vėliau kaip likus 24 valandoms iki savivaldybės tarybos posėdžio pradžios.

18 straipsnis. Savivaldybės kolegija

1. Savivaldybės tarybos įgaliojimų laikui iš mero, vicemerų, savivaldybės administracijos direktoriaus, savivaldybės tarybos komitetų pirmininkų, Etikos komisijos pirmininko, Antikorupcijos komisijos pirmininko ir opozicijos lyderio savivaldybės tarybos sprendimu sudaroma savivaldybės kolegija (toliau – kolegija).

2. Kolegijos darbo tvarka ir posėdžių organizavimo tvarka nustatoma reglamente.

3. Kolegija yra savivaldybės tarybos patariamasis organas, kurio posėdžiams pirmininkauja meras.

4. Kolegija paprastai:

1) analizuoja savivaldybės teritorijoje esančių valstybės institucijų padalinių veiklą, teikia siūlymus savivaldybės tarybai dėl šių padalinių veiklos gerinimo ir jų vadovų išklauso;

- 2) svarsto ir teikia siūlymus dėl savivaldybės strateginio planavimo dokumentų rengimo;
- 3) numato mero ir savivaldybės tarybos narių kvalifikacijos tobulinimo prioritetus (kiekvienais metais);
- 4) svarsto klausimus dėl mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių skaičiaus nustatymo;
- 5) susipažįsta su specialiujų ir detaliųjų planų projektais, dėl jų gali teikti rekomendacijas merui;
- 6) svarsto savivaldybės įstaigų metinių ataskaitų rinkinius ir savivaldybės valdomų įmonių metinių finansinių ataskaitų rinkinius, metinius pranešimus ir (arba) veiklos ataskaitas;
- 7) svarsto ir teikia pasiūlymus dėl savivaldybės tarybos posėdžių darbotvarkių papildymo;
- 8) teikia savivaldybės tarybos sprendimų projektus.

V SKYRIUS

SAVIVALDYBĖS TARYBOS KOMITETAIR KOMISIJOS

19 straipsnis. Savivaldybės tarybos komitetai

1. Savivaldybės tarybos komitetai sudaromi savivaldybės tarybai teikiamiems klausimams preliminariai nagrinėti ir išvadoms bei pasiūlymams teikti, kontroliuoti, kaip laikomasi įstatymų ir vykdomi Vyriausybės nutarimai, savivaldybės tarybos, mero sprendimai.
2. Savivaldybės tarybos komitetai sprendimų projektus, kuriems pagal šį įstatymą būtina pateikti savivaldybės administracijos išvadas, svarsto tik gavę šias išvadas.
3. Savivaldybės tarybos komitetai sudaromi ne mažiau kaip iš 3 savivaldybės tarybos narių savivaldybės tarybos sprendimu. Sudarant komitetus, laikomasi proporcinio daugumos ir mažumos atstovavimo principo. Komitetų ir jų narių skaičių, komitetų įgaliojimus, išskyrus Kontrolės komiteto įgaliojimus, nustato savivaldybės taryba. Komitetų darbo tvarka nustatoma reglamente.
4. Savivaldybės tarybos komiteto, išskyrus Kontrolės komitetą, pirmininką ir jo pavaduotoją iš komiteto narių komiteto siūlymu skiria savivaldybės taryba. Komiteto pirmininkas komiteto narių siūlymu komiteto, išskyrus Kontrolės komitetą, sprendimu nesuėjus terminui netenka savo įgaliojimų, jeigu neatitinka šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytų reikalavimų.

20 straipsnis. Kontrolės komitetas

1. Kiekvienos savivaldybės taryba privalo sudaryti Kontrolės komitetą. Kontrolės komitetas sudaromas iš vienodo visų savivaldybės tarybos narių frakcijų, grupių ir į jokią frakciją ar grupę nesusivienijusių deleguotų savivaldybės tarybos narių skaičiaus. Kontrolės komiteto sudėtis turi būti pakeista ne vėliau kaip per 2 mėnesius, pasikeitus savivaldybės tarybos narių frakcijų ar grupių skaičiui. Jeigu visi savivaldybės tarybos nariai sudaro savivaldybės tarybos daugumą, Kontrolės komitetas, sudaromas iš savivaldybės tarybos daugumos atstovų, veikia tol, kol savivaldybės taryboje susidaro savivaldybės tarybos opozicija.

2. Kontrolės komiteto pirmininką iš komiteto narių deleguoja savivaldybės tarybos opozicija raštu, pasirašytu daugiau kaip pusės visų savivaldybės tarybos opozicijos narių ir viešai įteiktu savivaldybės tarybos posėdžio pirmininkui. Kontrolės komiteto pirmininko pavaduotoją iš komiteto narių (savivaldybės tarybos daugumos) skiria savivaldybės taryba. Jeigu savivaldybės tarybos opozicija per 2 mėnesius nuo pirmojo išrinktos naujos savivaldybės tarybos posėdžio sušaukimo dienos nedeleguoja Kontrolės komiteto pirmininko ar deleguoja savivaldybės tarybos narį, neatitinkantį šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytų reikalavimų, arba jeigu nėra paskelbta savivaldybės tarybos opozicija, Kontrolės komiteto pirmininką skiria savivaldybės taryba iš komiteto narių. Jeigu paskyrus Kontrolės komiteto pirmininką paaiškėja, kad jis neatitinka šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytų reikalavimų, jis netenka įgaliojimų nesuėjus terminui komiteto narių siūlymu savivaldybės tarybos sprendimu, o jeigu toks Kontrolės komiteto pirmininkas buvo deleguotas savivaldybės tarybos opozicijos, – jį savivaldybės tarybos opozicijos raštu, pasirašytu daugiau kaip pusės visų savivaldybės tarybos opozicijos narių ir viešai įteiktu artimiausio savivaldybės tarybos posėdžio pirmininkui, atšaukus. Jeigu artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje savivaldybės tarybos opozicija raštu neatšaukia savo deleguoto Kontrolės komiteto pirmininko ir nustatyta tvarka nedeleguoja kito savivaldybės tarybos nario arba deleguoja savivaldybės tarybos narį, neatitinkantį šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytų reikalavimų, sprendimą dėl Kontrolės komiteto pirmininko įgaliojimų netekimo nesuėjus terminui ir naujo Kontrolės komiteto pirmininko skyrimo priima savivaldybės taryba. Jeigu Kontrolės komiteto pirmininko įgaliojimai nutrūksta nesuėjus terminui, Kontrolės komiteto pirmininkas šio įstatymo nustatyta tvarka turi būti deleguotas arba paskirtas per 2 mėnesius nuo įgaliojimų nutrūkimo dienos.

3. Savivaldybės taryba Kontrolės komiteto veiklos programą patvirtina per vieną mėnesį nuo Kontrolės komiteto sudarymo, o kai Kontrolės komitetas sudarytas, – per vieną mėnesį nuo kalendorinių metų pradžios.

4. Kontrolės komitetas:

1) siūlo savivaldybės tarybai atleisti savivaldybės kontrolierius, kai yra įstatymuose nurodyti atleidimo iš valstybės tarnybos pagrindai;

2) svarsto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos kitų metų veiklos plano projektą ir teikia pasiūlymus dėl šio plano projekto papildymo ar pakeitimo, reglamento nustatyta tvarka iki einamųjų metų lapkričio 5 dienos grąžina šį plano projektą savivaldybės kontrolieriui tvirtinti;

3) įvertina savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos ateinančių metų veiklos planui vykdyti reikalingus biudžeto asignavimus ir išvadą dėl jų teikia savivaldybės tarybai;

4) svarsto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos metinių ataskaitų rinkinį, jų pagrindu rengia ir teikia savivaldybės tarybai išvadas dėl savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklos;

5) svarsto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos atliktų auditų ataskaitas ir jų išvadų pagrindu rengia ir teikia savivaldybės tarybai išvadas dėl savivaldybės turto ir lėšų naudojimo teisėtumo, tikslingumo ir efektyvumo;

6) siūlo savivaldybės tarybai atlikti nepriklausomą savivaldybės turto ir lėšų naudojimo bei savivaldybės veiklos auditą, teikia savo išvadas dėl audito rezultatų;

7) periodiškai (kartą per ketvirtį) svarsto, kaip vykdomas savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklos planas, savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos ar savo iniciatyva išklauso institucijų, įstaigų ir įmonių vadovus dėl savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos atlikto atitikties, finansinio ir veiklos audito metu nustatytų trūkumų ar teisės aktų pažeidimų pašalinimo, prireikus kreipiasi pagal kompetenciją į merą ir (ar) į savivaldybės tarybą dėl savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos reikalavimų įvykdymo;

8) dirba pagal savivaldybės tarybos patvirtintą veiklos programą ir kiekvienų metų pradžioje už savo veiklą atsiskaito savivaldybės tarybai reglamento nustatyta tvarka;

9) nagrinėja iš asmenų gaunamus pranešimus ir pareiškimus apie savivaldybės administracijos, savivaldybės valdomų įmonių, savivaldybės įstaigų ir jų vadovų veiklą ir teikia dėl jų siūlymus pagal kompetenciją merui ar savivaldybės tarybai arba persiunčia juos nagrinėti kompetentingoms institucijoms ar įstaigoms.

21 straipsnis. Savivaldybės tarybos komitetų posėdžiai

1. Savivaldybės tarybos komitetų posėdžiai yra teisėti, jeigu juose dalyvauja daugiau kaip pusė visų komiteto narių. Komitetai pagal savo kompetenciją priima rekomendacinius sprendimus. Meras, savivaldybės administracija, jos padaliniai, savivaldybės biudžetinės ir viešosios įstaigos, kurių dalininkė ar savininkė yra savivaldybė, ir savivaldybės valdomos įmonės su jų veikla susijusius komitetų sprendimus turi apsvarstyti ir apie svarstymo rezultatus pranešti komitetams.

2. Savivaldybės tarybos komitetų darbe patariamojo balso teise reglamento nustatyta tvarka gali dalyvauti jiems nepriklausantys tarybos nariai, suinteresuoti asmenys. Kai komiteto

posėdyje svarstomas su valstybės, tarnybos ar komercine paslaptimi susijęs klausimas, komitetas jį nagrinėja uždarame posėdyje.

3. Savivaldybės tarybos komitetų posėdžių darbotvarkės ne vėliau kaip likus 2 darbo dienoms iki komiteto posėdžio pradžios skelbiamos savivaldybės interneto svetainėje. Apie komiteto posėdžio laiką ir svarstyti parengtus klausimus ne vėliau kaip likus 2 darbo dienoms iki komiteto posėdžio pradžios reglamento nustatyta tvarka pranešama visiems komiteto nariams ir suinteresuotiems asmenims.

4. Savivaldybės tarybos komitetų posėdžių metu daromas garso ir vaizdo įrašas. Komitetų posėdžiai, siekiant veiklos viešumo ir skaidrumo, išskyrus uždarus posėdžius, transliuojami tiesiogiai ir komitetų posėdžių garso ir vaizdo įrašai Dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka saugomi informacinėse laikmenose ir skelbiami viešai reglamento nustatyta tvarka savivaldybės interneto svetainėje. Svarstant valstybės, tarnybos, komercinę paslaptį sudarančią, su asmens duomenimis, kurių viešinimas neatitiktų 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – Reglamentas (ES) 2016/679) reikalavimų, susijusių informaciją ir (ar) teisės aktų, kuriuose yra valstybės, tarnybos, komercinę paslaptį sudarančios, su asmens duomenimis, kurių viešinimas neatitiktų Reglamento (ES) 2016/679 reikalavimų, susijusios informacijos, projektus, posėdžių garso ir vaizdo įrašai neviešinami.

5. Savivaldybės tarybos komiteto pirmininkas turi teisę gauti komiteto įgaliojimąms vykdyti reikalingą informaciją iš valstybės ar savivaldybės institucijų, įstaigų ir valstybės ar savivaldybės valdomų įmonių.

6. Savivaldybės tarybos komiteto posėdis gali vykti nuotoliniu būdu arba daliai savivaldybės tarybos narių fiziškai susirenkant į komiteto posėdį, o kitai savivaldybės tarybos narių daliai dalyvaujant nuotoliniu būdu (toliau – mišrusis būdas). Sprendimą organizuoti posėdį nuotoliniu būdu arba mišriuoju būdu priima komiteto pirmininkas savo iniciatyva arba gavęs komiteto nario prašymą dalyvauti posėdyje nuotoliniu būdu. Apie priimtą sprendimą komiteto posėdį organizuoti nuotoliniu būdu arba mišriuoju būdu nedelsiant elektroninių ryšių priemonėmis turi būti pranešta komiteto nariams ir kitiems posėdžio dalyviams. Mišriuoju būdu organizuojamame posėdyje kiti komiteto nariai ir kiti posėdžio dalyviai savo pasirinkimu gali dalyvauti nuotoliniu būdu arba atvykę į komiteto posėdžių salę. Komiteto posėdžiai nuotoliniu būdu ar mišriuoju būdu vykti negali, jeigu tam raštu prieštarauja daugiau kaip pusė visų komiteto narių, išskyrus:

1) kai dėl nepaprastosios padėties, ekstremaliosios situacijos ar karantino komiteto posėdžiai negali vykti savivaldybės tarybos nariams posėdyje dalyvaujant fiziškai;

2) artimiausią numatytą nuotoliniu būdu ar mišriuoju būdu vyksiantį komiteto posėdį.

7. Nuotoliniu būdu arba mišriuoju būdu vyksiančio savivaldybės tarybos komiteto posėdžio klausimai rengiami ir posėdis vyksta laikantis visų šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų ir užtikrinant šiame įstatyme nustatytas savivaldybės tarybos nario teises. Nuotoliniu būdu ar mišriuoju būdu priimant komiteto sprendimus, turi būti užtikrinamas komiteto nario tapatybės ir jo balsavimo rezultatų nustatymas.

8. Nepaprastosios padėties, ekstremaliosios situacijos ar karantino metu, kai būtina neatidėliotinai spręsti savivaldybės funkcijoms užtikrinti būtinus klausimus ir sprendimo nepriėmimas ar delsimas nedelsiant jį priimti lemtų neigiamus padarinius savivaldybės bendruomenei ar atskiriems jos nariams, mero sprendimu komitetų posėdžių darbotvarkės gali būti skelbiamos savivaldybės interneto svetainėje ir apie komiteto posėdžio laiką ir jame svarstytinus klausimus visais šiais atvejais pranešama per trumpesnį, negu nustatyta šio straipsnio 3 dalyje, terminą, bet ne vėliau kaip likus 24 valandoms iki komiteto posėdžio pradžios.

22 straipsnis. Savivaldybės tarybos komisijos

1. Savivaldybės tarybos sprendimu arba mero siūlymu, išskyrus Etikos komisiją ir Antikorupcijos komisiją, gali būti sudaromos nuolatinės (tos kadencijos laikotarpiui) bei laikinosios (atskiriems klausimams nagrinėti) komisijos.

2. Savivaldybės tarybos komisijų sudarymo tvarka nustatoma reglamente. Komisijų nuostatus tvirtina savivaldybės taryba.

3. Savivaldybės tarybos sudaromų komisijų nariais gali būti savivaldybės tarybos nariai, valstybės tarnautojai, darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, ekspertai, gyvenamųjų vietovių bendruomenių atstovai – seniūnaičiai, išplėstinės seniūnaičių sueigos deleguoti atstovai, visuomenės atstovai (Lietuvos Respublikoje įregistruotų viešųjų juridinių asmenų, išskyrus valstybės ar savivaldybės institucijas ar įstaigas, įgalioti atstovai), bendruomeninių organizacijų atstovai, kiti savivaldybės gyventojai.

4. Savivaldybės tarybos sudaromos komisijos pirmininku tarybos sprendimu gali būti skiriamas tik nepriekaištingos reputacijos, kaip ji yra apibrėžta šio įstatymo 11 straipsnyje, tarybos narys. Komisijos pirmininkas, išskyrus Etikos komisijos pirmininką ir Antikorupcijos komisijos pirmininką, komisijos narių siūlymu komisijos sprendimu nesuėjus terminui netenka savo įgaliojimų, jeigu jis neatitinka šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytų reikalavimų. Jeigu šiame įstatyme nustatytų komisijų pirmininkų įgaliojimai nutrūksta nesuėjus terminui, per 2

mėnesius nuo jų įgaliojimų nutūkimo dienos šio įstatymo nustatyta tvarka turi būti paskirti nauji šiame įstatyme nustatytų komisijų pirmininkai.

5. Savivaldybės tarybos komisijos pirmininkas turi teisę gauti komisijos įgaliojimams vykdyti reikalingą informaciją iš valstybės ar savivaldybės institucijų, įstaigų ir valstybės ar savivaldybės valdomų įmonių.

6. Savivaldybės tarybos komisijų darbe patariamojo balso teise reglamento nustatyta tvarka gali dalyvauti joms nepriklausantys tarybos nariai, suinteresuoti asmenys.

7. Savivaldybės tarybos komisijų, išskyrus Etikos komisijos posėdžius, posėdžių metu daromas garso ir vaizdo įrašas. Komisijų posėdžiai, išskyrus Etikos komisijos ir komisijų uždarus posėdžius, transliuojami tiesiogiai ir komisijų posėdžių garso ir vaizdo įrašai Dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka saugomi informacinėse laikmenose ir skelbiami viešai reglamento nustatyta tvarka savivaldybės interneto svetainėje. Antikorupcijos komisijai šios dalies nuostatos taikomos, jeigu ji nenusprendžia kitaip. Svarstant valstybės, tarnybos, komercinę paslaptį sudarančią, su asmens duomenimis, kurių viešinimas neatitiktų Reglamento (ES) 2016/679 reikalavimų, susijusią informaciją ir (ar) teisės aktų, kuriuose yra valstybės, tarnybos, komercinę paslaptį sudarančios, su asmens duomenimis, kurių viešinimas neatitiktų Reglamento (ES) 2016/679 reikalavimų, susijusios informacijos, projektus, posėdžių garso ir vaizdo įrašai neviešinami.

8. Savivaldybės tarybos komisijos posėdis gali vykti nuotoliniu būdu ar mišriuoju būdu. Sprendimą organizuoti posėdį nuotoliniu būdu arba mišriuoju būdu priima komisijos pirmininkas savo iniciatyva arba gavęs komisijos nario prašymą dalyvauti posėdyje nuotoliniu būdu. Apie priimtą sprendimą komisijos posėdį organizuoti nuotoliniu būdu arba mišriuoju būdu nedelsiant elektroninių ryšių priemonėmis turi būti pranešta komisijos nariams ir kitiems posėdžio dalyviams. Mišriuoju būdu organizuojamame posėdyje kiti komisijos nariai ir kiti posėdžio dalyviai savo pasirinkimu gali dalyvauti nuotoliniu būdu arba atvykę į komisijos posėdžių salę. Komisijos posėdžiai nuotoliniu būdu arba mišriuoju būdu vykti negali, jeigu tam raštu prieštarauja daugiau kaip pusė visų komisijos narių, išskyrus:

1) kai dėl nepaprastosios padėties, ekstremaliosios situacijos ar karantino komisijos posėdžiai negali vykti savivaldybės tarybos nariams posėdyje dalyvaujant fiziškai;

2) artimiausią numatytą nuotoliniu būdu arba mišriuoju būdu vyksiantį komisijos posėdį.

9. Nuotoliniu būdu arba mišriuoju būdu vyksiančio savivaldybės tarybos komisijos posėdžio klausimai rengiami ir posėdis vyksta laikantis visų šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų ir užtikrinant šiame įstatyme nustatytas savivaldybės tarybos nario teises. Nuotoliniu būdu arba mišriuoju būdu priimant komisijos sprendimus, turi būti užtikrinamas komisijos nario tapatybės ir jo balsavimo rezultatų nustatymas.

10. Savivaldybės tarybos sudaromų komisijų nariai, kurie nėra savivaldybės tarybos nariai, komisijų posėdžių metu atleidžiami nuo tiesioginio darbo ar pareigų bet kurioje institucijoje, įstaigoje, įmonėje ar organizacijoje, išsaugant jiems darbo vietą ir už darbą savivaldybės tarybos sudaromose komisijose jiems apmokant Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo nustatyta tvarka.

23 straipsnis. Etikos komisija

1. Savivaldybės taryba savo įgaliojimų laikui sudaro Etikos komisiją. Ši komisija sudaroma laikantis proporcinio savivaldybės tarybos daugumos ir mažumos atstovavimo principo. Komisijos sudėtis, išlaikant proporcinio savivaldybės tarybos daugumos ir mažumos atstovavimo principą, turi būti pakeista ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo savivaldybės tarybos daugumos ir mažumos pasikeitimo. Etikos komisijos pirmininką iš šios komisijų narių – savivaldybės tarybos narių – deleguoja savivaldybės tarybos opozicija raštu, pasirašytu daugiau kaip pusės visų savivaldybės tarybos opozicijos narių ir viešai įteiktu savivaldybės tarybos posėdžio pirmininkui. Šios komisijos pirmininko pavaduotoją komisijos narių siūlymu iš šios komisijos narių – savivaldybės tarybos narių daugumos – skiria savivaldybės taryba. Jeigu savivaldybės tarybos opozicija per 2 mėnesius nuo pirmojo išrinktos naujos savivaldybės tarybos posėdžio sušaukimo dienos nedeleguoja Etikos komisijos pirmininko arba deleguoja savivaldybės tarybos narį, neatitinkantį šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytų reikalavimų, arba jeigu nėra paskelbta savivaldybės tarybos opozicija, Etikos komisijos pirmininką savivaldybės taryba komisijos narių siūlymu skiria iš šios komisijos narių – savivaldybės tarybos narių mažumos. Jeigu visi savivaldybės tarybos nariai sudaro savivaldybės tarybos daugumą, Etikos komisija, sudaryta iš savivaldybės tarybos daugumos atstovų, veikia tol, kol savivaldybės taryboje susidaro savivaldybės tarybos mažuma ar savivaldybės tarybos opozicija. Komisijos atsakingojo sekretoriaus pareigas atlieka mero paskirtas valstybės tarnautojas, ši funkcija įrašoma į jo pareigybės aprašymą.

2. Jeigu Etikos komisijos pirmininkas neatitinka šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytų reikalavimų, jis netenka įgaliojimų nesuėjus terminui komisijos narių siūlymu savivaldybės tarybos sprendimu, o jeigu Etikos komisijos pirmininkas buvo deleguotas savivaldybės tarybos opozicijos, – jį savivaldybės tarybos opozicijos raštu, pasirašytu daugiau kaip pusės visų savivaldybės tarybos opozicijos narių ir viešai įteiktu artimiausio savivaldybės tarybos posėdžio pirmininkui, atšaukus. Jeigu artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje savivaldybės tarybos opozicija raštu neatšaukia savo deleguoto Etikos komisijos pirmininko ir nustatyta tvarka nedeleguoja kito savivaldybės tarybos nario ar deleguoja savivaldybės tarybos narį, neatitinkantį

šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytų reikalavimų, sprendimą dėl Etikos komisijos pirmininko įgaliojimų netekimo ir naujo komisijos pirmininko skyrimo komisijos narių siūlymu priima savivaldybės taryba.

3. Etikos komisija:

1) prižiūri, kaip meras ir savivaldybės tarybos nariai laikosi šio įstatymo, Valstybės politikų elgesio kodekso, Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo, reglamento, kitų teisės aktų, reglamentuojančių savivaldybės tarybos narių veiklą ir elgesį, reikalavimų;

2) analizuoja savivaldybės tarybos narių nedalyvavimo savivaldybės tarybos, komitetų ir komisijų posėdžiuose ir šio įstatymo nustatytų pareigų nevykdymo priežastis;

3) tiria ir priima sprendimus dėl mero ir savivaldybės tarybos narių veiklos atitikties šio įstatymo, Valstybės politikų elgesio kodekso, Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo, reglamento, kitų teisės aktų, reglamentuojančių mero ir savivaldybės tarybos narių veiklą ir elgesį, nuostatoms;

4) nagrinėja savivaldybės bendruomenės narių, valstybės institucijų, gyvenamųjų vietovių bendruomenių ar bendruomeninių organizacijų atstovų siūlymus ir pastabas dėl mero ir savivaldybės tarybos narių veiklos skaidrumo;

5) analizuoja šio įstatymo nustatytų mero pareigų nevykdymo priežastis;

6) teikia Vyriausiajai rinkimų komisijai siūlymą priimti sprendimą dėl savivaldybės tarybos nario įgaliojimų nutrūkimo, jeigu šis tarybos narys yra praleidęs iš eilės 3 savivaldybės tarybos posėdžius be pateisinamos priežasties;

7) tarybos narių, mero ir savo iniciatyva teikia tarybos nariams rekomendacijas dėl Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų įgyvendinimo;

8) tarybos narių ir savo iniciatyva teikia merui rekomendacijas dėl Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų įgyvendinimo.

24 straipsnis. Antikorupcijos komisija

1. Savivaldybės taryba savo įgaliojimų laikui sudaro Antikorupcijos komisiją. Ši komisija sudaroma laikantis proporcinio savivaldybės tarybos daugumos ir mažumos atstovavimo principo. Komisijos sudėtis, išlaikant proporcinio savivaldybės tarybos daugumos ir mažumos atstovavimo principą, turi būti pakeista ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo savivaldybės tarybos daugumos ir mažumos pasikeitimo. Antikorupcijos komisijos pirmininką iš šios komisijos narių deleguoja savivaldybės tarybos opozicija raštu, pasirašytu daugiau kaip pusės visų savivaldybės tarybos opozicijos narių ir viešai įteiktu savivaldybės tarybos posėdžio pirmininkui. Šios komisijos pirmininko pavaduotoją komisijos narių siūlymu iš šios komisijos narių – savivaldybės tarybos narių daugumos – skiria savivaldybės taryba. Jeigu savivaldybės tarybos opozicija per 2

mėnesius nuo pirmojo išrinktos naujos savivaldybės tarybos posėdžio sušaukimo dienos nedeleguoja Antikorupcijos komisijos pirmininko arba deleguoja savivaldybės tarybos narį, neatitinkantį šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytų reikalavimų, arba jeigu nėra paskelbta savivaldybės tarybos opozicija, Antikorupcijos komisijos pirmininką savivaldybės taryba komisijos narių siūlymu skiria iš šios komisijos narių – savivaldybės tarybos narių mažumos. Jeigu visi savivaldybės tarybos nariai sudaro savivaldybės tarybos daugumą, Antikorupcijos komisija, sudaryta iš savivaldybės tarybos daugumos atstovų, veikia tol, kol savivaldybės taryboje susidaro savivaldybės tarybos mažuma ar savivaldybės tarybos opozicija. Komisijos atsakingojo sekretoriaus pareigas atlieka mero paskirtas valstybės tarnautojas, ši funkcija įrašoma į jo pareigybės aprašymą.

2. Jeigu Antikorupcijos komisijos pirmininkas neatitinka šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytų reikalavimų, netenka įgaliojimų nesuėjus terminui komisijos narių siūlymu savivaldybės tarybos sprendimu, o jeigu Antikorupcijos komisijos pirmininkas buvo deleguotas savivaldybės tarybos opozicijos, – jį savivaldybės tarybos opozicijos raštu, pasirašytu daugiau kaip pusės visų savivaldybės tarybos opozicijos narių ir viešai įteiktu artimiausio savivaldybės tarybos posėdžio pirmininkui, atšaukus. Jeigu artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje savivaldybės tarybos opozicija raštu neatšaukia savo deleguoto Antikorupcijos komisijos pirmininko ir nustatyta tvarka nedeleguoja kito komisijos pirmininko ar deleguoja savivaldybės tarybos narį, neatitinkantį šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytų reikalavimų, sprendimą dėl Antikorupcijos komisijos pirmininko įgaliojimų netekimo ir naujo komisijos pirmininko skyrimo komisijos narių siūlymu priima savivaldybės taryba.

3. Antikorupcijos komisija:

1) reglamento nustatyta tvarka savivaldybės tarybos ar mero iniciatyva dalyvauja atliekant savivaldybės institucijų teisės aktų projektų antikorupcinį vertinimą;

2) dalyvauja rengiant savivaldybės korupcijos prevencijos veikslių planą ir teikia išvadas merui ir savivaldybės tarybai dėl šio veikslių plano ir jo įgyvendinimo;

3) nagrinėja savivaldybės bendruomenės narių, valstybės institucijų, gyvenamųjų vietovių bendruomenių ar bendruomeninių organizacijų atstovų siūlymus ir pastabas dėl kovos su korupcija priemonių vykdymo;

4) informuoja visuomenę apie savo veiklą, vykdomas korupcijos prevencijos priemones savivaldybėje, taip pat apie kovos su korupcija rezultatus;

5) korupcijos prevencijos tikslais analizuoja savivaldybės administracijos, biudžetinių ir viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra savivaldybė, ir savivaldybės valdomų įmonių atliktus viešuosius pirkimus ir apie galimus korupcijos atvejus informuoja merą, savivaldybės tarybą,

kompetentingas institucijas ar įstaigas. Antikorupcijos komisijos pirmininkas ir nariai turi teisę susipažinti su visa analizuojamų viešųjų pirkimų informacija;

6) atlieka kitas kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas, susijusias su savivaldybėje įgyvendinama valstybės politika korupcijos prevencijos srityje.

VI SKYRIUS

SAVIVALDYBĖS VYKDOMOJI INSTITUCIJA

25 straipsnis. Meras

1. Išrinktas meras įgyja įgaliojimus ir pradeda eiti mero pareigas po to, kai prisiekia šio įstatymo nustatyta tvarka. Meras tiesiogiai ir asmeniškai atsako už įstatymų, Vyriausybės, savivaldybės tarybos, savo sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje jo kompetencijai priskirtais klausimais.

2. Per 3 mėnesius nuo tiesiogiai išrinkto mero priesaikos priėmimo dienos, meras paskiria savivaldybės administracijos direktorių, vicemerą (-us). Jeigu savivaldybės administracijos direktoriaus, vicemero įgaliojimai nutrūksta, per 2 mėnesius nuo įgaliojimų nutrūkimo dienos meras paskiria naują savivaldybės administracijos direktorių, vicemerą.

3. Draudžiama merą persekioti už pareikštą nuomonę savivaldybės tarybos ar jos komitetų, komisijų, savivaldybės kolegijos posėdžiuose. Už asmens įžeidimą ar šmeižtą, už asmens garbę ir orumą žeminančios ir (ar) tikrovės neatitinkančios informacijos paskleidimą meras atsako įstatymų nustatyta tvarka.

4. Meras užtikrina, kad:

1) savivaldybei būtų tinkamai atstovaujama regiono plėtros tarybos kolegijoje ir šios kolegijos priimti sprendimai būtų tinkamai įgyvendinami savivaldybėje;

2) laiku ir tinkamai būtų rengiami savivaldybės teritorijos raidos analizės ir ilgalaikių socialinių, kultūrinių, ūkinių, investicinių ir kitų programų projektai, užtikrinama jų įgyvendinimo kontrolė;

3) būtų sudarytos tinkamos vietos gyventojų dalyvavimo tvarkant viešuosius savivaldybės reikalus sąlygos, nustatytos šio įstatymo 10 straipsnyje;

4) būtų deramai atstovaujama savivaldybės interesams bendradarbiaujant ir sprendžiant klausimus su valstybės valdžios ir valstybinio administravimo subjektais, teisėsaugos institucijomis, nevyriausybiniomis organizacijomis, užsienio valstybių savivaldybėmis.

5. Mero sprendimai įforminami potvarkiais.

6. Meras negali dirbti kitose institucijose, įstaigose, įmonėse ir organizacijose ir gauti kito atlyginimo, išskyrus atlyginimą už mokslinę, pedagoginę ar kūrybinę veiklą.

7. Atstovavimo Lietuvoje ir užsienyje išlaidoms apmokėti skirto mero fondo dydis nustatomas nedidinant bendrų savivaldybės reprezentacijai skirtų lėšų ir priklauso nuo savivaldybės tarybos narių skaičiaus: savivaldybės taryba, kurioje yra 41 ir daugiau tarybos narių, gali skirti kas mėnesį iki trijų, savivaldybės taryba, kurioje yra 27–31 tarybos narys, iki dviejų, kitos savivaldybės – iki vieno VMDU dydžio sumą.

26 straipsnis. Mero priesaika

1. Nustatomas toks išrinkto mero priesaikos tekstas:

„Aš, (vardas, pavardė), prisiekiu gerbti ir vykdyti Konstituciją ir įstatymus, sąžiningai ir garbingai atlikti savo pareigas ir susilaikyti nuo veiksmų, pažeidžiančių savivaldybės gyventojų teises ir viešuosius interesus. Tepadeda man Dievas!“.

2. Prisiekti leidžiama ir be paskutinio sakinio.

3. Mero priesaikos priėmimo tvarkai *mutatis mutandis* taikomos normos, nustatančios tarybos nario priesaikos priėmimo tvarką.

4. Meras, šio įstatymo nustatyta tvarka neprisiekęs arba prisiekęs su išlyga, Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu netenka mero mandato. Šis Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

5. Prisiekusiam merui priesaiką priėmęs asmuo įteikia savivaldybės mero pažymėjimą.

27 straipsnis. Mero įgaliojimai

1. Meras yra atskaitingas savivaldybės tarybai ir savivaldybės bendruomenei už savo ir savivaldybės veiklą.

2. Meras:

1) sudaro ir teikia savivaldybės tarybai savivaldybės biudžeto projektą, biudžeto tikslinimą ir savivaldybės metinių ataskaitų rinkinį;

2) iki kiekvienų einamųjų metų birželio 15 dienos savivaldybės tarybai raštu atsiskaito, kaip įgyvendinami įstatymai, Vyriausybės nutarimai, savivaldybės tarybos sprendimai, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai;

3) administruoja savivaldybės biudžeto asignavimus ir kitus piniginius išteklius, organizuoja savivaldybės biudžeto vykdymą, administruoja savivaldybės turtą;

4) sudaro savivaldybės tarybos posėdžių darbotvarkių projektus ir teikia savivaldybės tarybos sprendimų projektus, šaukia savivaldybės tarybos posėdžius ir jiems pirmininkauja;

5) pasirašo savivaldybės tarybos sprendimus ir posėdžių, kuriems pirmininkavo, protokolus;

6) teikia savivaldybės tarybai tvirtinti savivaldybės biudžetinių įstaigų nuostatus ir darbo užmokesčio fondą bei didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičių biudžetinėje įstaigoje;

7) priima į pareigas ir atleidžia iš jų savivaldybės biudžetinių įstaigų ir viešųjų įstaigų (kurių savininkė yra savivaldybė) vadovus; įgyvendina kitas funkcijas, susijusias su savivaldybės biudžetinių įstaigų ir viešųjų įstaigų (kurių savininkė yra savivaldybė) vadovų darbo santykiais, Lietuvos Respublikos darbo kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;

8) kontroliuoja ir prižiūri savivaldybės viešojo administravimo institucijų, įstaigų ir įmonių vadovų veiklą, kaip jie įgyvendina įstatymus, Vyriausybės nutarimus ir savivaldybės tarybos sprendimus;

9) koordinuoja ir kontroliuoja viešąsias paslaugas teikiančių subjektų darbą, įgyvendina juridinio asmens dalyvio turtines ir neturtines teises bei pareigas ir atlieka kitas pagal įstatymus ir savivaldybės tarybos sprendimus priskirtas savivaldybės juridinių asmenų valdymo funkcijas;

10) organizuoja savivaldybės strateginio planavimo procesą, atsako už patvirtintų savivaldybės planavimo dokumentų ir jų įgyvendinimo ataskaitų viešinimą;

11) teikia tvirtinti savivaldybės tarybai savivaldybės bendrąjį planą ar savivaldybės dalių bendruosius planus;

12) tvirtina detaliuosius planus ir vietovės lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentus;

13) įstatymų nustatytais atvejais tvirtina žemėtvarkos planavimo dokumentus;

14) tvirtina gyvenamųjų vietovių ar jų dalių suskirstymą (sugrupavimą) į seniūnaitijas (kai jos sudaromos);

15) atkuria savivaldybės valdomo išlikusio nekilnojamojo turto nuosavybės teises religinėms bendruomenėms ir bendrijoms;

16) reglamento nustatyta tvarka atstovauja pats arba įgalioja kitus asmenis atstovauti savivaldybei teisme, bendradarbiaujant su kitomis savivaldybėmis, valstybės ar užsienio šalių institucijomis, kitais juridiniais ir fiziniiais asmenimis;

17) atstovauja savivaldybei regiono plėtros tarybos kolegijoje;

18) gavęs savivaldybės tarybos pritarimą, sudaro savivaldybės bendradarbiavimo su valstybės institucijomis, kitomis savivaldybėmis ar užsienio institucijomis sutartis;

19) pagal savivaldybės tarybos nustatytą tvarką atstovavimo Lietuvoje ir užsienyje išlaidoms apmokėti gali naudoti mero fondo lėšas ir atsiskaito už jų naudojimą;

20) reglamento nustatyta tvarka teikia savivaldybės tarybai vicemero (-ų) kandidatūrą (-as);

21) teikia savivaldybės tarybai siūlymus dėl mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių skaičiaus nustatymo;

22) Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka skiria į pareigas ir atleidžia iš jų mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojus;

23) suteikia savivaldybės administracijos direktoriui, savivaldybės kontrolieriui, kai savivaldybės kontrolieriaus nėra, – jo pavaduotojui, vicemerui atostogas, siunčia administracijos direktorių, savivaldybės kontrolierių, kai savivaldybės kontrolieriaus nėra, – jo pavaduotoją, vicemerą į komandiruotes;

24) reglamento nustatyta tvarka skelbia vietos gyventojų apklausą;

25) reglamento nustatyta tvarka gali siūlyti savivaldybės tarybai pavesti savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai atlikti veiklos plane nenumatytą savivaldybės administravimo subjektų ar savivaldybės valdomų įmonių atitikties, finansinį ir veiklos auditą, priima savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos pateiktas audito ataskaitas ir išvadas dėl atlikto atitikties, finansinio ir veiklos audito rezultatų, prireikus organizuoja šių ataskaitų ir išvadų svarstymą savivaldybės tarybos komitetų ir savivaldybės tarybos posėdžiuose;

26) savo kompetencijos klausimais gali sudaryti darbo grupes iš savivaldybės tarybos narių šių sutikimu, savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kitų savivaldybės teritorijoje veikiančių asmenų ir visuomenės atstovų;

27) organizuoja savivaldybės tarybos narių, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kvalifikacijos tobulinimą.

3. Meras turi nuolat bendrauti su savivaldybės nuolatiniiais gyventojais. Meras reglamento nustatyta tvarka atsiskaito savivaldybės bendruomenei už savo veiklą. Ši informacija apie mero veiklos rezultatus įtraukiama į šio įstatymo 62 straipsnyje nurodytą savivaldybės metinių ataskaitų rinkinį.

28 straipsnis. Savivaldybės tarybos priimto teisės akto grąžinimas pakartotinai svarstyti, jo svarstymas ir priėmimas

1. Meras turi teisę ne vėliau kaip per 5 darbo dienas motyvuotai grąžinti savivaldybės tarybos priimtus teisės aktus savivaldybės tarybai pakartotinai svarstyti.

2. Meras, motyvuotai grąžinęs savivaldybės tarybai jos priimtą teisės aktą pakartotinai svarstyti, šaukia savivaldybės tarybos posėdį reglamento nustatyta tvarka.

3. Mero motyvuotai grąžintą teisės aktą savivaldybės taryba pakartotinai svarsto iš naujo arba priima sprendimą laikyti jį nepriimtą.

4. Gražinto teisės akto priėmimo metu balsuojama, ar priimti teisės aktą su mero teikiamomis pataisomis, ar be pakeitimų. Pakartotinai savivaldybės tarybos apsvaistytas teisės aktas laikomas priimtu su mero teikiamomis pataisomis, jeigu už jį balsavo daugiau kaip pusė savivaldybės tarybos posėdyje dalyvaujančių tarybos narių. Pakartotinai savivaldybės tarybos apsvaistytas teisės aktas laikomas priimtu be mero teikiamų pataisų, jeigu už jį balsavo daugiau kaip 1/2 visų savivaldybės tarybos narių.

29 straipsnis. Mero teisės

1. Merui netaikomos Darbo kodekso nuostatos, išskyrus nuostatas, reglamentuojančias darbo ir poilsio laiką, atostogas, kiek tai nenustatyta šio straipsnio 2 dalyje, žalos atlyginimą ir darbuotojų saugą ir sveikatą.

2. Meras turi teisę į 22 darbo dienų trukmės kasmetines minimaliąsias atostogas. Merui už kiekvieną 5 metų tarnybos stažą, kaip jis apibrėžiamas Valstybės tarnybos įstatyme, suteikiamos 3 darbo dienos kasmetinių papildomų atostogų, tačiau bendra kasmetinių atostogų trukmė negali būti ilgesnė kaip 37 darbo dienos. Merui atostogos suteikiamos reglamento nustatyta tvarka. Atostogų metu meras neatlieka mero pareigų.

3. Vadovaujantis Darbo kodekso nuostatomis, merui gali būti suteikiamos šios tikslinės atostogos: nėštumo ir gimdymo, tėvystės, mokymosi, nemokamos.

4. Meras turi teisę į Darbo kodekse nustatytas lengvatas asmenims, auginantiems vaikus, ir į lengvatas neįgaliems darbuotojams.

5. Meras į komandiruotes vyksta reglamento nustatyta tvarka.

6. Meras savo įgaliojimų laikotarpiu gali turėti visuomeninių konsultantų, kurie mero prašymu teikia jam konsultacijas, pasiūlymus, išvadas ir kitą informaciją. Mero visuomeniniu konsultantu gali būti pilnametis asmuo. Mero visuomeniniu konsultantu negali būti asmuo, kuris įstatymų nustatyta tvarka yra pripažintas kaltu dėl sunkaus ar labai sunkaus nusikaltimo padarymo ir turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą, taip pat jeigu jis yra įstatymų nustatyta tvarka uždraustos organizacijos narys. Siekiant užtikrinti viešumą ir skaidrumą, informacija apie asmenį, mero paskirtą jo visuomeniniu konsultantu (asmens vardas, pavardė, paskyrimo data), nedelsiant paskelbiama savivaldybės interneto svetainėje ir joje skelbiama tol, kol asmuo eina mero visuomeninio konsultanto pareigas.

7. Pasibaigus mero įgaliojimų laikui, jeigu jis neišrenkamas meru dar vienai kadencijai, arba mero įgaliojimams nutrūkus nesuėjus terminui (išskyrus atvejus, kai meras savo įgaliojimų netenka savivaldybės tarybos sprendimu pagal šio įstatymo 13 straipsnį), buvęs meras turi teisę Vyriausybės nustatyta tvarka grįžti į iki išrinkimo meru eitas valstybės tarnautojo pareigas (išskyrus politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo pareigas), o kai tokios

galimybės nėra, – į kitas lygiavertes ar žemesnes valstybės tarnautojo pareigas (išskyrus politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo pareigas). Be to, šioje dalyje nustatytu atveju meras turi teisę grįžti į iki išrinkimo meru eitas pareigas, jeigu jis ėjo šias pareigas savivaldybės ar valstybės biudžetinėje ar viešojoje įstaigoje arba savivaldybės valdomoje įmonėje, o kai tokios galimybės nėra, – į kitas pareigas savivaldybės ar valstybės biudžetinėje ar viešojoje įstaigoje arba savivaldybės valdomoje įmonėje. Jeigu iki išrinkimo meru šis asmuo ėjo pareigas savivaldybės ar valstybės biudžetinėje ar viešojoje įstaigoje arba savivaldybės valdomoje įmonėje, kurioms buvo nustatyta kadencija, kai yra tokia galimybė, jis turi teisę grįžti į šias pareigas likusiam kadencijos laikui. Jeigu šis asmuo iki išrinkimo meru tokių pareigų nėjo arba atsisakė pasiūlytų kitų žemesnių valstybės tarnautojo pareigų arba kitų pareigų savivaldybės ar valstybės biudžetinėje ar viešojoje įstaigoje arba savivaldybės valdomoje įmonėje, jam išmokama 3 mėnesių jo vidutinio darbo užmokesčio dydžio išmoka. Ši išmoka išmokama per 3 mėnesius lygiomis dalimis kas mėnesį. Jeigu asmuo pradeda eiti pareigas valstybės tarnyboje anksčiau negu po 3 mėnesių, likusi neišmokėta išmokos dalis nemokama. Jeigu šis asmuo mero pareigas ėjo mažiau kaip vienus metus iki kadencijos pabaigos, jam išmokama vieno mėnesio jo vidutinio darbo užmokesčio dydžio išmoka.

30 straipsnis. Mero pavadavimas, laikinas mero pareigų ėjimas

1. Merą pavaduoja mero paskirtas vicemeras, kai:

1) meras dėl atostogų, laikinojo nedarbingumo ar kitų pateisinamų priežasčių laikinai neina savo pareigų;

2) mero įgaliojimai sustabdyti teismo nutartimi.

2. Merą pavaduojantis vicemeras vykdo visus mero įgaliojimus, išskyrus nustatytuosius šio įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 4, 5, 7, 12, 13, 15, 19, 20 ir 21 punktuose. Vicemerui pavaduojant merą, šio įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 12, 13 ir 15 punktuose nustatytus mero įgaliojimus vykdo savivaldybės taryba, o šio įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 4, 5 ir 7 punktuose nustatytus mero įgaliojimus – laikinai savivaldybės tarybos paskirtas tarybos narys.

3. Mero pareigas laikinai eina savivaldybės tarybos posėdyje dalyvaujančių tarybos narių balsų dauguma paskirtas tarybos narys, kai:

1) mero įgaliojimai nutrūksta nesuėjus terminui;

2) išrinktas neprisiekęs meras netenka mandato ar mero rinkimų rezultatai pripažįstami negaliojančiais.

4. Mero pareigas laikinai einantis savivaldybės tarybos paskirtas tarybos narys vykdo visus mero įgaliojimus, išskyrus nustatytuosius šio įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 12, 13, 15, 20

ir 21 punktuose. Šiuo atveju mero įgaliojimus, nustatytus šio įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 12, 13 ir 15 punktuose, vykdo savivaldybės taryba.

5. Savivaldybės tarybos nariui laikinai einant mero pareigas jo kaip savivaldybės tarybos nario teisės ir pareigos laikinai sustabdomos.

6. Mero pareigas laikinai einančio tarybos nario darbo užmokestį pagal įstatymų nustatytus koeficientus tvirtina savivaldybės taryba.

31 straipsnis. Mero įgaliojimų sustabdymas

1. Mero įgaliojimai gali būti sustabdomi teismo nutartimi. Mero įgaliojimus sustabdžius teismo nutartimi, įgaliojimų sustabdymo laikotarpiu merui mokamas 0,5 VMDU dydžio atlyginimas.

2. Mero įgaliojimai taip pat gali būti sustabdomi Tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatyme nustatytu pagrindu.

32 straipsnis. Vicemerai (vicemerai)

1. Meras savo įgaliojimų laikui skiria vieną ar kelis vicemerus. Vicemerai yra politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai. Vicemerai atlieka mero nustatytas funkcijas ir pavedimus.

2. Meras savivaldybės tarybai teikia kandidatūrą į vicemero pareigas. Jeigu savivaldybės taryba du kartus iš eilės nepritaria teikiamai kandidatūrai į vicemero pareigas, meras turi teisę savo sprendimu savivaldybės tarybai teiktą kandidatą paskirti vicemeru. Jeigu meras, savivaldybės tarybai pirmą kartą nepritarus jo teiktai kandidatūrai, teikė kito asmens kandidatūrą į vicemero pareigas, meras turi teisę savo sprendimu vicemeru paskirti pasirinktinai vieną iš savivaldybės tarybai teiktų kandidatų į vicemero pareigas.

3. Didžiausias galimas savivaldybės vicemerų skaičius nustatomas atsižvelgiant į savivaldybės tarybos narių skaičių. Savivaldybėje, kurios tarybą sudaro 41 ir daugiau tarybos narių, gali būti steigiamos ne daugiau kaip keturios vicemero pareigybės; savivaldybėje, kurios tarybą sudaro 27–31 tarybos narys, gali būti steigiamos ne daugiau kaip trys vicemero pareigybės; kitose savivaldybėse gali būti steigiamos ne daugiau kaip dvi vicemero pareigybės.

4. Vicemerui užtikrinama teisė grįžti į iki paskyrimo vicemeru eitas pareigas, *mutatis mutandis* taikant normas, nustatančias administracijos direktoriaus teisę grįžti į iki paskyrimo administracijos direktoriumi eitas pareigas.

VII SKYRIUS

SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA IR SENIŪNIJOS

33 straipsnis. Savivaldybės administracija

1. Savivaldybės administracija yra savivaldybės biudžetinė įstaiga, kurią sudaro struktūriniai padaliniai, į struktūrinius padalinius neįeinantys valstybės tarnautojai ir savivaldybės administracijos filialai – seniūnijos (savivaldybės administracijos struktūriniai teritoriniai padaliniai). Savivaldybės administracijos struktūrą, jos veiklos nuostatus ir darbo užmokesčio fondą, didžiausią leistiną valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių užmokestį iš savivaldybės biudžeto, pareigybių skaičių mero teikimu tvirtina ir keičia savivaldybės taryba, o pareigybes tvirtina savivaldybės administracijos direktorius. Savivaldybės administracijos įgaliojimai nėra susiję su savivaldybės tarybos ir mero įgaliojimų pabaiga. Savivaldybės administracija turi herbinį antspaudą ir sąskaitų bankuose.

2. Savivaldybės tarybos posėdžius, komitetus, merą, kiek mero veikla susijusi su savivaldybės tarybos posėdžiais, aptarnauja, taip pat savivaldybės tarybos sprendimų projektus rengia, nagrinėja ir išvadas dėl savivaldybės tarybos sprendimų projektų rengia savivaldybės tarybos posėdžių sekretorius (-iai). Padėti jam (jiems) atlikti priskirtas funkcijas jis (jie) gali pasitelkti savivaldybės administraciją.

3. Savivaldybės administracija:

1) savivaldybės teritorijoje organizuoja ir kontroliuoja savivaldybės institucijų sprendimų įgyvendinimą arba pati juos įgyvendina;

2) įgyvendina įstatymus ir Vyriausybės nutarimus, nereikalaujančius savivaldybės tarybos sprendimų;

3) įstatymų nustatyta tvarka organizuoja savivaldybės biudžeto pajamų, išlaidų ir kitų piniginių išteklių buhalterinės apskaitos tvarkymą, organizuoja ir kontroliuoja savivaldybės turto valdymą ir naudojimą;

4) administruoja viešųjų paslaugų teikimą;

5) rengia savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų projektus, savivaldybės institucijų sprendimų ir potvarkių projektus;

6) dėl savivaldybės tarybos sprendimo projekto, išskyrus šios dalies 5 punkte nurodytus sprendimų projektus, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo registravimo dienos pateikia išvadas. Jeigu savivaldybės tarybos sprendimo projektas didelės apimties, administracijos direktoriaus įsakymu išvadų pateikimo terminas vieną kartą gali būti pratęstas iki 10 darbo dienų;

7) atlieka savivaldybės tarybos posėdžių sekretoriaus (-ių), mero, tarybos narių ir savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos finansinį, ūkinį ir materialinį aptarnavimą.

34 straipsnis. Savivaldybės administracijos direktorius

1. Savivaldybės administracijos direktorius vadovauja savivaldybės administracijai. Jis yra įstaigos vadovas. Savivaldybės administracijos direktorius tiesiogiai ir asmeniškai merui atsako už įstatymų, įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų, Vyriausybės, savivaldybės tarybos, mero sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje jo kompetencijai priskirtais klausimais.

2. Savivaldybės administracijos direktorių skiria ir atleidžia meras. Savivaldybės administracijos direktorius skiriamas mero įgaliojimų laikui. Savivaldybės administracijos direktorius yra politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojas.

3. Asmuo, skiriamas į savivaldybės administracijos direktoriaus pareigas, turi atitikti įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytus reikalavimus, taikomus išduodant leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija.

4. Tol, kol savivaldybės administracijos direktorius nepaskirtas, savivaldybės administracijos direktoriaus pareigas gali eiti mero ar merą pavaduojančio vicemero ar mero pareigas laikinai einančio tarybos nario paskirtas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas.

5. Nutrūkus savivaldybės administracijos direktorių į pareigas paskyrusio mero įgaliojimams arba jeigu savivaldybės administracijos direktorius atsistatydina ar atleidžiamas iš šių pareigų, išskyrus atleidimą už tarnybinius nusižengimus, savivaldybės administracijos direktorius turi teisę Vyriausybės nustatyta tvarka grįžti į iki paskyrimo savivaldybės administracijos direktoriumi eitas valstybės tarnautojo pareigas (išskyrus politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo pareigas ir savivaldybės kontrolieriaus, savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos valstybės tarnautojo ir darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, pareigas), o kai tokios galimybės nėra, – į kitas lygiavertes ar žemesnes valstybės tarnautojo pareigas (išskyrus politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo pareigas). Be to, šioje dalyje nustatytu atveju savivaldybės administracijos direktorius turi teisę grįžti į iki paskyrimo savivaldybės administracijos direktoriumi eitas pareigas, jeigu jis ėjo šias pareigas savivaldybės ar valstybės biudžetinėje ar viešojoje įstaigoje arba savivaldybės valdomoje įmonėje, o kai tokios galimybės nėra, – į kitas pareigas savivaldybės ar valstybės biudžetinėje ar viešojoje įstaigoje arba savivaldybės valdomoje įmonėje. Jeigu iki paskyrimo savivaldybės administracijos direktoriumi šis asmuo ėjo pareigas savivaldybės ar valstybės biudžetinėje ar viešojoje įstaigoje arba savivaldybės valdomoje įmonėje, kurioms buvo nustatyta kadencija, kai yra tokia galimybė, jis turi teisę grįžti į šias pareigas likusiam kadencijos laikui. Jeigu šis asmuo iki paskyrimo savivaldybės administracijos direktoriumi tokių pareigų nėjo arba atsisakė pasiūlytų kitų žemesnių valstybės tarnautojo pareigų arba kitų pareigų savivaldybės ar valstybės biudžetinėje ar

viešojoje įstaigoje arba savivaldybės valdomoje įmonėje, išmokos jam mokamos Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka.

6. Savivaldybės administracijos direktorius:

1) valdo savivaldybės administracijai skirtus biudžeto asignavimus;

2) organizuoja savivaldybės administracijos darbą, tvirtina savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių ir savivaldybės administracijos filialų – seniūnijų – veiklos nuostatus, tvirtina savivaldybės administracijos, seniūnijų metinius veiklos planus ir kitus strateginio planavimo dokumentų įgyvendinimą detalizuojančius dokumentus ir kontroliuoja jų įgyvendinimą, atsako už vidaus administravimą savivaldybės administracijoje;

3) įstatymų nustatyta tvarka priima į pareigas ir atleidžia iš jų savivaldybės administracijos valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, seniūnijų – biudžetinių įstaigų – vadovus – seniūnus, atlieka kitas Valstybės tarnybos įstatymo ir mero jam priskirtas personalo valdymo funkcijas;

4) įstatymų nustatytais atvejais organizuoja žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimą;

5) įstatymų nustatytais atvejais organizuoja savivaldybės bendrojo plano arba savivaldybės dalių bendrųjų planų, detaliųjų planų ir vietovės lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimą;

6) teikia merui tvirtinti gyvenamųjų vietovių ar jų dalių suskirstymą (sugrupavimą) į seniūnaitijas;

7) išduoda leidimus naudoti žūklės plotus vandens telkiniuose, tvirtina žuvų išteklių naudojimo, atkūrimo ir apsaugos žuvininkystės vandens telkiniuose priemonių planus teisės aktų nustatyta tvarka;

8) suteikia patalpas Lietuvos Respublikos Seimo nariams pagal Lietuvos Respublikos Seimo statutą;

9) karo komendanto prašymu teikia jam dokumentus ir informaciją, būtina pasirengti Lietuvos Respublikos karo padėties įstatyme nustatytoms karo komendanto funkcijoms atlikti ir jas atliekant;

10) kaip įstaigos vadovas, atlieka kitus tiesioginius mero pavedimus.

7. Kai savivaldybės teritorijoje įvedamas tiesioginis valdymas, savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliojimų klausimas sprendžiamas Tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymo nustatyta tvarka.

35 straipsnis. Seniūnija ir seniūnas

1. Seniūnijos gali būti šių formų:

1) savivaldybės administracijos filialai;

2) biudžetinės įstaigos.

2. Seniūnija – biudžetinė įstaiga – gali būti steigiama, jeigu ji aptarnaujamos teritorijos gyventojams teikia viešąsias paslaugas.

3. Priimdama sprendimą dėl seniūnijos – biudžetinės įstaigos – steigimo, savivaldybės taryba privalo įvertinti:

1) savivaldybės centralizuotos vidaus audito tarnybos rekomendaciją dėl seniūnijos – biudžetinės įstaigos – steigimo tikslingumo, įvertinus seniūnijos teikiamų ar numatomų teikti viešųjų paslaugų kiekį, mastą ir kokybę, kiek bus tenkinami gyvenamųjų vietovių bendruomenių viešieji interesai;

2) seniūnaičių sueigos sprendimą dėl seniūnijos – biudžetinės įstaigos – steigimo.

4. Savivaldybės taryba sprendžia dėl seniūnijos formos keitimo tikslingumo.

5. Seniūnijos – savivaldybės administracijos filialo – veiklą nustato savivaldybės administracijos direktoriaus tvirtinami seniūnijos nuostatai. Seniūnijos – biudžetinės įstaigos – veiklą nustato savivaldybės tarybos tvirtinami seniūnijos nuostatai.

6. Seniūnijos veikla organizuojama pagal seniūnijos metinį veiklos planą.

7. Seniūnijos veikla finansuojama iš savivaldybės biudžeto ir kitų įstatymuose nustatytų lėšų. Seniūnija gali turėti sąskaitą banke.

8. Seniūnas yra seniūnijos vadovas, seniūnijai skirtų biudžeto asignavimų valdytojas. Seniūnas yra valstybės tarnautojas: seniūnijos – savivaldybės administracijos filialo – seniūnas yra karjeros valstybės tarnautojas, seniūnijos – biudžetinės įstaigos – seniūnas yra valstybės tarnautojas – įstaigos vadovas.

9. Seniūną ir seniūną – ir savivaldybės administracijos filialo, ir biudžetinės įstaigos vadovą – į pareigas priima ir iš jų atleidžia savivaldybės administracijos direktorius, vadovaudamasis šiuo įstatymu ir Valstybės tarnybos įstatymu. Į seniūno pareigas priimama tik konkurso būdu, išskyrus atvejus, kai asmeniui, savo noru atsistatydinusiam iš seniūno pareigų, atkuriamas valstybės tarnautojo statusas taikant Valstybės tarnybos įstatymo 17 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatytas garantijas, kai keičiama seniūnijos forma, o seniūno pareigas einantis asmuo atitinka reikalavimus, nustatytus šio straipsnio 10 dalyje. Į seniūno pareigas negali būti priimamas asmuo taikant Valstybės tarnybos įstatymo 49 straipsnio 1 dalyje numatytą garantiją, išskyrus atvejus, kai dėl kitos seniūnijos – biudžetinės įstaigos – reorganizavimo ar savivaldybės administracijoje atliekamos seniūnijų, kurių forma yra filialas, struktūrinės pertvarkos naikinama seniūno pareigybė. Priimant į seniūno pareigas taip pat netaikomos Valstybės tarnybos įstatymo nuostatos dėl perkėlimo į seniūno pareigas po karjeros valstybės tarnautojų vertinimo ir tarnybinio kaitumo. Pretendentų į seniūno pareigas konkurso komisija sudaroma iš 7 narių: ne

mažiau kaip 3 ir ne daugiau kaip 4 šios komisijos nariai turi būti tos seniūnijos aptarnaujamos teritorijos išplėstinės seniūnaičių sueigos deleguoti asmenys.

10. Kai keičiama seniūnijos forma, seniūnas turi teisę būti be konkurso priimtas į kitos formos seniūnijos seniūno pareigas, kai seniūno pareigas einantis asmuo atitinka reikalavimus, taikomus kitos formos seniūnijos vadovui, ir visi jo metiniai tarnybinės veiklos vertinimai iki tol buvo geri arba labai geri.

11. Seniūnas yra tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas savivaldybės administracijos direktoriui, seniūnas – biudžetinės įstaigos vadovas – taip pat atskaitingas savivaldybės tarybai.

12. Seniūnas turi herbinius antspaudus su valstybės herbu ir su gyvenamosios vietovės, kurioje yra seniūnijos buveinė, ar savivaldybės herbu ir šiuos herbinius antspaudus naudoja teisės aktų nustatyta tvarka.

13. Seniūno sprendimai įforminami įsakymais.

14. Seniūnų interesams atstovauti valstybės institucijose ir Lietuvos savivaldybių asociacijoje gali būti steigiama Lietuvos savivaldybių seniūnų asociacija.

36 straipsnis. Seniūno funkcijos

Seniūnas:

1) Lietuvos Respublikos notariato įstatymo nustatyta tvarka neatlygintinai atlieka seniūnijos aptarnaujamos teritorijos gyventojams notarinius veiksmus ir Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka neatlygintinai tvirtina seniūnijos aptarnaujamos teritorijos gyventojų oficialiesiems testamentams prilyginamus testamentus. Seniūnas notarinius veiksmus atlieka seniūnijos patalpose. Atlikti notarinius veiksmus ne seniūnijos patalpose seniūnas gali tik tuo atveju, kai suinteresuotas asmuo dėl svarbios priežasties negali atvykti į seniūnijos patalpas ir iškviečia seniūną į savo gyvenamąją vietą;

2) teisės aktų nustatyta tvarka merui pavedus suteikia ir keičia numerius pastatams, patalpoms, butams ir žemės sklypams, kuriuose pagal jų naudojimo paskirtį (būdą) ar teritorijų planavimo dokumentus leidžiama pastatų statyba;

3) savivaldybės administracijos direktoriui teikia siūlymus dėl savivaldybės strateginio plėtros plano, atskirų savivaldybės ūkio šakų (sektorių) plėtros programos ir savivaldybės veiklos plano projektų, rengia seniūnijos metinio veiklos plano projektą ir šio plano įgyvendinimo ataskaitą, teikia juos svarstyti seniūnijos seniūnaičių sueigoje; supažindina seniūnaičius ir vietos gyventojus su patvirtintu seniūnijos metiniu veiklos planu ir aptaria seniūnijos metinio veiklos plano įgyvendinimo ataskaitą;

4) šaukia seniūnaičių ar seniūnijos aptarnaujamos teritorijos gyventojų sueigas, rengia šių sueigų darbotvarkes, apibendrina šiose sueigose priimtus sprendimus ir perduoda juos vertinti

atsakingoms institucijoms, informuoja šias sueigas apie atsakingų institucijų priimtus sprendimus, susijusius su šiose sueigose priimtais sprendimais, prireikus organizuoja gyventojų susitikimus su savivaldybės ar valstybės institucijų ir įstaigų atstovais, apibendrina pateiktas pastabas, pasiūlymus ir teikia juos merui ir savivaldybės administracijos direktoriui;

5) informuoja seniūnijos aptarnaujamos teritorijos gyventojus apie savivaldybės veiklą ir organizuoja konsultavimąsi su jais, laikydamasis šio įstatymo 43 ir 44 straipsniuose nustatytų reikalavimų;

6) ne rečiau kaip kartą per metus, laikydamasis šio įstatymo 43 straipsnyje nustatytų reikalavimų, paskelbia seniūnijos aptarnaujamos teritorijos gyventojams seniūnijos metinio veiklos plano įgyvendinimo ataskaitos projektą, teikia jį svarstyti išplėstinei seniūnaičių sueigai; seniūnaičių sueigos sprendimą ir seniūnijos metinio veiklos plano įgyvendinimo ataskaitą teikia merui, o seniūnas – biudžetinės įstaigos vadovas – ir savivaldybės tarybai;

7) dalyvauja savivaldybės institucijų posėdžiuose, kai svarstomi su seniūnijos aptarnaujamos teritorijos gyventojų viešaisiais reikalais susiję klausimai, arba įgalioja tai daryti kitą seniūnijos valstybės tarnautoją ar darbuotoją, dirbantį pagal darbo sutartį;

8) seniūnijos nuostatuose nustatyta tvarka organizuoja seniūnijos veiklą.

37 straipsnis. Seniūnijos funkcijos

1. Seniūnija:

1) tvarko gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų ir gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą, išduoda seniūnijos aptarnaujamos teritorijos gyventojams Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatyme nustatytus, taip pat įstatymuose numatytus kitus faktinę padėtį patvirtinančius dokumentus;

2) registruoja žemės, vandens telkinių, miško sklypų savininkų, valdytojų ir naudotojų pranešimus apie medžiojamųjų gyvūnų ir griežtai saugomų rūšių laukinių gyvūnų padarytą žalą ir teikia duomenis savivaldybės administracijos direktoriui;

3) Vyriausybės nustatyta tvarka išduoda leidimus laidoti, jeigu seniūnijos aptarnaujamoje teritorijoje atlieka kapinių priežiūrą.

2. Seniūnija seniūnijos nuostatuose nustatyta tvarka ir mastu:

1) dalyvauja organizuojant viešųjų paslaugų teikimą ir (ar) prižiūrint, kaip teikiamos viešosios paslaugos, teikia pasiūlymus savivaldybės administracijai dėl viešųjų paslaugų teikimo gerinimo, o šio įstatymo 54 straipsnio 2 dalyje numatytais atvejais pati teikia šias paslaugas;

2) dalyvauja rengiant ir įgyvendinant gyventojų užimtumo programas;

3) dalyvauja organizuojant viešuosius darbus ir visuomenei naudingą veiklą;

4) dalyvauja vykdant socialinės paramos teikimą ir socialinių išmokų, pašalpų mokėjimą bei kontrolę;

5) dalyvauja vertinant atskirų šeimų (asmenų) gyvenimo sąlygas bei poreikius ir surašant buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą, teikia savivaldybės administracijai siūlymus dėl socialinės paramos toms šeimoms (asmenims) reikalingumo ir paramos būdų;

6) dalyvauja vykdant vaiko teisių apsaugą, užtikrina prevencinės pagalbos vaikui ir šeimai organizavimą, socialinių, švietimo, sveikatos priežiūros įstaigų bei kitų įstaigų teikiamų paslaugų koordinavimą ir darbą su socialinę riziką patiriančiomis šeimomis;

7) renka ir merui teikia duomenis, reikalingus savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų apskaitai;

8) dalyvauja organizuojant Respublikos Prezidento, Seimo rinkimus, rinkimus į Europos Parlamentą, savivaldybės tarybos, mero rinkimus ir referendumus;

9) dalyvauja organizuojant vietos gyventojų apklausas, atliekant gyventojų ir būstų, kitus visuotinius surašymus;

10) dalyvauja organizuojant ir įgyvendinant civilinę saugą;

11) teisės aktų nustatyta tvarka dalyvauja įgyvendinant valstybės perduotas funkcijas žemės ūkio srityje;

12) dalyvauja rengiant ir įgyvendinant vietos veiklos grupių programas ir vietos plėtros strategijas;

13) dalyvauja organizuojant gyventojų sporto ir kultūros renginius;

14) dalyvauja kuriant ir įgyvendinant informacinės visuomenės plėtros programas;

15) atlieka kitas šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

3. Šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytą funkciją savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu gali būti pavesta atlikti seniūnijai ir kitam savivaldybės administracijos struktūriniam padalinii.

VIII SKYRIUS

ATSTOVAVIMAS GYVENAMŲJŲ VIETŲVIŲ BENDRUOMENĖMS

38 straipsnis. Seniūnaitijų sudarymas ir seniūnaičio statusas

1. Seniūnaitijos sudaromos, jeigu yra įsteigtos seniūnijos. Jeigu seniūnijos nesteigiamos, savivaldybės tarybos sprendimu seniūnaitijos gali būti sudaromos.

2. Seniūnaitijos sudaromos iš gyvenamųjų vietovių ar jų dalių (vienos ar kelių bendras ribas turinčių gyvenamųjų vietovių, vienos ar kelių bendras ribas turinčių gyvenamosios vietovės dalių). Sudarant seniūnaitijas, seniūnaitijos gyventojų, susietų kaimynystės ryšiais ir poreikiais, skaičius paprastai turi būti ne didesnis kaip 500 gyventojų. Sudarant seniūnaitijas miestuose iš vienos ar kelių bendras ribas turinčių kompaktiškai užstatytų teritorijų, kuriose gyventojų tankis ne mažesnis kaip 100 gyventojų / ha, gyventojų, susietų kaimynystės ryšiais ir poreikiais, skaičius paprastai turi būti ne didesnis kaip 3 000 gyventojų. Gyvenamųjų vietovių ar jų dalių suskirstymą (sugrupavimą) į seniūnaitijas (seniūnaitijų sudarymo projektą) tvirtina meras savivaldybės administracijos direktoriaus teikimu.

3. Seniūnaitijų gyventojai, turintys teisę rinkti šios savivaldybės tarybą, šio įstatymo ir savivaldybės tarybos nustatyta tvarka renka gyvenamosios vietovės bendruomenės atstovus – seniūnaičius. Seniūnaitis renkamas 4 metams, bet ne ilgiau, negu iki išrinkus savivaldybės tarybą surengtuose seniūnaičių rinkimuose bus išrinktas seniūnaitis, išskyrus šio straipsnio 17 dalyje nustatytą atvejį. Seniūnaitis dirba visuomeniniais pagrindais.

4. Seniūnaičių rinkimai organizuojami ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo tos dienos, kai į pirmąjį savivaldybės tarybos posėdį susirenka ir prisiekia išrinktos savivaldybės tarybos nariai. Seniūnaičių rinkimų datą skelbia meras arba mero pavedimu – seniūnas. Jeigu seniūnijos neįsteigtos, seniūnaičių rinkimų datą skelbia meras arba mero pavedimu – paskirtas valstybės tarnautojas. Seniūnaičių rinkimų data skelbiama ne vėliau kaip likus 15 dienų iki rinkimų dienos. Seniūnaičių rinkimų data, rinkimų būdas (-ai) ir kita aktuali informacija apie seniūnaičių rinkimus skelbiama savivaldybės interneto svetainėje, viešai savivaldybės ir seniūnijos patalpose, skelbimų lentose (ten, kur jos oficialiai įrengtos) ir vietinėse ar regioninėse visuomenės informavimo priemonėse.

5. Kandidatus į seniūnaičius gali siūlyti tik tos seniūnaitijos, kurioje renkamas seniūnaitis, gyventojai, bendruomeninės organizacijos.

6. Kandidatu į seniūnaičius gali būti pilnametis seniūnaitijos gyventojas, deklaravęs gyvenamąją vietą toje seniūnaitijoje, kurioje jo kandidatūra siūloma į seniūnaičius.

7. Seniūnaičiu negali būti renkamas asmuo, kuris:

1) įstatymų nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl sunkaus ar labai sunkaus nusikaltimo padarymo ir turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą;

2) yra įstatymų nustatyta tvarka uždraustos organizacijos narys.

8. Seniūnaičiu negali būti renkamas tos savivaldybės tarybos narys, savivaldybės administracijos direktorius, vicemeras (-ai), savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos valstybės tarnautojas ar darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas ar darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį.

9. Seniūnaičiu negali būti renkamas asmuo, kuris teismo pripažintas neveiksiu tam tikroje srityje.

10. Seniūnaičiai renkami savivaldybės tarybos nustatyta tvarka organizuojant gyventojų susirinkimą arba gyventojams balsuojant raštu ar elektroninių ryšių priemonėmis savivaldybės interneto svetainėje. Išrinktu seniūnaičiu laikomas daugiausia balsų gavęs kandidatas.

11. Seniūnaičių rinkimai laikomi įvykusiais, jeigu rinkimuose dalyvauja ne mažiau kaip 5 procentai seniūnaitijos gyventojų, turinčių teisę rinkti seniūnaitį. Neįvykus rinkimams, pakartotiniai rinkimai organizuojami ne vėliau kaip po 2 mėnesių. Pakartotiniams rinkimams netaikomas šioje dalyje nustatytas reikalavimas dėl rinkimuose dalyvaujančių gyventojų skaičiaus.

12. Išrinktam seniūnaičiui ne vėliau kaip per 10 darbo dienų po rinkimų įteikiamas mero nustatytos formos seniūnaičio pažymėjimas, kuriame įrašomi šie duomenys:

- 1) seniūnaičio vardas ir pavardė;
- 2) savivaldybės, seniūnijos (jeigu ji yra įsteigta) ir seniūnaitijos, kurios gyventojų atstovu asmuo išrinktas, pavadinimas;
- 3) išrinkimo seniūnaičiu data.

13. Seniūnaičio pažymėjime turi būti seniūnaičio atvaizdas (nuotrauka). Seniūnaičio pažymėjimas turi būti pasirašytas mero. Seniūnaičio pažymėjimas nėra asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas.

14. Jeigu seniūnaitis atsisako savo įgaliojimų, negali atlikti pareigų dėl neįgalumo ar netekto darbingumo arba miršta, organizuojami nauji seniūnaičio rinkimai.

15. Seniūnaičiui su jo, kaip seniūnaičio, veikla susijusioms kanceliarinėms, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto išlaidoms apmokėti, kiek jų nesuteikia ar tiesiogiai neapmoka savivaldybės administracija, gali būti skiriama išmoka, už kurią atsiskaitoma ne rečiau kaip vieną kartą per metus. Šios išmokos dydį ir atsiskaitymo tvarką nustato tos savivaldybės taryba.

16. Išrinktiems seniūnaičiams per 3 mėnesius nuo jų išrinkimo dienos mero nustatyta tvarka organizuojami mokymai, skirti kompetencijoms, būtinoms tinkamai atlikti šiame įstatyme nustatytas seniūnaičių funkcijas, įgyti.

17. Jeigu seniūnaitis išrenkamas naujuose seniūnaičio rinkimuose likus ne daugiau kaip metams iki savivaldybės tarybos rinkimų, artimiausiuose seniūnaičių rinkimuose toje seniūnaitijoje seniūnaitis nerenkamas ir tokio seniūnaičio kadencija trunka iki kitų seniūnaičių rinkimų, tai yra ilgiau negu 4 metus.

1. Seniūnaitis, atstovaudamas seniūnaitijos gyventojų interesams seniūnijoje, savivaldybės institucijose ir savivaldybės teritorijoje veikiančiose valstybės įstaigose:

1) turi teisę tiesiogiai dalyvauti rengiant ir svarstant savivaldybės institucijų sprendimų projektus, kai sprendžiami klausimai yra susiję su jo atstovaujamos gyvenamosios vietovės bendruomenės viešaisiais reikalais;

2) dalyvauja svarstant klausimus dėl piniginės socialinės paramos skyrimo savivaldybės tarybos nustatyta tvarka;

3) dalyvauja pretendentų į seniūno pareigas konkurso komisijoje;

4) dalyvauja organizuojant gyventojų apklausas ir gyventojų susitikimus su savivaldybės tarybos nariais, meru, seniūnu, savivaldybės administracijos direktoriumi arba šio įgaliotu atstovu, kitais savivaldybės ir valstybės institucijų ir įstaigų atstovais;

5) dalyvauja seniūnaičių sueigoje;

6) kalendoriniams metams pasibaigus per 2 mėnesius seniūnaitijos gyventojams pateikia praėjusių kalendorinių metų veiklos ataskaitą ir veiklos kryptis kitiems kalendoriniams metams.

2. Seniūnaitis skatina gyventojus:

1) prižiūrėti gyvenamosios vietovės teritoriją, rūpintis aplinkos apsauga;

2) rūpintis labiausiai pažeidžiamais bendruomenės nariais (socialinę riziką patiriančiomis šeimomis, nepilnamečiais, vienais gyvenančiais asmenimis, neįgaliaisiais ir kitais);

3) organizuoti sveikatinimo, kultūros ir sporto renginius ir juose dalyvauti;

4) organizuoti bendruomenės saugumo užtikrinimo priemones ir jose dalyvauti;

5) puoselėti savo gyvenamosios vietovės materialųjį ir nematerialųjį paveldą.

40 straipsnis. Seniūnaičių sueiga

1. Seniūnaičiai seniūnijos aptarnaujamos teritorijos gyvenamųjų vietovių ar jų dalių bendruomenėms rūpimus klausimus svarsto ir sprendimus priima seniūnaičių sueigoje. Sueigoje seniūnaičiai aptaria ir priima sprendimus ir dėl seniūnijos metinio veiklos plano projekto, ir dėl šio plano įgyvendinimo ataskaitos. Kai seniūnijos nesteigiamos, meras, atsižvelgdamas į gyvenamųjų vietovių ar jų dalių bendruomenių poreikius, nustato, kokių gyvenamųjų vietovių ar jų dalių seniūnaičiai sudaro seniūnaičių sueigą.

2. Seniūnaičių sueigos nuostatus tvirtina savivaldybės taryba.

3. Savivaldybė neatlygintinai suteikia patalpas seniūnaičių sueigai organizuoti. Seniūnaičiai į sueigą renkasi savo iniciatyva arba seniūno kvietimu. Seniūnaičių sueiga yra teisėta, jeigu joje dalyvauja daugiau kaip pusė tos seniūnijos seniūnaičių. Sueigai pirmininkauja sueigoje dalyvaujančių seniūnaičių išrinktas sueigos pirmininkas. Kai seniūnaičiai į sueigą renkasi patys, kviečiamas atvykti ir seniūnas.

4. Seniūnaičių sueiga yra vieša. Sueigai pirmininkaujantis asmuo turi teisę leisti sueigoje pasisakyti kviestiems ir kitiems suinteresuotiems asmenims.

5. Seniūnaičių sueigoje sprendimai priimami atviru balsavimu paprasta sueigoje dalyvaujančių seniūnaičių balsų dauguma. Jeigu balsai pasiskirsto po lygiai, lemia sueigos pirmininko balsas. Seniūnaičių sueigos sprendimai surašomi sueigos protokole.

6. Seniūnaičių sueigos sprendimai yra rekomendaciniai, tačiau atitinkama savivaldybės institucija privalo reglamento nustatyta tvarka juos įvertinti. Jeigu seniūnaičių sueigos sprendimų vertinimas yra savivaldybės tarybos kompetencija, jie vertinami ir sprendimas priimamas artimiausiame tarybos posėdyje; jeigu seniūnaičių sueigos sprendimų vertinimas yra mero kompetencija, meras priima dėl jų sprendimą ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo seniūnaičių sueigos sprendimo gavimo dienos. Savivaldybės institucijos privalo nurodyti savo sprendimų priėmimo motyvus. Atitinkamų savivaldybės institucijų sprendimai dėl seniūnaičių sueigos sprendimų turi būti paskelbti savivaldybės interneto svetainėje ir tų seniūnijų skelbimų lentose.

41 straipsnis. Išplėstinė seniūnaičių sueiga

1. Sprendžiant klausimus, susijusius su seniūnijos aptarnaujamos teritorijos gyvenamųjų vietovių ar jų dalių (seniūnaitijų) bendruomenių viešųjų poreikių ir iniciatyvų finansavimo tikslingumu, seniūnijos metinio veiklos plano įgyvendinimo ataskaitos projekto svarstymu ir vertinimu, atstovų delegavimu į pretendentų į seniūno pareigas konkurso komisijos narius, atstovų delegavimu dalyvauti savivaldybės tarybos sudaromų komitetų darbe, atstovų delegavimu į savivaldybės tarybos sudaromų komisijų narius, bendruomeninės veiklos ir partnerystės su savivaldybių institucijomis stiprinimu, viešųjų paslaugų, už kurių teikimą yra atsakinga savivaldybė, teikimo perdavimu bendruomeninėms ir kitoms nevyriausybinėmis organizacijoms, vietos verslumo skatinimu ir su kitais visiems tos teritorijos gyventojams svarbiais reikalais, organizuojama išplėstinė seniūnaičių sueiga. Išplėstinėje seniūnaičių sueigoje gali būti svarstomi klausimai dėl seniūnijos bei seniūno veiklos gerinimo ir teikiami pasiūlymai savivaldybės administracijos direktoriui ir merui.

2. Išplėstinėje seniūnaičių sueigoje su sprendimo priėmimo teise dalyvauja tos seniūnijos seniūnaičiai ir tos seniūnijos aptarnaujamoje teritorijoje veikiantys bendruomeninių organizacijų deleguoti atstovai. Bendruomeninių organizacijų deleguotų atstovų skaičius, jų delegavimo į išplėstinės seniūnaičių sueigas ir prireikus jų rotavimo ar atšaukimo tvarka, taip pat išplėstinės seniūnaičių sueigos organizavimo, sprendimų rengimo, svarstymo ir priėmimo tvarka nustatomi savivaldybės tarybos sprendimu tvirtinamuose išplėstinės seniūnaičių sueigos nuostatuose.

3. Atsižvelgiant į vietos sąlygas ir aplinkybes, išplėstinėje seniūnaičių sueigoje patariamojo balso teise gali dalyvauti tos seniūnijos teritorijoje veikiančių nevyriausybinių organizacijų, tradicinių religinių bendruomenių atstovai.

4. Savivaldybė neatlygintinai suteikia patalpas išplėstinei seniūnaičių sueigai organizuoti.

5. Išplėstinės seniūnaičių sueigos sprendimai yra rekomendaciniai, tačiau kompetentinga savivaldybės institucija privalo juos įvertinti. Jeigu išplėstinės seniūnaičių sueigos sprendimų vertinimas priklauso savivaldybės tarybos kompetencijai, jie vertinami artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje reglamento nustatyta tvarka; jeigu šių sprendimų vertinimas priklauso mero kompetencijai, jis įvertina šiuos sprendimus ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo išplėstinės seniūnaičių sueigos sprendimo gavimo dienos. Savivaldybės institucijos, laikydamosi šio įstatymo 43 straipsnyje nustatytų reikalavimų, privalo paskelbti savo vertinimus dėl išplėstinės seniūnaičių sueigos sprendimų, nuroydamos vertinimo motyvus ir numatomus veiksmus, jeigu tokių veiksmų bus imtasi.

6. Išplėstinė seniūnaičių sueiga renkasi savo iniciatyva arba seniūno kvietimu.

IX SKYRIUS

VIETOS GYVENTOJŲ DALYVAVIMAS TVARKANT SAVIVALDYBĖS REIKALUS

42 straipsnis. Vietos gyventojų dalyvavimo tvarkant savivaldybės reikalus sąlygos

Savivaldybė sudaro sąlygas vietos gyventojams dalyvauti tvarkant savivaldybės reikalus:

- 1) informuodama vietos gyventojus;
- 2) konsultuodamasi su vietos gyventojais;
- 3) vertindama ir viešindama konsultacijų su vietos gyventojais rezultatus;
- 4) įtraukdama vietos gyventojus į sprendimų priėmimą.

43 straipsnis. Vietos gyventojų informavimas

Vietos gyventojų informavimui keliami reikalavimai:

1) informacija turi būti skelbiama taip, kad visi vietos gyventojai turėtų galimybę ją gauti savivaldybės arba savo iniciatyva. Gyventojų grupės, kurias gali tiesiogiai paveikti ar paveiks savivaldybės administravimo subjektų priimami sprendimai, turi būti informuojamos savivaldybės iniciatyva;

2) informacija skelbiama ne mažiau kaip dviem būdais, iš kurių vienas – informacijos skelbimas savivaldybės interneto svetainėje; kiti informacijos skelbimo būdai parenkami atsižvelgiant į informacijos gavėjų skaičių, jų gyvenamąją vietą ar interesų grupę (-es);

3) informacijos tekstas formuluojamas taip, kad informacija būtų suvokiama ir asmenims, neturintiems atitinkamos srities specialiųjų žinių, ir pateikiamas taip, kad būtų prieinamas neįgaliesiems; jeigu informacija teikiama teisės akto ar kito informacijos šaltinio pagrindu, pateikiama interneto nuoroda į šį teisės aktą ar informacijos šaltinį arba nurodomas teisės akto pavadinimas, jo data ir numeris ar informacijos šaltinis;

4) informuojant nurodomi savivaldybės vieno langelio asmenų aptarnavimo padalinio kontaktiniai duomenys ar asmens, kuris gali pateikti papildomos informacijos, kontaktiniai duomenys (telefono numeris ir elektroninio pašto adresas);

5) informuojant apie numatomą konsultaciją, nurodoma konsultacijai teikiamo klausimo esmė, konsultaciją atliksiantis savivaldybės administravimo subjektas ir jo kontaktiniai duomenys (telefono numeris ir elektroninio pašto adresas), siūlomas klausimo sprendimas, galimos teigiamos ir neigiamos sprendimo pasekmės, taip pat numatomos konsultacijos forma, vieta, laikas, trukmė;

6) informuojant apie konsultacijų rezultatus (pateiktą vietos gyventojų nuomonę), nurodoma konsultacijai teikto klausimo esmė, konsultaciją atlikęs savivaldybės administravimo subjektas ir jo kontaktiniai duomenys (telefono numeris ir elektroninio pašto adresas), įvykusios konsultacijos forma, vieta, laikas, trukmė, konsultacijoje dalyvavusių gyventojų skaičius, šių gyventojų nuomonių pasiskirstymas arba pateiktų nuomonių apibendrinimas. Informacija apie konsultacijų rezultatus (pateiktą vietos gyventojų nuomonę) turi būti pateikiama ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po konsultacijos;

7) informacijoje negali būti politinės reklamos.

44 straipsnis. Konsultacijos su vietos gyventojais

1. Konsultacijoms su vietos gyventojais keliami reikalavimai:

1) konsultuojamasi su tomis vietos gyventojų grupėmis, kurias tiesiogiai paveiks ar gali paveikti savivaldybės administravimo subjektų priimami sprendimai, tačiau sudarant galimybę ir kitiems vietos gyventojams pateikti nuomonę;

2) konsultacijos forma, laikas, vieta ir trukmė parenkami tokie, kad visų suinteresuotų vietos gyventojų dalyvavimas konsultacijoje būtų objektyviai įmanomas;

3) vietos gyventojų nuomonė, pateikta per konsultacijas, turi būti atitinkamo savivaldybės administravimo subjekto vertinama priimant sprendimą dėl konsultacijai teikto klausimo; savivaldybės administravimo subjekto sprendimas, priimtas įvertinus konsultacijų rezultatus (pateiktą vietos gyventojų nuomonę), ir tokio sprendimo priėmimo motyvai turi būti paskelbti laikantis šio įstatymo 43 straipsnio 1–4 ir 7 punktuose nustatytų reikalavimų;

4) vietos gyventojų asmens duomenys tvarkomi tik tuo atveju, kai būtina užtikrinti grįžtamąjį ryšį (informacijos apie konsultacijų rezultatus pateikimą) su konkrečiu gyventoju (išskyrus atvejus, kai organizuojama vietos gyventojų apklausa). Tokiu atveju tvarkomi šie asmens duomenys: asmens vardas, pavardė ir paties gyventojų nurodyti jo kontaktiniai duomenys. Konsultuojantis su vietos gyventojais, jų asmens duomenys negali būti tvarkomi tiesioginės rinkodaros tikslais.

2. Konsultacijų su vietos gyventojais formą, vietą, laiką, trukmę pasiūlo konsultacijas inicijuojantys subjektai.

45 straipsnis. Konsultacijų su vietos gyventojais formos

Konsultacijų su vietos gyventojais formos yra šios:

- 1) vietos gyventojų apklausa (toliau – apklausa);
- 2) vieši svarstymai, susirinkimai, forumai, diskusijos;
- 3) konsultavimasis elektroninių ryšių priemonėmis savivaldybės interneto svetainėje.

46 straipsnis. Apklausoje principai

1. Apklausoje rezultatai sprendimą priimančiam savivaldybės administravimo subjektui yra patarimo pobūdžio.

2. Dalyvavimas apklausoje yra laisvas ir grindžiamas visuotine, lygia teise tiesiogiai pareikšti nuomonę.

3. Apklausa inicijuoti ir joje dalyvauti gali asmenys, kuriems apklausoje yra sukakę 18 metų ir kurie savo gyvenamąją vietą yra deklaravę tos savivaldybės teritorijoje arba kurie yra įtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą toje savivaldybėje. Šiam reikalavimui užtikrinti tvarkomi šie asmens duomenys: asmens vardas, pavardė, gimimo data ir gyvenamosios vietos adresas.

47 straipsnis. Apklausoje teikiami klausimai

1. Apklausoje gali būti teikiami klausimai, kuriuos savivaldybė sprendžia atlikdama savarankiškąsias funkcijas. Savivaldybės taryba gali nustatyti klausimus, kuriems spręsti turi būti organizuojamos apklausoje.

2. Apklausoje dėl savivaldybių steigimo, esamų savivaldybių panaikinimo, taip pat jų teritorijų ribų bei centrų nustatymo ir keitimo bei gyvenamųjų vietovių teritorijų ribų nustatymo ir keitimo, pavadinimų joms suteikimo ir keitimo organizuojamos vadovaujantis Teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymu.

48 straipsnis. Apklauskos būdai

1. Apklauskos būdai yra šie:

1) tiesioginis vietos gyventojų nuomonės įrašymas į apklauskos dalyvių sąrašo lapus;

2) apklausa elektroninių ryšių priemonėmis savivaldybės interneto svetainėje. Atliekant apklauską elektroninių ryšių priemonėmis savivaldybės interneto svetainėje, turi būti užtikrinti šio įstatymo 46 straipsnio 3 dalyje nustatyti reikalavimai, taip pat turi būti užtikrinta galimybė vietos gyventojams pateikti savo nuomonę apklausoje teikiamu klausimu šios dalies 1 punkte nustatytu būdu.

2. Apklauskos būdą ir apklauskos teritoriją pasiūlo apklauskos iniciatorius, sprendimą dėl apklauskos būdo, laiko, vietos, trukmės ir apklauskos teritorijos priima meras, paskelbdamas apklauską.

49 straipsnis. Apklauskos teritorija

Apklausa gali būti surengta visoje savivaldybės teritorijoje, seniūnijos (kelių seniūnijų) aptarnaujamoje teritorijoje (aptarnaujamose teritorijose) ar jos (jų) dalyse arba gyvenamosios vietovės teritorijoje ar jos dalyje. Apklauskos teritorija parenkama atsižvelgiant į tai, kurios teritorijos vietos gyventojams sprendimas, dėl kurio teikiamas klausimas apklausai, turės tiesioginį poveikį.

50 straipsnis. Apklauskos paskelbimo iniciatyvos teisė ir jos įgyvendinimas

1. Apklauskos paskelbimo iniciatyvos teisė priklauso savivaldybės gyventojams, savivaldybės tarybai, merui ir seniūnui.

2. Savivaldybės gyventojai apklauskos paskelbimo iniciatyvos teisę įgyvendina ne mažiau kaip 5 procentų iniciatyvinės grupės siūlomos apklauskos teritorijos vietos gyventojų reikalavimu.

3. Savivaldybės taryba apklauskos paskelbimo iniciatyvos teisę įgyvendina ne mažiau kaip 1/4 savivaldybės tarybos narių grupės reikalavimu reglamento nustatyta tvarka.

4. Meras apklauskos paskelbimo iniciatyvos teisę įgyvendina reglamento nustatyta tvarka.

5. Seniūnas seniūnijos aptarnaujamoje teritorijoje gali inicijuoti apklauską dėl jo kompetencijai priskirtų klausimų. Seniūnas apklauskos iniciatyvos teisę įgyvendina reglamento nustatyta tvarka.

6. Apklauskos paskelbimo iniciatyvos teisę vietos gyventojai įgyvendina tiesiogiai. Šiam tikslui sudaroma iniciatyvinė grupė iš ne mažiau kaip 10 vietos gyventojų. Iniciatyvinės grupės atstovas (-ai) pateikia merui prašymą įregistruoti iniciatyvinę grupę.

7. Iniciatyvinės grupės prašyme turi būti nurodyta: apklausai teikiamo klausimo tekstas, siūlomas apklauskos būdas, siūloma apklauskos teritorija ir iniciatyvinės grupės atstovas (-ai).

Iniciatyvinės grupės atstovas (-ai) prašyme nurodo duomenis, sudarančius galimybę užtikrinti šio įstatymo 46 straipsnio 3 dalyje nustatytą sąlygą asmenims, inicijuojantiems apklausą: savo vardą, pavardę, gimimo datą ir gyvenamosios vietos adresą.

8. Jeigu iniciatyvinės grupės prašyme pažymima, kad apklausai teikiamo klausimo tekstas yra preliminarus, šios grupės atstovo prašymu savivaldybės administracija suteikia reikalingą pagalbą rengiant galutinį apklausai teikiamo klausimo tekstą. Galutinį klausimo tekstą pasirašo visi iniciatyvinės grupės nariai ir jis pateikiamas merui.

9. Meras, gavęs iniciatyvinės grupės prašymą ir galutinį apklausai teikiamo klausimo tekstą, ne vėliau kaip per 2 darbo dienas įregistruoja iniciatyvinę grupę ir išduoda jos atstovui (-ams) vidaus reikalų ministro tvirtinamos formos gyventojų parašų dėl reikalavimo paskelbti apklausą rinkimo lapus.

10. Gyventojų iniciatyvos paskelbti apklausą teisei įgyvendinti nustatomas 2 mėnesių laikotarpis, kuris skaičiuojamas nuo vietos gyventojų parašų dėl reikalavimo paskelbti apklausą rinkimo lapų išdavimo dienos.

11. Jeigu per šio straipsnio 10 dalyje nustatytą terminą reikiamas siūlomos apklausos teritorijos vietos gyventojų parašų skaičius nesurenkamas, laikoma, kad apklausos paskelbimo iniciatyvos teisė neįgyvendinta.

12. Iniciatyvinė grupė, surinkusi reikiamą siūlomos apklausos teritorijos vietos gyventojų parašų dėl reikalavimo paskelbti apklausą skaičių, šių parašų rinkimo lapus perduoda merui per šio straipsnio 10 dalyje nustatytą terminą.

51 straipsnis. Sprendimo paskelbti apklausą priėmimas ir apklausos organizavimas

1. Jeigu per šio įstatymo 50 straipsnio 10 dalyje nustatytą terminą yra surinktas reikiamas siūlomos apklausos teritorijos vietos gyventojų parašų dėl reikalavimo paskelbti apklausą skaičius ir parašų rinkimo lapai perduoti merui, ir nenustatyta vietos gyventojų parašų klastojimo atvejų ar savanoriškumo principo pažeidimų, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo parašų rinkimo lapų perdavimo merui dienos meras privalo paskelbti apklausą.

2. Kai apklausos paskelbimo iniciatyvos teisė įgyvendinama ne mažesnės kaip 1/4 savivaldybės tarybos narių grupės reikalavimu, meras privalo paskelbti apklausą ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo šios grupės reikalavimo gavimo dienos.

3. Meras, gavęs reglamento nustatyta tvarka pateiktą seniūno iniciatyvą paskelbti apklausą, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų privalo paskelbti apklausą.

4. Mero potvarkyje paskelbti apklausą turi būti nustatyta: apklausai teikiamo klausimo tekstas, apklausos teritorija, būdas, data, vieta, trukmė, taip pat apklausos komisijos sudėtis. Iniciatyvinė grupė turi teisę į apklausos komisiją deleguoti savo atstovą (-us).

5. Nustatant apklausos komisijos sudėtį, nurodomi šie duomenys: komisijos nario vardas, pavardė, jo pareigos komisijoje; jeigu komisijos narys yra savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas ar darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, nurodomos ir jo pareigos savivaldybės administracijoje, jeigu komisijos narys yra iniciatyvinės grupės deleguotas asmuo, nurodoma, kad tai yra iniciatyvinės grupės atstovas.

6. Mero potvarkis paskelbti apklausą ir informacija gyventojams apie numatomas konsultacijas turi būti paskelbti laikantis šio įstatymo 44 straipsnyje nustatytų reikalavimų.

7. Apklausą organizuoja savivaldybės administracijos direktorius savivaldybės tarybos nustatyta tvarka.

8. Apklausos organizavimo išlaidos apmokamos iš savivaldybės biudžeto.

52 straipsnis. Apklausos rezultatų paskelbimas

Apklausos rezultatus ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po apklausos pabaigos apklausos komisija pateikia merui. Meras paskelbia apklausos rezultatus laikydamasis šio įstatymo 43 straipsnyje nustatytų reikalavimų.

53 straipsnis. Apklausiai teiktų klausimų svarstymas

1. Savivaldybės taryba privalo artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje reglamento nustatyta tvarka svarstyti apklausiai pateiktą klausimą, jeigu savo nuomonę pateiktu klausimu pareiškė ne mažiau kaip 10 procentų apklausos teritorijos gyventojų, turinčių teisę dalyvauti apklausoje.

2. Savivaldybės tarybos sprendime dėl apklausiai pateikto klausimo turi būti nurodyti apklausos rezultatai ir savivaldybės tarybos sprendimo motyvai. Savivaldybės tarybos sprendimas dėl apklausiai pateikto klausimo turi būti paskelbtas laikantis šio įstatymo 43 straipsnyje nustatytų reikalavimų.

X SKYRIUS

VIEŠŪJŲ IR ADMINISTRACINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMAS

54 straipsnis. Viešųjų paslaugų teikimas

1. Savivaldybė yra atsakinga už viešųjų paslaugų teikimą gyventojams. Savivaldybės institucijos ir savivaldybės administracija viešųjų paslaugų neteikia, išskyrus šiame straipsnyje

nustatytus atvejus. Viešąsias paslaugas gyventojams teikia biudžetinės ir viešosios įstaigos, savivaldybės įmonės, akcinės bendrovės ir kiti subjektai.

2. Kai nėra viešųjų paslaugų teikėjo, savivaldybės tarybos sprendimu seniūnija gali pati teikti viešąsias paslaugas.

3. Teikdami savivaldybės gyventojams viešąsias paslaugas, jų teikėjai privalo vadovautis įstatymais, savivaldybės institucijų sprendimais ir kitais teisės aktais.

4. Viešosios paslaugos gyventojams teikiamos teisės aktų nustatyta tvarka atlygintinai ir neatlygintinai.

5. Savivaldybė turi užtikrinti, kad viešosiomis paslaugomis galėtų naudotis visi savivaldybės gyventojai ir kad šios paslaugos būtų teikiamos nuolat.

55 straipsnis. Viešųjų paslaugų teikimo administravimas

1. Savivaldybė administruoja ir užtikrina viešųjų paslaugų teikimą gyventojams, nustatydamą šių paslaugų teikimo būdą, taisykles ir režimą, steigdamą biudžetines ir viešąsias įstaigas, savivaldybės įmones, akcines bendroves, įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka parinkdamą viešųjų paslaugų teikėjus ir įgyvendindamą viešųjų paslaugų teikimo priežiūrą ir kontrolę.

2. Savivaldybė gali steigti naujus viešųjų paslaugų teikėjus ir (ar) Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo arba Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo, arba Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo nustatyta tvarka pavesti viešųjų paslaugų teikimą jau įsteigtam viešųjų paslaugų teikėjui, kai:

1) teikiamos vandens tiekimo, nuotekų valymo, šilumos tiekimo, atliekų tvarkymo, keleivių vežimo, teritorijų ir gatvių priežiūros ir tvarkymo, maitinimo švietimo, socialinės globos arba sveikatos priežiūros įstaigose paslaugos arba

2) teikiant viešąsias paslaugas turi būti valdomas ir naudojamas savivaldybių ar savivaldybių juridinių asmenų nekilnojamasis turtas ir kitas ūkio subjektas tokios paslaugos negalėtų teikti savo patalpose, arba

3) pagal šio įstatymo 56 straipsnį steigiant naują juridinį asmenį ar pavedant vykdyti šios viešosios paslaugos teikimą, kai šios paslaugos teikimas yra ūkinė veikla, jau veikiančiai savivaldybės valdomai įmonei buvo gautas Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos sutikimas.

3. Kai viešosios paslaugos teikimas yra ūkinė veikla, kaip ji apibrėžiama Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme, turi būti įgyvendinti šio įstatymo 56 straipsnyje nustatyti

reikalavimai. Šio straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais atvejais šio įstatymo 56 straipsnyje nustatyti reikalavimai nėra taikomi.

4. Jeigu seniūnija, vadovaudamasi šio įstatymo 54 straipsnio 2 dalyje numatytu savivaldybės tarybos sprendimu, pati teikia viešąsias paslaugas, šioms paslaugoms administruoti paskiriamas savivaldybės administracijos padalinys.

56 straipsnis. Naujos ūkinės veiklos vykdymas

1. Savivaldybė gali priimti sprendimą dėl naujos ūkinės veiklos vykdymo, kai:

1) nauja ūkinė veikla yra būtina siekiant patenkinti savivaldybės bendruomenės bendruosius interesus ir

2) atsižvelgdami į savo komercinius interesus, kiti ūkio subjektai tokios veiklos nevykdytų arba vykdytų ne visa apimtimi, kuri yra būtina savivaldybės bendruomenės bendriesiems interesams patenkinti, ir tik

3) jeigu tokiu sprendimu nebus teikiama privilegijų arba diskriminuojami atskiri ūkio subjektai ar jų grupės.

2. Jeigu nėra pažeidžiami šio straipsnio 1 dalyje nustatyti reikalavimai, savivaldybė gali steigti naują juridinį asmenį šiai ūkinei veiklai vykdyti arba pavesti naują ūkinę veiklą vykdyti jau veikiančioms savivaldybės valdomoms įmonėms, tik gavusi išankstinį Konkurencijos tarybos sutikimą (toliau – sutikimas). Nauju juridiniu asmeniu nelaikomas po juridinių asmenų reorganizavimo veiklą tęsiantis juridinis asmuo, taip pat po pertvarkymo naują teisinę formą įgijęs juridinis asmuo. Nauja ūkine veikla laikoma ūkinė veikla, kurios savivaldybės valdoma įmonė per pastaruosius 3 metus iki savivaldybės sprendimo pavesti jai tokią veiklą vykdyti priėmimo faktiškai nevykdė. Jeigu ūkinę veiklą vykdyti pavedama per paskutinius 3 metus po juridinių asmenų reorganizavimo veiklą tęsiančiai savivaldybės valdomai įmonei, bent vieno iš po juridinių asmenų reorganizavimo pasibaigusiu juridinių asmenų faktiškai vykdyta atitinkama ūkinė veikla yra laikoma po juridinių asmenų reorganizavimo veiklą tęsiančio juridinio asmens faktiškai vykdyta ūkine veikla.

3. Siekdama gauti sutikimą, savivaldybė turi įvykdyti konkurencingą procedūrą dėl ūkio subjektų atrankos. Konkurencinga procedūra turi būti atlikta ne anksčiau kaip likus 6 mėnesiams iki prašymo dėl sutikimo pateikimo dienos ir tokia, kad atskleistų, ar kiti ūkio subjektai, atsižvelgdami į savo komercinius interesus, gali užtikrinti atitinkamos veiklos vykdymą.

4. Savivaldybė, teikdama Konkurencijos tarybai prašymą dėl sutikimo, pateikia įrodymus dėl įvykdytos konkurencingos procedūros, jos rezultatų ir kitą Konkurencijos tarybos nurodytą informaciją.

5. Konkurencijos taryba, gavusi šio straipsnio 3 dalyje nurodytą savivaldybės prašymą, sprendimą dėl sutikimo priima ne vėliau kaip per 30 dienų nuo Konkurencijos tarybos nustatytus reikalavimus atitinkančio savivaldybės prašymo gavimo dienos.

6. Konkurencijos taryba išduoda sutikimą, jeigu savivaldybė laiku įvykdo konkurencingą procedūrą ir jeigu šios procedūros rezultatai rodo, kad kiti ūkio subjektai, atsižvelgdami į savo komercinius interesus, negali užtikrinti atitinkamos veiklos vykdymo.

7. Konkurencijos taryba neduoda sutikimo, jeigu savivaldybė laiku neįvykdo konkurencingos procedūros arba jeigu įvykdytos konkurencingos procedūros rezultatai rodo, kad kiti ūkio subjektai, atsižvelgdami į savo komercinius interesus, gali užtikrinti atitinkamos veiklos vykdymą.

8. Savivaldybės valdomos įmonės negali savo iniciatyva pradėti vykdyti naujos ūkinės veiklos. Šios įmonės gali pradėti vykdyti naują ūkinę veiklą tik tuo atveju, kai ši veikla joms šio ir tokių įmonių veiklą reglamentuojančių įstatymų nustatyta tvarka pavedama vykdyti savivaldybės tarybos sprendimu.

9. Konkurencijos taryba nustato šio straipsnio 4 dalyje nurodytų prašymų dėl savivaldybių vykdomos ūkinės veiklos įvertinimo teikimo ir nagrinėjimo tvarką ir tokių prašymų tipinę formą.

10. Konkurencijos tarybos sprendimai, nurodyti šio straipsnio 6 ir 7 dalyse, gali būti skundžiami teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

57 straipsnis. Administracinių paslaugų teikimas

Administracines paslaugas Viešojo administravimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka asmenims teikia meras, vicemeras (-ai), savivaldybės administracijos direktorius ir savivaldybės administracija, kiti savivaldybės viešojo administravimo subjektai.

XI SKYRIUS

PLANAVIMAS IR ATSKAITOMYBĖ SAVIVALDYBĖJE

58 straipsnis. Planavimas savivaldybėje

Savivaldybėje sukuriama ir veikia planavimo sistema, kurią sudaro teritorijų, strateginis ir finansinis planavimas.

59 straipsnis. Teritorijų planavimas savivaldybėje

Teritorijų planavimas savivaldybėje vykdomas ir teritorijų planavimo dokumentai rengiami ir įgyvendinami Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

60 straipsnis. Strateginis planavimas savivaldybėje

1. Savivaldybėje yra rengiami šie savivaldybės strateginio planavimo dokumentai: savivaldybės strateginis plėtros planas, atskirų savivaldybės ūkio šakų (sektorių) plėtros programos ir savivaldybės strateginis veiklos planas. Atskirų savivaldybės ūkio šakų (sektorių) programos rengiamos tik tais atvejais, kai tokių planavimo dokumentų rengimas numatytas įstatyme.

2. Savivaldybės strateginis plėtros planas ir savivaldybės atskirų ūkio šakų (sektorių) plėtros programos yra ilgesnio laikotarpio (daugiau kaip 3 metų) planavimo dokumentai, skirti aplinkos, socialinei ir ekonominei raidai savivaldybės teritorijoje planuoti ir rengiami atsižvelgiant į valstybės, regiono ir savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentus, taip pat kitus planavimo dokumentus.

3. Savivaldybės strateginiame veiklos plane, kuris rengiamas 3 metų laikotarpiui (kiekvienais metais jį tikslinant), detalizuojama, kaip įgyvendinami savivaldybės strateginio plėtros plano ir savivaldybės atskirų ūkio šakų (sektorių) plėtros programų tikslai ir uždaviniai; šis planas sudaromas atsižvelgiant į planuojamus savivaldybės finansinius ir žmogiškuosius išteklius.

4. Savivaldybės administracijos, seniūnijos, biudžetinės įstaigos metiniai veiklos planai yra savivaldybės strateginio veiklos plano programų ar jų dalies (tikslų ar uždavinių, atskirų priemonių), už kurias atsakinga savivaldybės administracija, seniūnija, biudžetinė įstaiga, įgyvendinimą detalizuojantys dokumentai, kurie rengiami atsižvelgiant į savivaldybės biudžete numatomus joms skirti asignavimus. Šiuose planuose nurodomi konkretūs savivaldybės administracijos (jos struktūrinių padalinių), seniūnijos, biudžetinės įstaigos darbai (veiksmai) ir (ar) projektai, kurie numatomi atlikti tais metais, darbams (veiksmams) ir (ar) projektams planuojami skirti asignavimai ir rezultatai, kuriuos šios įstaigos ar jų padaliniai turi pasiekti, vertinimo kriterijai (ir jų reikšmės).

5. Strateginio planavimo savivaldybėje organizavimo (savivaldybės strateginio planavimo dokumentų ir jų įgyvendinimą detalizuojančių planavimo dokumentų rengimo, svarstymo ir tvirtinimo, įgyvendinimo stebėsenos, numatytų pasiekti rezultatų vertinimo, ataskaitų dėl planavimo dokumentų įgyvendinimo rengimo ir svarstymo, savivaldybės gyventojų įtraukimo į jų rengimą, svarstymą ir įgyvendinimo priežiūrą, viešinimo ir kita) tvarką nustato savivaldybės taryba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymu.

6. Savivaldybės strateginio planavimo dokumentai ir jų įgyvendinimą detalizuojantys planavimo dokumentai, taip pat ataskaitos dėl šių dokumentų įgyvendinimo yra vieši ir skelbiami savivaldybės interneto svetainėje.

61 straipsnis. Finansinis planavimas savivaldybėje

1. Savivaldybių veiklos finansinis planavimas yra procesas, kurio metu, atsižvelgiant į patvirtintus savivaldybės strateginio planavimo dokumentus, yra rengiamas savivaldybės biudžetas ir kitų finansavimo šaltinių sąmatos.

2. Savivaldybės biudžetas (savivaldybės metinis finansinis planas) rengiamas vadovaujantis patvirtintu savivaldybės strateginiu veiklos planu, taip pat atsižvelgiant į kitus patvirtintus savivaldybės strateginio planavimo dokumentus, asignavimus planuojant savivaldybės strateginio veiklos plano programoms įgyvendinti ir planuojamiems rezultatams pasiekti ir paskirstant juos asignavimų valdytojams.

62 straipsnis. Savivaldybės metinių ataskaitų rinkinio rengimas ir tvirtinimas

1. Savivaldybės bendruomenei teikiamas savivaldybės metinių ataskaitų rinkinys. Savivaldybės metinių ataskaitų rinkinį sudaro: savivaldybės veiklos ataskaita, finansinių ataskaitų rinkinys ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys.

2. Savivaldybės metinių ataskaitų rinkinio rengimo, pasirašymo, teikimo, skelbimo ir audito reikalavimus nustato Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas.

3. Meras rengia savivaldybės metinių ataskaitų rinkinį ir jį teikia savivaldybės tarybai svarstyti ir tvirtinti.

XII SKYRIUS

TURTAS IR FINANSAI

63 straipsnis. Savivaldybių nuosavybė

1. Savivaldybių turto sandara ir įsigijimo būdai, šio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarka nustatyta Konstitucijoje, įstatymuose, Vyriausybės nutarimuose ir savivaldybių tarybų sprendimuose.

2. Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto savininko funkcijas, susijusias su savivaldybei nuosavybės teise priklausančiu turtu, remdamasi įstatymais įgyvendina savivaldybės taryba.

3. Savivaldybės turtą kitos savivaldybės institucijos, įstaigos, organizacijos ir įmonės valdo, naudoja ir disponuoja juo patikėjimo teise Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų

įstatymo, Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo ir kitų įstatymų bei savivaldybės tarybos sprendimų nustatyta tvarka.

4. Savivaldybės joms patikėjimo teise perduotą valstybės turtą valdo, naudoja ir disponuoja juo įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

64 straipsnis. Turtiniai santykiai, kai keičiamos savivaldybių teritorijų ribos

1. Kai steigiama, likviduojama savivaldybė ar keičiamos jos teritorijos ribos, kitai savivaldybei perduodama ta savivaldybės nekilnojamojo turto dalis, kuri yra priskiriamoje teritorijoje. Kartu su perduodamu nekilnojamuoju turtu perduodamas ir su juo susijęs turtas, finansiniai ir kitokie įsipareigojimai bei teisės. Kitas turtas ir skolos, įvertinus faktinę būklę ir savivaldybių siūlymus, paskirstoma savivaldybėms Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos sprendimu.

2. Dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytų pertvarkymų kilusius savivaldybių turtinius ginčus sprendžia teismas.

65 straipsnis. Savivaldybių finansiniai ištekliai ir jų panaudojimas

1. Savivaldybių finansinius išteklius sudaro:

1) pagal įstatymus ir kitus teisės aktus iš mokesčių gaunamos savivaldybių biudžetų pajamos;

2) pajamos iš savivaldybių turto (nuosavybės);

3) įstatymų nustatyta tvarka gautos lėšos už surinktas baudas;

4) įstatymų nustatytos vietinės rinkliavos;

5) biudžetinių įstaigų pajamos už teikiamas paslaugas;

6) pajamos už savivaldybių lėšų likučius einamosiose sąskaitose;

7) pajamos, gautos už išnuomotą valstybinę žemę ir valstybinio vidaus vandens fondo vandens telkinius ir Vyriausybės nustatyta tvarka paskirsčius lėšas už parduotus ne žemės ūkio paskirties valstybinės žemės sklypus;

8) valstybės biudžeto dotacijos;

9) kitos įstatymų nustatytos pajamos;

10) negražintina finansinė parama (piniginės lėšos);

11) paskolos.

2. Savivaldybės dalį pajamų gauna iš mokesčių, kurių tarifus, neviršydamos įstatymų numatytų dydžių, didina ar mažina savivaldybių tarybos.

3. Savivaldybių biudžetų lėšos gali būti naudojamos tik savivaldybių funkcijoms: savivaldybių tarybų ar merų tvirtinamiems savivaldybių planavimo dokumentams įgyvendinti, biudžetinėms įstaigoms išlaikyti ir viešųjų paslaugų teikimui organizuoti.

4. Savivaldybės arba jų vardu Lietuvos savivaldybių asociacija derina teisės aktų, pagal kuriuos numatoma keisti savivaldybių funkcijas, pajamas ir (ar) išlaidas, projektus kartu su prie jų pridėtais finansiniais skaičiavimais.

5. Jeigu savivaldybių biudžetų pajamos ar išlaidos dėl valstybės institucijų priimtų teisės aktų keičiasi, pasikeitusios sumos, išskyrus sumas, kuriomis savivaldybių biudžetai sumažėja dėl valstybinės žemės laisvosios ekonominės zonos teritorijoje nuomos mokesčio, panaudoto žemei išpirkti iš žemės savininkų šioje teritorijoje, kompensuojamos iš valstybės ar savivaldybių biudžetų. Kompensuojamos sumos nustatomos Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo nustatyta tvarka. Jeigu kyla ginčas, galutinį sprendimą priima teismas.

6. Papildomos ir planą viršijančios biudžeto pajamos, gautos vykdant biudžetą, taip pat sutaupytos lėšos (išlaidos) lieka savivaldybėms, išskyrus kitus įstatymuose nustatytus atvejus.

7. Lėšos valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti skiriamos iš valstybės biudžeto arba valstybės piniginių fondų ir pervedamos savivaldybėms kaip specialioji tikslinė dotacija.

8. Savivaldybių biudžetų lėšos, skirtos investicijoms įgyvendinant savivaldybių energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektus jų įgyvendinimo laikotarpiu pagal Vyriausybės patvirtintas programas, naudojamos pagal jų paskirtį tik šiose programose nurodytiems tikslams ir sąlygomis.

66 straipsnis. Savivaldybės biudžeto rengimas ir kontrolė

1. Kiekviena savivaldybė turi savarankišką biudžetą. Savivaldybės biudžetas sudaromas ir tvirtinamas vieniems biudžetiniams metams. Savivaldybių biudžetų rengimo, svarstymo ir tvirtinimo procedūra nustatyta Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme ir Vyriausybės nutarimu tvirtinamose taisyklėse.

2. Biudžetiniais metais savivaldybės taryba mero siūlymu biudžetą gali tikslinti.

3. Savivaldybės biudžeto sudarymo pagrindas yra patvirtinti savivaldybės strateginio planavimo dokumentai, taip pat savivaldybių funkcijoms įgyvendinti reikalingų lėšų skaičiavimai.

4. Savivaldybės turi sudaryti sąlygas gyventojams reglamento nustatyta tvarka svarstyti savivaldybės biudžeto projektą.

5. Pasibaigus biudžetiniams metams, savivaldybės tarybos sprendimu gali būti atliekamas nepriklausomas finansinis ir (ar) veiklos auditas. Jeigu nepriklausomas auditas atliekamas, audito ataskaita turi būti viešai apsvaistyta savivaldybės tarybos posėdyje ne vėliau kaip iki atitinkamų biudžetinių metų rugsėjo 1 dienos.

6. Prereikus valstybės kontrolieriaus sprendimu Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė gali atlikti savivaldybių, taip pat savivaldybių įstaigų ir savivaldybių valdomų įmonių finansinį, atitikties ir veiklos auditą.

XIII SKYRIUS

SAVIVALDYBĖS KONTROLĖ IR AUDITAS

67 straipsnis. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba

1. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, prižiūradama, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekčiai:

1) atlieka išorės finansinį, atitikties ir veiklos auditą savivaldybės administracijoje, savivaldybės administravimo subjektuose ir savivaldybės valdomose įmonėse;

2) kiekvienais metais iki gegužės 15 dienos parengia ir reglamento nustatyta tvarka pateikia savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti savivaldybės metinių ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo;

3) rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis, garantijų suteikimo kreditoriams už savivaldybės valdomų įmonių prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis;

4) rengia ir savivaldybės tarybai teikia išvadas dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų įgyvendinimo tikslingumo ir pritarimo galutinėms viešojo ir privataus sektorių partnerystės sutarties sąlygoms, jeigu jos skiriasi nuo sprendime dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų įgyvendinimo tikslingumo nurodytų partnerystės projekto sąlygų;

5) rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl skolininkų ir skolininkų, už kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, ūkinės ir finansinės būklės, taip pat dėl iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų, teikiamų paskolų ir valstybės garantijų teikimo, paskolų naudojimo pagal tikslinę paskirtį ir paskolų grąžinimo;

6) rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl galimybės savivaldybei prisiimti finansinius įsipareigojimus dėl prioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtros;

7) Valstybės kontrolės prašymu teikia savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos atliktų auditų ataskaitas ir darbo dokumentus audito išorinei peržiūrai atlikti;

8) atlieka įstatymuose ir kituose teisės aktuose priskirtas funkcijas.

2. Savivaldybės kontrolės ir audito funkcijoms įgyvendinti savivaldybės taryba steigia juridinį asmenį – savivaldybės kontrolės ir audito tarnybą. Joje yra ne mažiau kaip 2 pareigybės (įskaitant savivaldybės kontrolieriaus pareigybę). Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai vadovauja ir už jos veiklą atsako savivaldybės kontrolierius.

3. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba yra biudžetinė įstaiga, turinti savo antspaudą su savo pavadinimu ir savivaldybės herbu. Už savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos antspaudo naudojimą ir saugojimą atsako savivaldybės kontrolierius. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba yra atskaitinga savivaldybės tarybai. Savivaldybės taryba savivaldybės biudžete nustato savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai skiriamų asignavimų dydį. Tvarkyti savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos buhalterinę apskaitą, atlikti šios tarnybos ūkinį, materialinį aptarnavimą gali savivaldybės administracija ar kiti subjektai teisės aktų nustatyta tvarka.

4. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais.

5. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba savo veikloje vadovaujasi šiuo ir kitais įstatymais, tarptautiniais aukščiausiųjų audito institucijų standartais, Valstybės kontrolės tvirtinamomis metodikomis ir kitais teisės aktais.

6. Savivaldybės kontrolieriaus, savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos valstybės tarnautojų tarnybos, darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo santykių teisiniai pagrindai nustatyti Valstybės tarnybos įstatyme, Darbo kodekse ir šiame įstatyme.

7. Savivaldybės kontrolierius, savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos valstybės tarnautojai negali būti tos savivaldybės tarybos nariais ir darbo laiku negali dalyvauti politinių organizacijų veikloje. Be to, savivaldybės kontrolieriaus ir savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos valstybės tarnautojo pareigos nesuderinamos su jokiais kitomis renkamomis pareigomis valstybės ir savivaldybių institucijose, įstaigose ir įmonėse.

8. Savivaldybės kontrolierius į pareigas priimamas konkurso būdu ir iš jų atleidžiamas Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka. Savivaldybės kontrolierius privalo turėti aukštąjį universitetinį išsilavinimą ir ne mažesnę kaip 3 metų darbo finansų, ekonomikos, teisės, audito arba kontrolės srityse patirtį. Savivaldybės kontrolieriaus kadencijų skaičius nėra ribojamas.

9. Savivaldybės kontrolierius:

1) tvirtina savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos struktūrą, pareigybių sąrašą, pareigybių aprašymus ir pareiginius nuostatus; Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka priima į pareigas ir iš jų atleidžia valstybės tarnautojus ir Darbo kodekso nustatyta tvarka priima į darbą ir iš jo atleidžia darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, atlieka kitas savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos personalo valdymo funkcijas;

2) leidžia įsakymus, organizuoja savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos darbą, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, mokymą ir jų kvalifikacijos tobulinimą;

3) sudaro savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklos plano projektą, gavęs savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto pritarimą, su šio plano projektu supažindina savivaldybės centralizuotą vidaus audito tarnybą; kiekvienais metais iki einamųjų metų lapkričio 15 dienos patvirtina ateinančių metų savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklos planą, organizuoja jo vykdymą ir yra už tai atsakingas; prireikrus patvirtintą savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklos planą tikslina bendra plano tvirtinimo tvarka;

4) savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklos planą kiekvienais metais per 10 dienų nuo jo patvirtinimo pateikia Valstybės kontrolei;

5) turi teisę dalyvauti savivaldybės tarybos, komitetų, kolegijos, komisijų posėdžiuose ir pareikšti nuomonę savo kompetencijos klausimais;

6) valstybės kontrolieriaus rašytiniu prašymu gali dalyvauti ar pavesti savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, pagal jų kompetenciją dalyvauti Valstybės kontrolės atliekamuose savivaldybės administravimo subjektų finansiniuose, atitikties ir veiklos audituose;

7) pats atlieka ir (ar) skiria savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, atlikti išorės finansinį, atitikties ir veiklos auditą, įgyvendina įstatymuose ir kituose teisės aktuose priskirtas funkcijas;

8) priima sprendimus pagal atlikto finansinio, atitikties ir veiklos audito ataskaitas, nurodo merui, audituotų subjektų vadovams jų veiklos trūkumus ir nustato terminą, per kurį turi būti pašalinti nustatyti teisės aktų pažeidimai. Meras, audituotų subjektų vadovai per savivaldybės kontrolieriaus nustatytą terminą, ne trumpesnę kaip 30 dienų, privalo ištaisyti audito metu nustatytus jų veiklos trūkumus ir pažeidimus ir apie jų pašalinimą raštu pranešti savivaldybės kontrolieriui;

9) teikia merui, savivaldybės tarybai, audituotų subjektų vadovams išvadas, ataskaitas ir sprendimus, kurie buvo priimti dėl finansinio, atitikties ir veiklos audito metu nustatytų ir

nepašalintų teisės aktų pažeidimų. Audito ataskaitos ir išvados skelbiamos savivaldybės interneto svetainėje, o jeigu įmanoma, – ir per kitas visuomenės informavimo priemones;

10) finansinio, atitikties ir veiklos audito metu nustatęs nusikalstamos veikos požymių, apie tai praneša teisėsaugos institucijoms;

11) imasi prevencinių priemonių, kad būtų ištaisyti ir nepasikartotų nustatyti teisės aktų pažeidimai;

12) nagrinėja iš gyventojų gaunamus prašymus, pranešimus, skundus ir pareiškimus dėl savivaldybės lėšų ir turto, patikėjimo teise valdomo valstybės turto naudojimo, valdymo ir disponavimo juo ir teikia išvadas dėl tokio tyrimo rezultatų;

13) įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka teikia informaciją valstybės ir savivaldybės institucijoms;

14) reglamento nustatyta tvarka ir terminais pateikia savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos metinių ataskaitų rinkinį ir jį paskelbia savivaldybės interneto svetainėje;

15) savivaldybės tarybos arba savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto prašymu teikia informaciją pagal savo kompetenciją;

16) atlieka savivaldybės biudžeto vykdymo ir kitų piniginių išteklių naudojimo auditą;

17) atsako už įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytą savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos įgaliojimų vykdymą, taip pat už nepagrįstos ir neteisingos audito išvados pateikimą;

18) sudaro sąlygas Valstybės kontrolei dalyvauti atliekant savivaldybės metinių ataskaitų rinkinio auditą tokiu mastu, kad Valstybės kontrolė surinktų tinkamus ir pakankamus įrodymus, reikalingus išvadai dėl nacionalinio metinių ataskaitų rinkinio parengti, ir teikia Valstybės kontrolei duomenis apie savivaldybės metinių ataskaitų rinkinio audito rezultatus.

10. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis:

1) savivaldybės kontrolieriaus pavedimu atlieka audituojamų subjektų eilinius ir veiklos plane nenumatytus finansinius, atitikties ir veiklos auditus;

2) finansinio, atitikties ir veiklos audito metu turi teisę įeiti į audituojamo subjekto patalpas, gauti visus auditui atlikti reikalingus dokumentus, gauti iš audituojamo subjekto darbuotojų reikiamus rašytinius paaiškinimus, pasitelkti ekspertų (specialistų), turinčių reikiamų žinių patikrinimo metu iškilusiems klausimams spręsti;

3) įstatymų nustatyta tvarka atsako už jiems nustatytų funkcijų netinkamą atlikimą, už nepagrįstos ar neteisingos audito išvados pateikimą.

11. Atlikdama auditą, savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba turi teisę pasinaudoti savivaldybės centralizuotos vidaus audito tarnybos atliktų auditų ataskaitomis ir darbo

dokumentais, būtinais vidaus kontrolės vertinimui atlikti, jeigu audito subjektas ir tikslai sutampa, taip pat turi teisę susipažinti su atliktų kitų išorės auditų savivaldybės įstaigose ir įmonėse dokumentais.

12. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba veiklos plane numatytam išorės finansiniam, atitikties ir veiklos auditui atlikti ir (ar) atliktam auditui peržiūrėti gali bendradarbiavimo sutarčių pagrindu pasitelkti kitų savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis.

13. Savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos gali jungtis į asociacijas.

68 straipsnis. Savivaldybės centralizuota vidaus audito tarnyba

1. Savivaldybės centralizuotą vidaus audito tarnybą (toliau – vidaus audito tarnyba) įsteigia savivaldybės taryba, tvirtindama savivaldybės administracijos struktūrą.

2. Vidaus audito tarnybos vadovas ir vidaus auditoriai yra karjeros valstybės tarnautojai. Pretendentų į vidaus audito tarnybos vadovo pareigas konkurso komisijos nariu turi būti kviečiamas Lietuvos Respublikos finansų ministerijos atstovas.

3. Vidaus audito tarnybai vadovauja ir už jos veiklą atsako jos vadovas. Ši tarnyba yra atskaitinga merui. Vidaus audito tarnybos vadovas užtikrina vidaus audito tarnybos veiklos ir organizacinį nepriklausomumą ir šios valdymo funkcijos negali perduoti kitiems viešojo juridinio asmens valstybės tarnautojams ar darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis.

4. Vidaus audito tarnyba dirba pagal su meru suderintą metinį vidaus audito tarnybos veiklos planą. Meras gali pavesti vidaus audito tarnybai atlikti metiniame vidaus audito tarnybos veiklos plane nenumatytą vidaus auditą. Metiniame vidaus audito tarnybos veiklos plane nenumatytas vidaus auditas gali būti atliekamas vidaus audito tarnybos vadovo sprendimu, raštu suderintu su meru.

5. Vidaus audito tarnyba, iki einamųjų metų lapkričio 1 dienos parengusi ateinančių metų vidaus audito tarnybos veiklos plano projektą, teikia jį savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai tarpusavio veiklos koordinavimo tikslais. Vidaus audito tarnybos veiklos plano projektas, kai su juo susipažįsta savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, iki einamųjų metų lapkričio 15 dienos teikiamas Valstybės kontrolei. Ateinančių metų vidaus audito tarnybos veiklos planas turi būti suderintas su meru iki einamųjų metų gruodžio 31 dienos. Patvirtintas vidaus audito tarnybos veiklos planas tikslinamas bendra plano tvirtinimo tvarka.

6. Vidaus audito tarnyba savo funkcijas įgyvendina atlikdama vidaus auditus ir jų rezultatų pagrindu formuluodama rekomendacijas. Vidaus auditoriai atlikto audito ataskaitas pateikia merui, savivaldybės tarybai ir audituotų subjektų vadovams. Meras ir audituotų subjektų vadovai turi priimti sprendimus dėl vidaus audito rekomendacijų įgyvendinimo. Be to, atliktų

vidaus auditų ataskaitos gali būti teikiamos savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui, savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai, kai jie raštu to prašo.

7. Kad būtų išsaugotas objektyvumas ir nepriklausomumas, vidaus audito tarnybos vadovas ir vidaus auditoriai negali dalyvauti savivaldybės administravimo subjektų, savivaldybės valdomų įmonių ir savivaldybės viešųjų juridinių asmenų valdymo organuose, negali dalyvauti rengiant vidaus kontrolės sistemos tobulinimo dokumentų projektus ar kuriant, nustatant ir įgyvendinant savivaldybės administracijos ir jos padalinių, savivaldybės valdomų įmonių ir viešųjų juridinių asmenų vidaus kontrolę, įskaitant finansų kontrolę, jos procedūras.

8. Vidaus audito tarnyba savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais vidaus auditą.

XIV SKYRIUS

SAVIVALDYBIŲ TEISINĖS GARANTIJOS, ADMINISTRACINĖ PRIEŽIŪRA, TEISĖS AKTŲ PASKELBIMAS IR ĮSIGALIOJIMAS

69 straipsnis. Savivaldybių teisės ir jų apsauga

1. Savivaldybės dėl savo teisių pažeidimo, atsižvelgdamos į pažeidimo pobūdį, gali kreiptis į teismą. Savivaldybės vardu veikia savivaldybės institucijos pagal šiame ir kituose įstatymuose joms suteiktus įgaliojimus.

2. Savivaldybės tarybos ir mero sprendimai, neviršijantys jų kompetencijos, privalomi savivaldybės administracijai, visoms savivaldybės teritorijoje esančioms įstaigoms, įmonėms, organizacijoms ir gyventojams.

3. Valstybinio administravimo subjektams draudžiama savivaldybių įgaliojimus ir teises suvaržyti ar apriboti, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus.

4. Savivaldybės tarybos sprendimai dėl vietinių rinkliavų ir mokesčių, taip pat savivaldybės tarybos sprendimais tvirtinamos taisyklės, už kurių pažeidimą įstatymai numato administracinę atsakomybę, galioja visoje savivaldybės teritorijoje ir jų laikytis privalo visos institucijos, įstaigos, įmonės ir gyventojai, taip pat į savivaldybės teritoriją atvykę kiti fiziniai ir juridiniai asmenys.

5. Savivaldybės turi teisę imtis visų teisėtų priemonių, kad būtų laikomasi savivaldybės bendrojo plano arba savivaldybės dalių bendrųjų planų, detaliųjų planų ir su jų įgyvendinimu susijusių reikalavimų.

6. Savivaldybės turi teisę pačios ir per Lietuvos savivaldybių asociaciją dalyvauti rengiant įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių vietos savivaldą ar nustatančių savivaldybių funkcijas, projektus, dėl parengtų projektų pareikšti savo siūlymus ir pastabas.

70 straipsnis. Savivaldybių veiklos priežiūra

1. Ar savivaldybės laikosi Konstitucijos ir įstatymų, ar vykdo Vyriausybės sprendimus, Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo nustatyta tvarka prižiūri Vyriausybės skiriami valstybės pareigūnai – Vyriausybės atstovai.

2. Gyventojų skundus dėl savivaldybės pareigūnų piktnaudžiavimo ar biurokratizmo tiria Seimo kontrolieriai; jų įgaliojimai nustatyti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatyme.

3. Savivaldybės institucijų ir valstybės tarnautojų aktai ar veiksmai, pažeidžiantys gyventojų, institucijų, įstaigų, įmonių ir organizacijų teises, gali būti skundžiami Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

4. Savivaldybių funkcijos ir teisių apribojimai, kai įvedama karo ir (ar) nepaprastoji padėtis, nustatomi įstatymuose.

71 straipsnis. Savivaldybės institucijų teisės aktų paskelbimas ir įsigaliojimas

1. Savivaldybės institucijų norminiai teisės aktai oficialiai skelbiami ir įsigalioja Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo nustatyta tvarka.

2. Savivaldybės institucijų teisės taikymo aktai, kuriuos skelbti Teisės aktų registre privaloma pagal teisės aktus, oficialiai skelbiami Teisės aktų registre ir įsigalioja Teisėkūros pagrindų įstatymo nustatyta tvarka.

3. Savivaldybės institucijų teisės taikymo aktai, jeigu jie oficialiai neskelbtini Teisės aktų registre, įsigalioja jų pasirašymo dieną, jeigu pačiuose teisės aktuose nenustatyta vėlesnė jų įsigaliojimo data.

XV SKYRIUS

SAVIVALDYBIŲ SANTYKIAI SU VALSTYBĖS

INSTITUCIJOMIS IR ATSTOVAVIMAS

72 straipsnis. Savivaldybių santykiai su valstybės institucijomis ir įstaigomis

1. Savivaldybių santykiai su valstybės institucijomis ir įstaigomis grindžiami Konstitucija ir įstatymais.

2. Savivaldybės nėra pavaldžios valstybės institucijoms.

3. Savivaldybės teikia Seimui, Seimo komitetams ir komisijoms informaciją, būtiną jų parlamentinei veiklai.

4. Centriniai ir teritoriniai valstybinio administravimo subjektai, svarstydami su vienos savivaldybės ar visų savivaldybių interesais susijusius klausimus, apie tai praneša atitinkamos savivaldybės merui ir Lietuvos savivaldybių asociacijai. Savivaldybės tarybos ar Lietuvos savivaldybių asociacijos valdymo organų raštu pateiktus siūlymus valstybinio administravimo subjektai išnagrinėja (įvertina) ir pateikia atsakymą.

5. Sprendimų dėl valstybės teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų pakeitimo projektai svarstomi su savivaldybėmis teisės aktų nustatyta tvarka.

6. Valstybė remia savivaldybių tarybų narių, merų, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, mokymą.

7. Savivaldybės, planuodamos ir sprendamos visus su jomis tiesiogiai susijusius klausimus, prireikus gali gauti konsultacijų iš valstybės institucijų.

8. Rengiami ar svarstomi su savivaldybių veikla susiję įstatymų ir kitų teisės aktų projektai aptariami su atskiromis savivaldybėmis arba Lietuvos savivaldybių asociacija Seimo statuto ir Vyriausybės darbo reglamento, kitų valstybinio administravimo subjektų nustatyta tvarka.

9. Kiekvienais metais Vyriausybė ir Lietuvos savivaldybių asociacija Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo nurodytus rodiklius ir savivaldybių demografinių, socialinių ir kitų rodiklių pirminius statistinius duomenis svarsto pagal Vyriausybės tvirtinamas šių rodiklių derinimo taisykles.

10. Vyriausybės ir Lietuvos savivaldybių asociacijos interesams ir pozicijoms derinti šalių susitarimu sudaroma dvišalė komisija.

73 straipsnis. Savivaldybių atstovavimas

1. Vyriausybėje, kitose valstybės institucijose, Europos Sąjungos institucijose, įstaigose ir organuose, tarptautinėse organizacijose bendriems savivaldybių interesams atstovauja Lietuvos savivaldybių asociacija.

2. Lietuvos savivaldybių atstovų delegacijos Europos regionų komitete sekretoriato funkcijas atlieka Lietuvos savivaldybių asociacija.

3. Lietuvos savivaldybių atstovų delegacijos Europos regionų komitete sekretoriato funkcijoms atlikti gali būti skiriamos valstybės biudžeto lėšos iš Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai numatytų valstybės biudžeto asignavimų.

XVI SKYRIUS
SAVIVALDYBIŲ ATRIBUTIKA IR RAŠTVEDYBA

74 straipsnis. Savivaldybių atributika

1. Savivaldybės turi savo atributiką.
2. Savivaldybių atributiką ir jos naudojimo tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymas ir Lietuvos Respublikos valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymas.

75 straipsnis. Savivaldybių raštvedyba

Savivaldybių institucijos, įstaigos, įmonės, kiti subjektai raštvedybą, apskaitos, atskaitomybės ir kitus dokumentus tvarko lietuvių kalba, laikydamiesi įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

ĮGYVENDINAMAS EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAS

2006 m. lapkričio 16 d. Komisijos direktyva 2006/111/EB dėl finansinių santykių tarp valstybių narių ir valstybės įmonių skaidrumo ir dėl finansinio skaidrumo tam tikrose įmonėse (kodifikuota redakcija)

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [I-835](#), 95.04.04, Žin., 1995, Nr. 30-683 (95.04.07)
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 7 STRAIPSNIO PAKEITIMO
2.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [I-1033](#), 95.07.05, Žin., 1995, Nr. 59-1486 (95.07.19)
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO PAPILDYMO
3.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [I-1041](#), 95.09.14, Žin., 1995, Nr. 79-1820 (95.09.27)
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 19 STRAIPSNIO PAPILDYMO
4.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [I-1227](#), 96.03.14, Žin., 1996, Nr. 33-804 (96.04.12)
LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 29 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
5.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [I-1262](#), 96.03.28, Žin., 1996, Nr. 35-869 (96.04.19)
LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
6.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [I-1330](#), 96.05.07, Žin., 1996, Nr.50-1196 (96.05.29)
LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 15, 18 IR 23 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 1997 metų sausio 1 d.
7.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-95](#), 97.01.23, Žin., 1997, Nr.11-206 (97.02.05)
LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 12, 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS
8.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-123](#), 97.02.25, Žin., 1997, Nr.20-446 (97.03.07)
LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 17, 18, 19, 26, 28 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR PAKEITIMO BEI 30 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMAS

9.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-233](#), 97.06.03, Žin., 1997, Nr.53-1228 (97.06.11)
LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS
10.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-299](#), 97.06.24, Žin., 1997, Nr.62-1465 (97.07.01)
LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 16 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
11.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-497](#), 97.11.06, Žin., 1997, Nr.106-2669 (97.11.21)
LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 15 IR 18 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS
12.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-731](#), 98.05.14, Žin., 1998, Nr.51-1393 (98.06.03)
LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 7, 15, 28 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMAS
13.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-929](#), 98.11.17, Žin., 1998, Nr.105-2900 (98.12.02)
LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 15 IR 18 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS
14.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-937](#), 98.11.24, Žin., 1998, Nr.108-2955 (98.12.09)
LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 13, 20 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS
15.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-2018](#), 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 91-2832 (2000 10 27)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Nauja įstatymo redakcija
16.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-426](#), 2001-07-05, Žin., 2001, Nr. 64-2323 (2001-07-25)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 8, 20 IR 31 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO ĮSTATYMAS
Šio įstatymo 1 ir 3 straipsniai galioja iki Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo įsigaliojimo, t. y. iki 2003 m. sausio 1 d.
17.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-482](#), 2001-08-02, Žin., 2001, Nr. 71-2515 (2001-08-17)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 41 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
18.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-519](#), 2001-09-25, Žin., 2001, Nr. 85-2969 (2001-10-05)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 11, 15, 17, 21, 27, 28, 29, 30, 36, 37 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS
19.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-585](#), 2001-11-08, Žin., 2001, Nr. 99-3519 (2001-11-28)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 7 IR 21 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Įstatymas įsigalioja nuo 2002 m. sausio 1 d.

20.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-633](#), 2001-12-10, Žin., 2001, Nr. 110-3984 (2001-12-29)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 8, 17, 19, 21 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2002 m. balandžio 1 d.

Pakeitimas:

20.1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-823](#), 2002-03-28, Žin., 2002, Nr. 33-1256 (2002-03-30)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 8, 17, 19, 21 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMO 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2002 m. balandžio 1 d.

21.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-839](#), 2002-04-09, Žin., 2002, Nr. 43-1604 (2002-04-26)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 6, 17, 19 IR 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

22.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-963](#), 2002-06-20, Žin., 2002, Nr. 68-2765 (2002-07-03)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 3, 14, 18, 20, 25, 36, 41 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas, išskyrus 6 straipsnį, įsigalioja nuo Lietuvos Respublikos Konstitucijos 119 straipsnio pakeitimo įstatymo įsigaliojimo dienos.

23.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1095](#), 2002-09-24, Žin., 2002, Nr. 96-4171 (2002-10-04)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 7, 8 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2003 m. sausio 1 d.

24.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1137](#), 2002-10-15, Žin., 2002, Nr. 103-4605 (2002-10-30)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 17, 21 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO BEI ĮSTATYMO PAPILDYMO TRYLIKTOJU SKIRSNIU ĮSTATYMAS

25.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1172](#), 2002-11-05, Žin., 2002, Nr. 112-4976 (2002-11-22)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 17, 26, 30 IR 31 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

26.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1283](#), 2002-12-10, Žin., 2002, Nr. 127-5749 (2002-12-31)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 11 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

27.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1313](#), 2003-01-23, Žin., 2003, Nr. 12-439 (2003-01-31)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 31 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

28.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1327](#), 2003-01-28, Žin., 2003, Nr. 17-704 (2003-02-19)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 28, 29, 30, 31, 33, 49, 50 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 19 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2003 m. vasario 25 d.

Įsigaliojus šiam Įstatymui, visus savivaldybės valdybai bei merui kitų įstatymų priskirtus vykdomuosius įgaliojimus iki tų įstatymų pakeitimo įgyvendina savivaldybės administracijos direktorius.

29.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1354](#), 2003-03-04, Žin., 2003, Nr. 28-1124 (2003-03-21)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 8, 14, 15, 17, 20, 24, 26, 29, 31, 40 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMAS

30.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1449](#), 2003-04-03, Žin., 2003, Nr. 38-1694 (2003-04-24)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 28 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja kartu su Lietuvos Respublikos baudžiamuoju kodeksu (Žin., 2000, Nr. [89-2741](#)) ir Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksu (Žin., 2002, Nr. [37-1341](#)), t.y. nuo 2003 m. gegužės 1 d.

31.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1514](#), 2003-04-17, Žin., 2003, Nr. 42-1918 (2003-05-01)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

32.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1568](#), 2003-05-20, Žin., 2003, Nr. 54-2371 (2003-06-04)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 42 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

33.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1693](#), 2003-07-04, Žin., 2003, Nr. 73-3357 (2003-07-23)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 3, 4, 14, 15, 16, 17, 20, 24, 25, 27, 28, 29, 31, 36, 38, 41 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 29(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

34.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1764](#), 2003-10-14, Žin., 2003, Nr. 104-4636 (2003-11-05)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 3, 4, 15, 17, 20, 21, 29, 31, 37, 38 STRAIPSNIŲ IR ŠEŠTOJO SKIRSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šio Įstatymo 1, 3, 4, 6, 7 ir 10 straipsniai įsigalioja nuo 2004 m. sausio 1 d.

Iki šio Įstatymo įsigaliojimo paskirtų savivaldybių kontrolierių jiems nustatyta kadencijos trukmė įsigaliojus šiam Įstatymui iš naujo nenustatoma.

35.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1838](#), 2003-11-20, Žin., 2003, Nr. 115-5193 (2003-12-10)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 7 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

36.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1927](#), 2003-12-18, Žin., 2004, Nr. 4-33 (2004-01-07)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 11, 12, 14, 20, 25, 38 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

37.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2204](#), 2004-04-29, Žin., 2004, Nr. 73-2537 (2004-04-30)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 2 STRAIPSNIO PAPILDYMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO PRIEDU ĮSTATYMAS

38.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2422](#), 2004-08-23, Žin., 2004, Nr. 134-4839 (2004-09-02)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 17 IR 30 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

39.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-160](#), 2005-04-14, Žin., 2005, Nr. 57-1941 (2005-05-05)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 7, 8, 17 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMAS

40.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-345](#), 2005-09-27, Žin., 2005, Nr. 121-4329 (2005-10-11)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 27 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Asmenų, priimtų į savivaldybės kontrolieriaus pareigas iki šio įstatymo įsigaliojimo ir jas einančių pasibaigus jų kadencijai, valstybės tarnybos santykiai jų sutikimu tęsiasi.

41.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-396](#), 2005-11-17, Žin., 2005, Nr. 143-5170 (2005-12-08)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 8, 29(1), 31 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2007 m. liepos 1 d.

42.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-472](#), 2005-12-22, Žin., 2005, Nr. 153-5641 (2005-12-31)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 7 IR 8 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

43.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-494](#), 2006-01-19, Žin., 2006, Nr. 17-590 (2006-02-11)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 7, 8, 14 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO BEI PAPILDYMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 21(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

Šio įstatymo 1 straipsnis įsigalioja nuo 2006 m. liepos 1 d.

Šio įstatymo 2 straipsnis įsigalioja nuo 2007 m. sausio 1 d.

44.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-548](#), 2006-04-06, Žin., 2006, Nr. 46-1647 (2006-04-27)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

45.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-687](#), 2006-06-13, Žin., 2006, Nr. 73-2756 (2006-06-30)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

46.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-748](#), 2006-07-04, Žin., 2006, Nr. 80-3140 (2006-07-22)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR 14 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

47.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-749](#), 2006-07-11, Žin., 2006, Nr. 82-3251 (2006-07-27)

KONCESIJŲ ĮSTATYMO, VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

48.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1034](#), 2007-01-18, Žin., 2007, Nr. 12-496 (2007-01-30)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2007 m. kovo 1 d.

49.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1183](#), 2007-06-14, Žin., 2007, Nr. 72-2832 (2007-06-30)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 8 STRAIPSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas, išskyrus 4 straipsnį, įsigalioja nuo 2007 m. spalio 1 d.

50.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1221](#), 2007-06-26, Žin., 2007, Nr. 77-3053 (2007-07-12)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 17, 27 IR 43 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2009 m. sausio 1 d.

51.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1245](#), 2007-06-28, Žin., 2007, Nr. 80-3219 (2007-07-19)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 7 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2008 m. sausio 1 d.

52.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1422](#), 2008-01-17, Žin., 2008, Nr. 15-508 (2008-02-05)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

53.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1722](#), 2008-09-15, Žin., 2008, Nr. 113-4290 (2008-10-01)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Nauja įstatymo redakcija

Šio įstatymo 1 straipsnis įsigalioja 2008 m. spalio 1 d., išskyrus 2 straipsnyje nurodytas išimtis.

Šio įstatymo atitaisymas skelbtas: Žin., 2011, Nr. 45 (2011-04-13)**Pakeitimas:**

53.1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1830](#), 2008-11-14, Žin., 2008, Nr. 137-5379 (2008-11-29)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO 1 IR 2 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

54.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-300](#), 2009-06-16, Žin., 2009, Nr. 77-3165 (2009-06-30)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 16, 27 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2010 m. sausio 1 d.

55.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-620](#), 2009-12-22, Žin., 2009, Nr. 159-7206 (2009-12-31)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 16 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR 29 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2010 m. sausio 1 d.

56.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-682](#), 2010-02-11, Žin., 2010, Nr. 25-1177 (2010-03-02)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 6 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2010 m. liepos 1 d.

57.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-770](#), 2010-04-20, Žin., 2010, Nr. 51-2480 (2010-05-04)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 16 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2010 m. liepos 1 d.

58.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-921](#), 2010-06-22, Žin., 2010, Nr. 81-4219 (2010-07-10)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 7 IR 32 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

59.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-997](#), 2010-07-02, Žin., 2010, Nr. 84-4406 (2010-07-15)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2010 m. spalio 1 d.

60.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-971](#), 2010-06-30, Žin., 2010, Nr. 86-4525 (2010-07-20)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 6, 7, 13, 16, 19, 20, 26, 30, 31, 32, 34, 56 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalis ir 5, 6, 7 straipsniai įsigalioja 2010 m. spalio 1 d.

61.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1126](#), 2010-11-12, Žin., 2010, Nr. 139-7110 (2010-11-27)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 19 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

62.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1174](#), 2010-11-25, Žin., 2010, Nr. 145-7429 (2010-12-11)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 7 IR 32 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2011 m. sausio 1 d.

63.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1323](#), 2011-04-14, Žin., 2011, Nr. 52-2500 (2011-05-03)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 13 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2011 m. liepos 1 d.

64.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1327](#), 2011-04-19, Žin., 2011, Nr. 52-2504 (2011-05-03)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 3, 6, 13, 14, 15, 16, 20, 26, 27, 30, 31, 32, 52, 56 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šio įstatymo 12 straipsnis įsigalioja 2011 m. rugsėjo 1 d.

65.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1421](#), 2011-05-26, Žin., 2011, Nr. 72-3472 (2011-06-14)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 7 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2011 m. liepos 1 d.

66.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1567](#), 2011-06-30, Žin., 2011, Nr. 91-4334 (2011-07-19)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 14 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

67.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1773](#), 2011-12-01, Žin., 2011, Nr. 155-7354 (2011-12-20)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 6, 7, 32 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus 2 straipsnio 3 dalį, įsigalioja 2012 m. sausio 1d.

Šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalis ir 2 straipsnio 3 dalis įsigalioja 2015 m. sausio 1 d.**Šis įstatymas ir jo įsigaliojimas keistas:**

67.1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-622](#), 2013-11-26, Žin., 2013, Nr. 126-6415 (2013-12-10)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 6, 7, 32 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO 1, 2, 4 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

68.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-2285](#), 2012-10-17, Žin., 2012, Nr. 126-6328 (2012-10-31)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 26 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

69.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-2387](#), 2012-11-08, Žin., 2012, Nr. 136-6958 (2012-11-24)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 3, 6, 13, 16, 20, 33, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44, 45, 46 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja 2013 m. sausio 1 d.

70.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-129](#), 2012-12-20, Žin., 2012, Nr. 154-7935 (2012-12-29)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 6, 7 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2014 m. sausio 1 d.

71.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-409](#), 2013-06-27, Žin., 2013, Nr. 76-3826 (2013-07-16)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 6, 16, 29, 54 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja 2014 m. sausio 1 d.

72.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-460](#), 2013-07-02, Žin., 2013, Nr. 79-3981 (2013-07-23)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 4, 6, 16, 17, 20, 29, 32, 35, 50, 51 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
PAPILDYMO BEI ĮSTATYMO PAPILDYMO TREČIUOJU(1) SKIRSNIU ĮSTATYMAS
Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 ir 3 dalis, įsigalioja 2014 m. spalio 1 d.

73.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-610](#), 2013-11-21, Žin., 2013, Nr. 124-6286 (2013-12-05)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 11, 13, 14 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS
Šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalis ir 3 straipsnis įsigalioja 2014 m. liepos 1 d.

74.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-611](#), 2013-11-21, Žin., 2013, Nr. 124-6287 (2013-12-05)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 33 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja 2014 m. sausio 1 d.
Šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje išdėstyta Vietos savivaldos įstatymo 33 straipsnio 5 dalies nuostata, nustatanti seniūnaičio kadenciją, taikoma po šio įstatymo įsigaliojimo renkamiems seniūnaičiams.

75.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-612](#), 2013-11-21, Žin., 2013, Nr. 124-6288 (2013-12-05)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 26 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja 2014 m. sausio 1 d.

76.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-620](#), 2013-11-26, Žin., 2013, Nr. 126-6413 (2013-12-10)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 6 IR 7 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šio įstatymo 1 ir 2 straipsniai įsigalioja 2014 m. sausio 1 d. ir galioja iki 2014 m. gruodžio 31 d.

77.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-643](#), 2013-12-03, Žin., 2013, Nr. 130-6627 (2013-12-19)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 27 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2014 m. sausio 1 d.

78.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-731](#), 2013-12-23, paskelbta TAR 2014-01-06, i. k. 2014-00037

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 21 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

79.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-883](#), 2014-05-15, paskelbta TAR 2014-05-27, i. k. 2014-05734

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2014 m. liepos 1 d.

80.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-929](#), 2014-06-05, paskelbta TAR 2014-06-19, i. k. 2014-07837

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 29 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas taikomas tik asmenims, į savivaldybės administracijos direktoriaus, savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo pareigas paskirtiems po šio įstatymo įsigaliojimo.

81.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-967](#), 2014-06-26, paskelbta TAR 2014-07-11, i. k. 2014-10138

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 3, 5, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 22, 25, 27, 29, 40, 42, 45, 46 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 25-1 STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2015 metais naujai išrinktoms savivaldybių taryboms susirinkus į pirmąjį posėdį.

Konstitucinio Teismo nutarimai:

1.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 19-828 (2003-02-25)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 3 STRAIPSNIO 3 DALIES (2000 M. SPALIO 12 D. REDAKCIJA), 3 STRAIPSNIO 4 DALIES (2000 M. SPALIO 12 D. REDAKCIJA), 5 STRAIPSNIO 1 DALIES 2 PUNKTO (2000 M. SPALIO 12 D. REDAKCIJA), 18 STRAIPSNIO 1 DALIES (2000 M. SPALIO 12 D. REDAKCIJA), 19 STRAIPSNIO 1 DALIES 2, 3, 4, 8, 15 PUNKTŲ (2000 M. SPALIO 12 D. REDAKCIJA), 21 STRAIPSNIO 1 DALIES 1, 5, 7, 9, 12, 15, 16, 17, 18 PUNKTŲ (2000 M. SPALIO 12 D. REDAKCIJA), ŠIOS DALIES 6 PUNKTO (2000 M. SPALIO 12 D. IR 2001 M. RUGSĖJO 25 D. REDAKCIJOS) IR ŠIOS DALIES 14 PUNKTO (2000 M. SPALIO 12 D. IR 2001 M. LAPKRIČIO 8 D. REDAKCIJOS), TAIP PAT DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJOS 119 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO TAIKYMO TVARKOS KONSTITUCINIO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJOS 119 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO TAIKYMO TVARKOS KONSTITUCINIO ĮSTATYMO ĮRAŠYMO Į KONSTITUCINIŲ ĮSTATYMŲ SĄRAŠĄ ĮSTATYMO ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1232](#), 2014-10-14, paskelbta TAR 2014-10-22, i. k. 2014-14521

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 7 straipsnio pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1367](#), 2014-12-02, paskelbta TAR 2014-12-12, i. k. 2014-19553

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6, 7, 32 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-1773 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1508](#), 2014-12-18, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21274

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 5, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 22, 25, 27, 29, 40, 42, 45, 46 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 25-1 straipsniu įstatymo Nr. XII-967 13 straipsnio pakeitimo įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1595](#), 2015-03-26, paskelbta TAR 2015-03-31, i. k. 2015-04843

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 5, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 22, 25, 27, 29, 40, 42, 45, 46 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 25-1 straipsniu įstatymo Nr. XII-967 5 straipsnio pakeitimo įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1577](#), 2015-03-26, paskelbta TAR 2015-04-13, i. k. 2015-05691

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1770](#), 2015-06-09, paskelbta TAR 2015-06-17, i. k. 2015-09674

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 5, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 22, 25, 27, 29, 40, 42, 45, 46 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 25-1 straipsniu įstatymo Nr. XII-967 4 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymas

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1621](#), 2015-04-16, paskelbta TAR 2015-04-30, i. k. 2015-06522

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 13 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymas

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1932](#), 2015-06-30, paskelbta TAR 2015-07-09, i. k. 2015-11214

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 16 ir 50 straipsnių pakeitimo įstatymas

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1570](#), 2015-03-26, paskelbta TAR 2015-04-10, i. k. 2015-05583

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 7 straipsnio pakeitimo įstatymas

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1921](#), 2015-06-30, paskelbta TAR 2015-07-09, i. k. 2015-11184

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 32 straipsnio pakeitimo įstatymas

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2182](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20884

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 13, 15 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymas

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1887](#), 2015-06-25, paskelbta TAR 2015-07-09, i. k. 2015-11178

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 13, 15 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymas

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2114](#), 2015-12-03, paskelbta TAR 2015-12-14, i. k. 2015-19701

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 32 straipsnio pakeitimo įstatymas

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2278](#), 2016-03-25, paskelbta TAR 2016-03-29, i. k. 2016-06429

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 13, 15 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XII-1887 4 straipsnio pakeitimo įstatymas

15.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2342](#), 2016-05-12, paskelbta TAR 2016-05-24, i. k. 2016-13909

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 16 straipsnio pakeitimo įstatymas

16.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2459](#), 2016-06-16, paskelbta TAR 2016-06-27, i. k. 2016-17723

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 19 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymas

17.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2636](#), 2016-09-27, paskelbta TAR 2016-10-05, i. k. 2016-24611

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 11, 13, 20 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymas

18.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2494](#), 2016-06-28, paskelbta TAR 2016-07-07, i. k. 2016-19345

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 4, 6, 9, 10-3, 13, 14, 15, 16, 20, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 50 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 32-1 straipsniu įstatymas

19.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2495](#), 2016-06-28, paskelbta TAR 2016-07-07, i. k. 2016-19348

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 13, 15 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XII-1887 1 straipsnio pakeitimo įstatymas

20.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2741](#), 2016-11-08, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26839

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 4, 9 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9-1 straipsniu įstatymas

21.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-185](#), 2016-12-22, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29871

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 4, 9 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9-1 straipsniu įstatymo Nr. XII-2741 4 straipsnio pakeitimo įstatymas

22.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-384](#), 2017-05-25, paskelbta TAR 2017-05-31, i. k. 2017-09280

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 14 straipsnio pakeitimo įstatymas

23.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-378](#), 2017-05-23, paskelbta TAR 2017-05-31, i. k. 2017-09279

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 26 straipsnio pakeitimo įstatymas

24.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-443](#), 2017-06-15, paskelbta TAR 2017-06-27, i. k. 2017-10804

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 16 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymas

25.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-602](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-13, i. k. 2017-12175

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymas

26.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-677](#), 2017-10-12, paskelbta TAR 2017-10-23, i. k. 2017-16708

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 14, 15, 16, 31, 34, 35 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 35-1 straipsniu įstatymas

27.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-649](#), 2017-09-28, paskelbta TAR 2017-10-10, i. k. 2017-16086

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6, 7, 32-1 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymas

28.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1064](#), 2018-03-29, paskelbta TAR 2018-04-11, i. k. 2018-05882

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 16 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymas

29.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1275](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10517

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 9 ir 9-1 straipsnių pakeitimo įstatymas

30.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1445](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-16, i. k. 2018-12067

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 16, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymas

31.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1639](#), 2018-11-15, paskelbta TAR 2018-11-20, i. k. 2018-18680

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymas

32.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1655](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19165

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 11 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymas

33.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1163](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-29, i. k. 2018-08637

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 4, 6, 7, 14, 16, 19, 20, 24, 27, 28, 29, 30 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymas

34.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1377](#), 2018-06-29, paskelbta TAR 2018-07-16, i. k. 2018-12045

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 16, 19, 27, 29 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymas

35.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1664](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19164

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 16 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymas

36.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1444](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-16, i. k. 2018-12066

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 16 straipsnio pakeitimo įstatymas

37.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1631](#), 2018-11-15, paskelbta TAR 2018-11-23, i. k. 2018-18921

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 12, 14, 16, 20, 27, 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymas

38.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1965](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-20, i. k. 2019-02745

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 9, 13, 14, 15, 16 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymas

39.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1407](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11731

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymas

40.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2321](#), 2019-07-11, paskelbta TAR 2019-07-26, i. k. 2019-12360

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 31 straipsnio pakeitimo įstatymas

41.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2767](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-30, i. k. 2019-21573

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 9 ir 9-1 straipsnių pakeitimo įstatymas

42.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2496](#), 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-29, i. k. 2019-17226

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 39, 40 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymas

43.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2659](#), 2019-12-12, paskelbta TAR 2019-12-21, i. k. 2019-20994

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 31 straipsnio pakeitimo įstatymas

44.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2818](#), 2020-03-17, paskelbta TAR 2020-03-18, i. k. 2020-05699

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymas

45.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2829](#), 2020-03-31, paskelbta TAR 2020-04-02, i. k. 2020-06898

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymas

46.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2946](#), 2020-05-21, paskelbta TAR 2020-05-29, i. k. 2020-11672

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymas

47.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-3267](#), 2020-06-30, paskelbta TAR 2020-07-10, i. k. 2020-15541

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 16 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymas

48.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-3043](#), 2020-06-11, paskelbta TAR 2020-06-25, i. k. 2020-13956

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 5, 6, 16 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymas

49.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-2898](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-22, i. k. 2020-10872
Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 16 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymas

50.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-3127](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-09, i. k. 2020-15372
Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 10-3 straipsnių pakeitimo įstatymas

51.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-3244](#), 2020-06-30, paskelbta TAR 2020-07-16, i. k. 2020-15881
Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 11, 19, 25 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymas

52.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-3293](#), 2020-09-24, paskelbta TAR 2020-10-07, i. k. 2020-20887
Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 7 straipsnio pakeitimo įstatymas

53.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-3380](#), 2020-11-10, paskelbta TAR 2020-11-16, i. k. 2020-24013
Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 4, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 24, 26, 27, 29, 32, 32-1, 33, 35-1, 53 straipsnių, devintojo skirsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 15-1 straipsniu įstatymas

54.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-94](#), 2020-12-17, paskelbta TAR 2020-12-29, i. k. 2020-28943
Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 11, 19, 25 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymas

55.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-143](#), 2020-12-23, paskelbta TAR 2021-01-07, i. k. 2021-00265
Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 19, 27 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymas

56.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-482](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-14, i. k. 2021-15862
Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 29 straipsnio pakeitimo įstatymas

57.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-487](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-14, i. k. 2021-15868
Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 7 straipsnio pakeitimo įstatymas

58.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-203](#), 2021-03-23, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07420
Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymas

59.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-997](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07246
Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymas

60.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-998](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07249
Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 4, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 24, 26, 27, 29, 32, 32-1, 33, 35-1, 53 straipsnių, devintojo skirsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 15-1 straipsniu įstatymo Nr. XIII-3380 21 straipsnio pakeitimo įstatymas

61.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-1264](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-11, i. k. 2022-15194

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 7 straipsnio pakeitimo įstatymas

62.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-3312](#), 2020-10-01, paskelbta TAR 2020-10-13, i. k. 2020-21250

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 4, 12, 16, 20, 27, 29, 57 straipsnių ir trečiojo-1 skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10-5 straipsniu įstatymas

63.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-239](#), 2021-04-15, paskelbta TAR 2021-04-28, i. k. 2021-08840

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 4, 12, 16, 20, 27, 29, 57 straipsnių ir trečiojo-1 skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10-5 straipsniu įstatymo Nr. XIII-3312 7 straipsnio pakeitimo įstatymas

64.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-846](#), 2021-12-23, paskelbta TAR 2021-12-30, i. k. 2021-27746

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 4, 12, 16, 20, 27, 29, 57 straipsnių ir trečiojo-1 skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10-5 straipsniu įstatymo Nr. XIII-3312 5, 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymas

65.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-1265](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14921

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymas

66.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-1467](#), 2022-10-27, paskelbta TAR 2022-11-15, i. k. 2022-22946

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 16 straipsnio pakeitimo įstatymas

67.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-1762](#), 2022-12-23, paskelbta TAR 2022-12-30, i. k. 2022-27577

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 16 straipsnio pakeitimo įstatymas

68.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-1268](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-15, i. k. 2022-15614

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 pakeitimo įstatymas

69.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-1763](#), 2022-12-23, paskelbta TAR 2022-12-30, i. k. 2022-27578

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1268 1 straipsnio pakeitimo įstatymas